

Godište XIII. • broj 11 • studeni 2018.

2,5 KM / 10 kn / 1,3 EUR

MEĐUGORJE

Glasnikmira

ISSN 1846-1414

Zrnce spasa

Gospa čuje naše molitve

Post nas otvara Bogu

Amen

Banket ljubavi i milosrđa

Međugorje je
povratak izvoru

Sazrijevati za
nebesko rođenje

Bratska opomena –
pomoć na putu svetosti

Svetost je odluka

Sablazni u Crkvi i
protulijek – ispovijed

Ne bojte se! Štoviše, širom
otvorite vrata Kristu!

Svjedoci istinskog i
osmišljena života

Biblija – udžbenik
molitve

Tko je prvi?

Gospina škola | Događanja | Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima |
Iz života Crkve | Hrvatsko kršćansko nazivlje | Lectio divine

Draga djeco! Vi imate veliku milost da ste pozvani na novi život po porukama koje vam dajem. Ovo je, dječice, milosno vrijeme, vrijeme i poziv na obraćenje za vas i buduće naraštaje. Zato vas pozivam, dječice, molite se više i otvorite vaše srce mom sinu Isusu. Ja sam s vama i sve vas ljubim i blagoslivljem svojim majčinskim blagoslovom. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.

Foto Arhiv ICMM

GLASNIK MIRA

Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje
Glavni urednik
Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba pretplate
Nikolina Sivrić
e-mail: pretplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300

Lektura
Ana Vulelija
Grafičko oblikovanje
SBD, Mostar
Tisak
Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 120 HRK, BiH 30 KM, europske zemlje 30 €, Švicarska 50 CHF, USA i Kanada 42 €, Južna Amerika 48 €, Australija 51 €

UPLATE

Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 33 8120 2 20114 5352

Iz Hrvatske u HRK: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: Splitska banka/Societe Generale Group, Broj računa: 2330003-1152749911, IBAN: HR3923300031152749911, SWIFT SB: SOGEHR22

Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatienmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2

Iz svih zemalja EU u €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Međugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG (svrha uplate: Glasnik mira), BIC: GENODEF1M05, IBAN: DE88750903000002155044

Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA 22, IBAN: BA 39 3380 6048 0281 0221 (svrha uplate: Glasnik mira)

Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH

e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput "ukazanja, čudesa, poruke" i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Iz sadržaja

Fotografiju na naslovnici: Arhiv ICMM

Gospina Škola

Svjedoci istinskog i osmišljena života, FRA T. PERVAN

Blagdan Svih svetih – poziv na svetost, FRA G. AZINović

Biblija – udžbenik molitve, FRA I. DUGANDŽIĆ

Tko je prvi?, FRA M. ŠAKOTA

Zrnice spasa, FRA Z. BENKOVIĆ

Gospa čuje naše molitve, T. GAŽIOVA

Post nas otvara Bogu, kateheza mons. Hosera

Banket ljubavi i milosrđa, Marijini obroci

Međugorje je povratak izvoru, D. SOLDO

Donositi istinu – apostolat katoličkog tiska, P. TOMIĆ

Amen, P. TOMIĆ

Sazrijevat i za nebesko rođenje, P. TOMIĆ

Događanja

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima

Bratska opomena – pomoć na putu svetosti, K. MILETIĆ

Svetost je odluka, M. MILETIĆ

Sablazni u Crkvi i protulijek – ispovijed, FRA T. PERVAN

Ne bojte se! Štoviše, širom otvorite vrata Kristu!

Iz života Crkve

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Što slavimo 8. prosinca?, M. MAMIĆ

Dnevna misna čitanja

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
MARIO VASILJ TOTIN

OTKADA JE KRIST USKRSNUO, SMRT JE LAKA!

Iza nas su blagdani Svih svetih i Dušnog dana. Razmišljali smo o smrti i vječnom životu, znanim i neznanim svecima, a svojim smo pokojnicima uz simbolični plamen svijeća iskazivali poštovanje i ljubav. Pokazalo se opet da je blagdan Svih svetih i naš blagdan, svetkovina malih i običnih ljudi, koji u svakodnevnoj životnoj borbi nastoje biti bliže Kristu Spasitelju. Kroz tu praksu veličanstvenom duhovnom zdanju naše Crkve koje je armirano svetačkim veličinama, iznimnim osobama čije životopise sa strahopoštovanjem čitamo, možemo pribrojati i skrovite i nepoznate, one obične ljude koji su gladne nahranili, žedne napojili i žalosne utješili. Sve njih Isus prepoznaje kao svoje i vodi ih u vječnu ljubav kao svoje prijatelje i braću. Naime, veličina svetaca upravo je bila u tome što nisu bili daleko od života. Voljeli su život, voljeli su svakodnevicu. I od nas se ne traže sasvim obične i male stvari od kojih je sastavljen naš svagdašnji život, ali proživljene u vjeri koja rezultira nadom i ljubavlju.

I cijelo liturgijsko razdoblje svakodnevno nas vodi prema apokalipsi i onom konačnom sređivanju računa, opomeni da će svemu doći kraj i da nad svime vlada Krist Kralj. Sve nas to potiče da više i češće razmišljamo o smrti, kao traženju smisla vlastitoga života u sadašnjosti. Ipak tim teškim pitanjem uvijek bivamo zatečeni jer i sama pomisao na smrt je pomisao na životni kraj. Misao na smrt nas svaki put iznova pogodi i ranjava, dezorijentira i tjera u očaj, a najčešće u bijeg. Tragedija je bježati od činjenice ljudske smrtnosti i od odgovornog života predajući se zamkama svijeta ili dezertirajući od evanđeoskog nauka.

Sveti Franjo je pred smrt zapjevao pjesmu Suncu. Sveti Pavao je uskliknuo: Želim biti razriješen i živjeti s Kristom. Izvršili su životno djelo: umrli su sebi. Sasvim im je bilo prirodno da poslije tjelesne smrti stupe u puninu života, da žive s Kristom.

Prvi su kršćani dobro razumjeli apostole i spremno umirali vjerujući u vječni život. Voljeli su živjeti, ali ne živjeti nečasno, kao što se često čini danas na zemlji. Željeli su život u punini sreće i radosti. Zato su s pjesmom ulazili u arenu među zvijeri. Nedostaje nam takvog praktičarskog duha. Živimo u materijalističkom vremenu koje mnoge usmjerava krivo, a i nas vjernike iskušava u napasti da gradimo lažni raj na zemlji.

„Svršeno je!“, izgovorio je Krist prije negoli je izdahnuo. Predao se je u ruke Očeve. Važno je i nama znati da smrt nije vlasnica nad našim dušama. Zato nam u mjesecu studenome dok razmišljamo o smrti i konačnome sudu valja ponoviti kršćansku istinu da je ljudima i smrt lakša nakon Kristova uskrsnuća. Pred smrću svi smo jednaki, a razlika je samo u našem odnosu prema smrti. Ipak, samo kršćanin može smrti dati pravi smisao i pozitivno gledati na smrt, jer ima Krista koji je pobijedio smrt.

SVJEDOCI ISTINSKOG I OSMIŠLJENA ŽIVOTA

Oduvijek je čovjek žudio za ispunjenim, osmišljenim životom. Ma gdje se nalazio, žudi za smislom, ispunjenjem, konačnim ciljem. Nerijetko je put do cilja zakrčen ili nepregledan. Tko nam može biti putokazom? Zacijelo, muževi i žene iz duge povijesti koje Crkva stavlja vjernicima kao uzore, koje štuje kao svece. Oni nam ne očituju samo mogućnost osmišljena i ispunjena života, nego i zbilju novoga, otkupljena života, koji je otkrio svoje istinsko ispunjenje u posvemašnjem predanju Isusu Kristu. Sveci su primjeri ozbiljenja i *humanuma* i kršćanstva. Dokaz da je moguće živjeti prema kriterijima i zasadama koje je ostavio Isus Krist, a proglasio u Govoru na gori. Pojam „svca“ postoji samo u kršćanstvu, taj je pojam u samim izvornim zasadama Novoga zavjeta.

Nakon što su doživjeli slom svi veliki povijesni zamašnjaci, popularno rečeno „narativi“, mislilac Lyotard bi rekao, „velike pripovijetke“ (*les grands récits*), primjerice prosvjetiteljstvo, marksizam, velike ideologije, kapitalizam itd., suvremeni

čovjek teži za osobnim smislom, za utemeljenjem smisla na osobnoj razini. Suvremeni se čovjek okreće sebi, zdravlju, osobnom probitku ili zauzimanju za slabe, nemoćne, na humanitarnoj osnovi, što zna čovjeka ispuniti. Kao da u svakome od nas počiva

negdje u dubinama slutnja da je čovjek stvoren izdići se iznad sebe, da mu život sadrži nešto veće, bremenitije i bogatije od onoga s čime se trenutno zadovoljava. Htio bi imati ili dati svom životu smjer da bi bio cjelovit i sretno živio.

FRA TOMISLAV
PERVAN

SVECI - KRIJESNICE I PUTOKAZI

Tvrdimo i jamčimo kako kršćanstvo ima odgovor na bitna čovjekova pitanja. Štujemo svece i blaženike, osobe koje su cijeli svoj život usmjerile prema Bogu. Pružale su ruke, srce i misao prema Bogu, živjele su novim, bogougodnim životom, pronašli su u Bogu puninu života i zbiljsko ispunjenje vlastitih želja i žudnje. Zašto to tvrdimo? Zato što u osobi Isusa Krista, Boga i čovjeka, imamo mjerodavnost i kriterij, mjerilo za ljudsko ponašanje. Isus je stvorio novi „tip“ čovjeka – sveca. On je posve živio iz Boga, za Boga i za čovjeka. Bio je u stalnom dvo-govoru s Ocem te time i transmisija, prijenosnik snage kojom

se punio u tome dijalogu. U Isusu Kristu čovječstvo, *humanum* postade samoizričajem našega Boga. U Isusu se Bog izrekao. Da bi čovjek otkrio Boga treba mu posrednik – čovjek. Pavao će reći kako je samo jedan Bog i jedan posrednik između Boga i ljudi, čovjek – Krist Isus (1 Tim 2,5). Ne može sam izravno do Boga. Trebaju mu uzori. Najprije Isus, potom pojedinci koji na svome životu zorno očituju što znači kad čovjeka vjera do kraja prožme, impregnira, preobrazi.

Sveci su dopustili da ih Krist prožme. Povijest života i vjere kod svetaca kriješnice su i putokazi na obzoru naše povijesti i naših života. Oni mogu pružati orijentaciju svakomu od nas za osobni, vlastiti životni put. Možemo reći da je povijest Crkve povijest istaknutih pojedinaca u njoj, povijest svetaca. Povijest Crkve hrani se i živi od konkretnosti kršćanske egzistencije. Tisućljetno štovanje svetaca očituje temeljnu poruku naše vjere, naime, čovjek je kadar pronaći samoga sebe samo kad se 'izgubi' u Bogu. Primjerice sv. Franjo, koji je svoju ljubav prema Bogu pretočio u ljubav prema čovjeku i svemu stvorenom.

SVECI - TEOLOGIJA ISKUSTVA

Genijalni Hans Urs von Balthasar izrekao je znakovitu rečenicu kako su svi sveci teolozi, dok svi teolozi nisu sveci. Sveci su istinski teolozi, oni imaju iskustveno, 'eksperimentalno' znanje Boga. Primjerice sv. Ivana Orleanska. Nju su u 21. godini osudili na smrt na lomači. Bila je

Povijest života i vjere kod svetaca kriješnice su i putokazi na obzoru naše povijesti i naših života. Oni mogu pružati orijentaciju svakomu od nas za osobni, vlastiti životni put. Možemo reći da je povijest Crkve povijest istaknutih pojedinaca u njoj, povijest svetaca.

Isus je stvorio novi „tip“ čovjeka – sveca. On je posve živio iz Boga, za Boga i za čovjeka. Bio je u stalnom dvo-govoru s Ocem te time i transmisija, prijenosnik snage kojom se punio u tome dijalogu. U Isusu Kristu čovječstvo, *humanum* postade samoizričajem našega Boga. U Isusu se Bog izrekao. Da bi čovjek otkrio Boga treba mu posrednik – čovjek.

nepismena, a svojim je odgovorima zbunjivala profesore sa Sorbonne koji su je htjeli uhvatiti u zabludi. Sveti će Toma reći, smisao je teologije posredovati i predavati ljudima spoznaju Boga. Koju spoznaju? Predavati teološke pojmove, teze ili traktate o Bogu? Ili ono što Pavao imenuje kao neiscrpnu, nepretraživu, nadspoznatljivu Kristovu spoznaju, Kristovo bogatstvo koje je Bog u vremenu po Kristu i u Kristu objavio ljudima (usp. Ef 3,9sl.), ili pak postići duboki i bogati uvid u spoznaju Božje Tajne – Krista Isusa – u kome je skriveno sve blago mudrosti i spoznaje (usp. Kol 2,2 sl.). U Isusu Kristu sadržana je sva teološka spoznaja do koje čovjek može doprijeti. U Kristu nam se sam Bog nudi. Tko može bolje izreći intimni život s Bogom od svetaca, neovisno o njihovoj teološkom obrazovanju.

Dvojica velikana teološke misli prošlog stoljeća, reformirani Karl Barth (+1968.) i katolik Hans Urs von Balthasar (+1988.), živjeli su u Baselu. Redovito su se susretali i komunicirali. Barth se čudio von Balthasaru što se bavi likovima koji su bili sve samo ne teolozi u struci, primjerice sv. Mala Terezija od Djeteta Isusa te druga, sv. Elisabeta iz Dijona. O njima von Balthasar napisao veliku, u nas prevedenu studiju *Sestre u Duhu*. Na prigovor von Balthasar odgovara kako ga među teolozima istinski zanimaju jedino oni koji su sveti, počevši od Ireneja i Augustina do Anzelma i Bonaventure, odnosno likovi što zrače svetošću kao Dante, Newman, pa recimo Kierkegaard i Solovjev. Da, može se prigovoriti kako su spomenuti bili „profesionalni“ teolozi, „visokokvalificirani“ u struci. Bili su istinski znalci. Što je, pak, s onima koji nisu pohađali sveučilišta? Svetu Malu Tereziju Papa je proglasio učiteljom Crkve. Pa i sv. Katarinu Sijensku. Da bi bio proglašen učiteljem Crkve, treba uz veliki stupanj svetosti imati i „eminensdoctrina“, izvršno poznavanje nauka te dati doprinos crkvenom učenju.

BENEDIKTOVA KATEHEZA O SVECIMA

Von Balthasar u tome je surječju rado govorio o „eksperimentalnoj dogmatici“ svetaca. Oni iskustveno proživljavaju što crkveni nauk u dogmi izlaže. Oni su u osobi utjelovljenje crkvenog nauka, živo iskustvo vjere. Životom re-prezentiraju crkveni nauk. Življena svetost i crkveni nauk u njih je stopljen u živu sintezu, u jedinstvo.

SVECI - The Forerunners of Christ with Saints and Martyrs, Fra Angelico, 1423-1424, The National Gallery, London

To je bio i povod da je veliki papa i učenjak Benedikt XVI. tijekom više godina u svojim katehezama srijedom isticao ljepotu i život Crkve u likovima svetaca i velikih osoba tijekom dvijetisućljetne povijesti Crkve. Te kateheze mogli bismo nasloviti kao „teologija svetaca i svetosti“. Zaredom je prikazivao apostole, crkvene oce i učitelje rane Crkve, potom srednjovjekovne teologe i mistike, među njima i mnoge istaknute žene te crkvene učitelje novijega doba.

Dojmljiva je upravo njegova završna kateheza o svecima i svetosti u Crkvi od 13. travnja 2011. U surječju govora o svecima i svetosti zborio je o nebrojenim svecima, znanim i neznanima, koji tvore veliku nebesku i proslavljenju Crkvu, dok su nevidljivi sveci aktivni na zemlji svojim životom, neprepoznatim, samozatajnim, svetačkim, do kraja predanim.

Crkva nas, tijekom liturgijske godine, poziva spominjati se niza svetaca, onih koji su u punini živjeli ljubav, koji su umjeli ljubiti i slijediti Krista u svom svakodnevnom životu. Poručuju nam da svi možemo ići tim putem. Sveci su živjeli u svako doba povijesti Crkve, dolaze sa svih strana svijeta, pripadaju svim životnim dobima, svim društvenim staležima; to su konkretna lica svih puka, naroda, jezika i nacije. Međusobno su veoma različiti. „Zapravo, kaže Papa, „moram reći da su i za moju osobnu vjeru mnogi sveci, ne svi, prave zvijezde na svodu povijesti“. Papa zacijelo misli na Pavla, Augustina, Bonaventuru. Potom dodaje kako postoji bezbroj malih neznanih ljudi, dobrih osoba koje je imao u svome životu, koji ne će nikada biti proglašeni svetima. To su, tako reći, obični ljudi, bez vidljiva herojstva, ali u njihovoj svakodnevnoj dobroti zrači punina istine naše vjere. Ta je dobrotu, koja je u njima sazrela u vjeri Crkve, najjača apologija kršćanstva, pokazatelj gdje počiva istina naše vjere.

„U općinstvu, proglašeni i neproglašeni svetaca, koje Crkva živi zahvaljujući Kristu u svim svojim udovima na nebu i na zemlji, mi uživamo njihovu prisutnost i njihovo društvo i gajimo čvrstu nadu da ih možemo nasljedovati na njihovu putu i dijeliti s njima jednoga dana isti život u blaženstvu, vječni život“. I kako je samo velik kršćanski poziv promatran u tome svjetlu! Svi smo pozvani na svetost: To je prava mjera

Crkva nas, tijekom liturgijske godine, poziva spominjati se niza svetaca, onih koji su u punini živjeli ljubav, koji su umjeli ljubiti i slijediti Krista u svom svakodnevnom životu. Poručuju nam da svi možemo ići tim putem. Sveci su živjeli u svako doba povijesti Crkve, dolaze sa svih strana svijeta, pripadaju svim životnim dobima, svim društvenim staležima; to su konkretna lica svih puka, naroda, jezika i nacije.

kršćanskog života. Ponovno je sveti Pavao taj koji to vrlo snažno izražava, kad piše: „Svakomu je od nas dana milost po mjeri dara Kristova... On i 'dade' jedne za apostole, druge za proroke, jedne opet za evanđeliste, a druge za pastire i učitelje da opremi svete za djelo služenja, za izgrađivanje Tijela Kristova dok svi ne prispijemo do jedinstva vjere i spoznaje Sina Božjega, do čovjeka savršena, do mjere uzrasta punine Kristove“ (Ef 4, 7.11-13).

NADOM SPAŠENI

Potaknut primjerom anonimnih svetaca našeg svagdana Benedikt papa u enciklici o nadi *Spe salvi – Nadom ste spašeni*, navodi neobičan primjer suvremene svetece Jozefine Bakhita iz Afrike. Rodila se u Darfuru, u Južnom Sudanu. Trgovci robljem oteli su je kao djevojčicu, prodavali i preprodavali na raznim tržnicama. Promijenila je pet vlasnika. Doživjela brojna poniženja i patnje, ropstva fizička i moralna. U glavnom gradu Sudana posljednji put ju je kao robinju kupio talijanski konzul Callisto Legnani. Bio je drukčiji od dotadašnjih vlasnika, pokazao je poštovanje prema njoj. Njegov prijatelj poveo ju je u Italiju kad se vraćao doma kako bi bila dadilja njegovoj kćeri. Tu se prvi put susrela s kršćanstvom. Naime, prisilno je islamizirana u Sudanu. Prošla je katekumenat u Italiji. Na krštenju uzela ime Jozefina Margarita Afortunada. Postala redovnicom, živjela svetačkim životom u samostanu, trajno noseći na sebi biljege robovanja i patnje.

Blaženom ju je 1992. proglasio papa Ivan Pavao II., svetom osam godina poslije. Papa je za svečanoga slavja

Sveci su jedina autentična egzegeza Radosne vijesti kroz povijest, jedini istinski učitelji u pitanjima vjere i teologije. Oni svojim životima zrače objavu Isusa Krista. Danas nam upravo to treba, sinteza teologije i duhovnosti, vjere i života, nauka i egzistencije. Samo tako može se dogoditi da teologija (nauk o Bogu) postane prevođenje Radosne vijesti u život, ali i obrnuto, prevođenje svijeta i povijesti u življenu Radosnu vijest.

proglašenja blaženom izrekao: „Njezina je poruka poruka herojske dobrote što odražava dobrotu našega nebeskog Oca. Ostavila je svjedočanstvo pomirbe i evanđeoskih oprosta sa silnim značenjem za naše doba. U ovo doba, kad razuzdana utrka za moći, novcem, užiticima uzrokuje toliko nepovjerenja, nasilja i samoće, Bakhita (Blagoslovljena!) dana nam je od Gospodina kao sveopća sestra koja otkriva tajnu stvarne sreće: Blaženstvo.“

SVECI - ŽIVI TUMAČ RADOSNE VIJESTI

Isus je započeo svoj navještaj u Govoru na gori blaženstvima. Čitamo to na svetkovinu Svih svetih. U kršćanstvu imamo primat ljubavi u istini. Krist nije nauk, nego istina. Učenici trebaju u životu činiti što je Krist činio kako bi mogli imati udjela u onome što je on. Isus to čini u njima. Što netko više želi biti učitelj, mora većma biti Gospodinov učenik. Gospodina slijediti, ne biti promatrač. Na kraju svog života sveti je Franjo rekao kako je on svoje učinio, a ostalomu neka braću pouči sam Isus Krist, Gospodin!

Na kraju ostaje jedno, poklon i poklonstveni stav u molitvi i klanjanju. Sin Čovječji – Isus Krist – jedini je autentični teolog, egzeget nebeskoga Oca (usp. Iv 1,18). On pre-vodi govor o Bogu (=teo-logija) u nama razumljivi ljudski govor o Bogu. Sveci su pre-voditelji Isusove osobe i Radosne vijesti u zbiljski, stvarni život tijekom povijesti. U minulim vremenima teologija je zazirala od mistike i svetaca. Danas pak teologija, želi li biti vjerodostojna, mora posegnuti za mističnim iskustvima. Jedino svetost može podariti teologiji što joj manjka, naime, iskustvo vjere. Bez iskustva u životu vjere nema konkretne spoznaje življene istine i njezine ozbiljene snage u svijetu ni u životu. Sveci su jedina autentična egzegeza Radosne vijesti kroz povijest, jedini istinski učitelji u pitanjima vjere i teologije. Oni svojim životima zrače objavu Isusa Krista. Danas nam upravo to treba, sinteza teologije i duhovnosti, vjere i života, nauka i egzistencije. Samo tako može se dogoditi da teologija (nauk o Bogu) postane prevođenje Radosne vijesti u život, ali i obrnuto, prevođenje svijeta i povijesti u življenu Radosnu vijest.

BLAGDAN SVIH SVETIH – POZIV NA SVETOST

FRA GORAN AZINOVIĆ

SVI SVETI. Dan kada slavimo one koje je Crkva proglasila svetima, ali i beskrajno mnoštvo onih koji nisu proglašeni svetima a koji su ostavili divan primjer dobrote i ljubavi i svojim su životom ostvarili ideal i uzor kršćanskog života. *Zborna molitva* euharistije na svetkovinu Svih svetih ukoliko opisuje što se slavi toga dana: „Svemoguću vječnu Bože, danas zajedno slavimo zasluge Svih svetih. Molimo te: što je više zagovornika, udijeli nam i veće obilje svoga milosrđa“, a *ulazna pjesma*, pak,

poziva na radost: „Radujmo se svi u Gospodinu! Svetkujmo blagdan u čast Svih svetih: njihovu se blagdanu raduju anđeli i zajedno s njima slave Sina Božjega.“

Ovo je vrijeme kada mi vjernici odlazimo na groblje kako bismo molili i zapalili svijeću za svoje pokojne. To nije samo puki simbol. Svjetlo svijeća slika je Krista i Njegove nazočnosti: na Oltaru, pred tabernakulom, kod čitanja Evanđelja. Svijeća nas prati kod svih svetih sakramenata: na krštenju, svetoj pričesti,

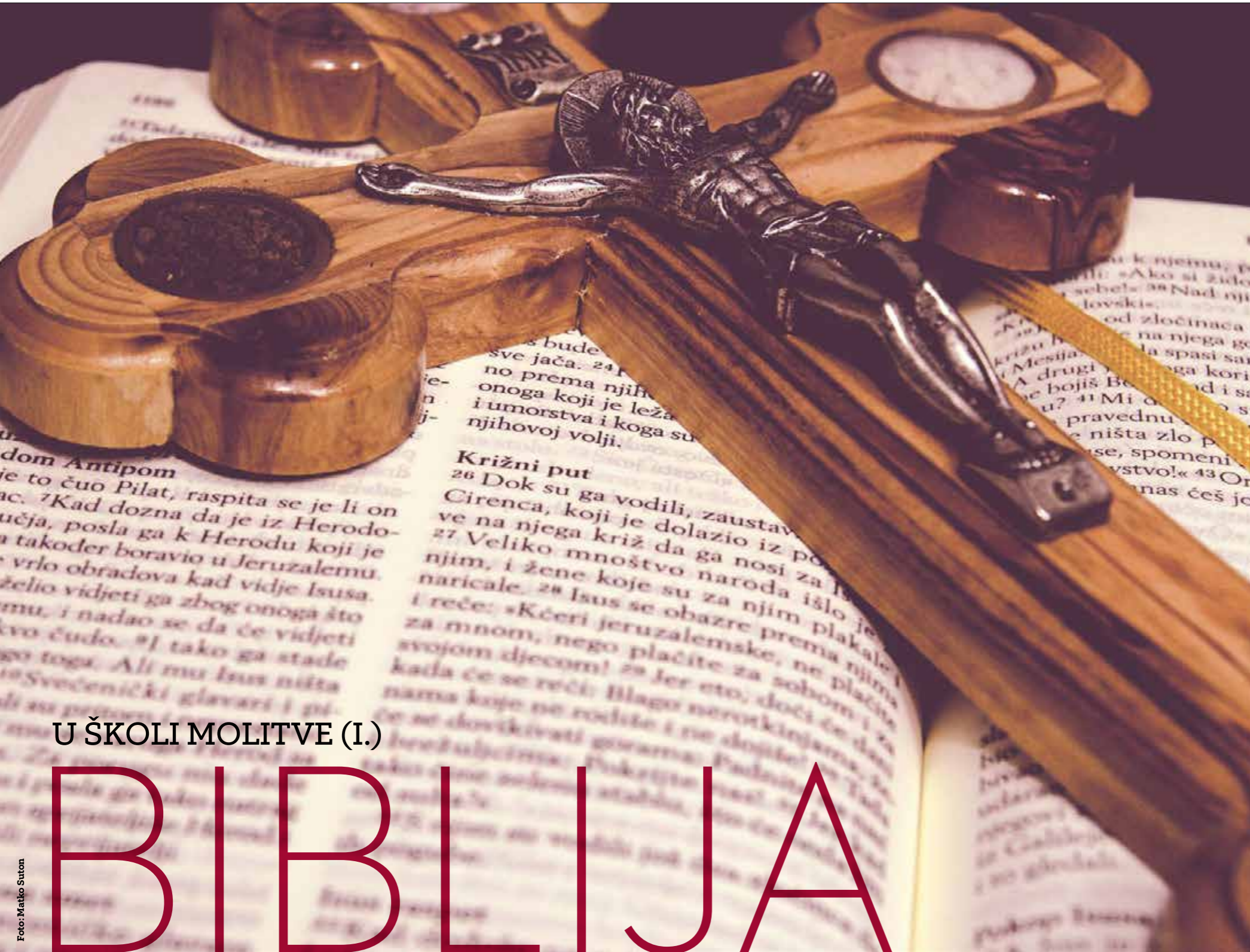
kod vjenčanja, pa sve do samrtničke postelje. Križ i svijeća duboko su povezani i neodjeljivi i na grobljima. Vjernici vjeruju u Krista koji je Nada i koji je pobijedio smrt. Vjernima se život ne oduzima, nego mijenja! Oni se vraćaju u Očevu kuću. Grob nije mjesto tame i truleži, već istinske nade da su naši dragi pokojni u Očevu domu, jer Isus je rekao: *Neka se ne uznemiruje srce vaše! Vjerujte u Boga i u mene vjerujte! U domu Oca mojega ima mnogo stanova. Da nema, zar bih vam rekao: 'Idem pripremiti vam mjesto'? Kad odem i pripravim vam mjesto, ponovno ću doći i uzeti vas k sebi da i vi budete gdje sam ja.* Naši su pokojnici u domu Oca nebeskoga, oni su u Kristovoj blizini. Oni su živi i zato na Sve svete slavimo život, a ne smrt. Krist je uskrsnuo, on je pobijedio smrt. Možemo poput svetog Pavla uskliknuti: *Pobjeda iskupi smrt. Gdje je, smrti, pobjeda tvoja? Gdje je, smrti, žalac tvoj? A žalac je smrti grijeh, a sila je grijeha zakon. A Bogu hvala, koji nam dade pobjedu po Gospodinu našem Isusu Kristu.*

Blagdan Svih svetih poziva nas na svetost, ali i potpuno predanje do zadnjeg daha za Boga. Poziva nas na molitvu i žrtvu! Život je borba za svetost i potpuno vjerovanje u Božju ljubav. Zato je lijepa priča iz života svete Getrude. Naime, ona je imala dar da teološke istine vidi u slikama. Jednoga je dana posve blizu Krista vidjela neku ženu u prekrasnoj haljini. Upitala je Krista što znači ta haljina i zašto žena stoji tako blizu njega. On je odgovorio: „Ovo je ljudsko dijete stalno upadalo u iste pogreške, ali je uz pomoć moje milosti uvijek ustajalo i – vjerujući u mene – uvijek iznova započinjalo. Od njegova sam života načinio takvu ljepotu kakvu vidiš predstavljenu u ovoj haljini. A stoji posve blizu mene zato što je mojoj ljubavi vjerovalo više od mnogih drugih.“

Blagdan Svih sveti je prilika da vjerujemo uvijek iznova, jače i dublje – Božjoj ljubavi.

Albrecht Dürer

U ŠKOLI MOLITVE (I.)

BIBLIJA

- UDŽBENIK MOLITVE

FRA IVAN
DUGANDŽIĆ

IZRAELOVI PROROCI KAO MOLITELJI ZA NAROD

Na tragu velikog vođe naroda, Mojsija koji nije samo djelovao već se i usrdno molio Bogu za narod koji mu je povjeren, i Izraelovi su proroci bili i ostali prepoznati kao veliki molitelji za narod. Tako se primjerice prorok Ilija, koji je sav svoj život posvetio borbi za čistoću Izraelove vjere, a protiv utjecaja poganskog kulta Baala, u svojoj borbi čvrsto oslanja na Boga u molitvi. Svoje neograničeno povjerenje u Boga kojemu služi Ilija pretače u usrdnu molitvu, kad na Karmelu izaziva poganske svećenike da usporedo s njime prinesu žrtvu svojemu bogu Baalu, kako bi se očitovalo tko je pravi Bog, Jahve ili Baal. Ilija moli: *Jahve, Bože Abrahamov, Izakov i Izraelov, objavi danas da si ti Bog u Izraelu, da sam ja sluga tvoj i da sam po zapovijedi tvojoj učinio sve ovo. Usliši me, Jahve; usliši me, da bi sav ovaj narod znao da si ti, Jahve, Bog i da ćeš ti obratiti njihova srca* (1 Kr 18,36-37).

To u još većoj mjeri vrijedi za Jeremiju koji je bio svjedok propasti Jeruzalema i odvođenja naroda u ropstvo, sve zato što ni kralj ni narodni prvaci nisu slušali njegova upozorenja i pozive na obraćenja. Jeremija je u velikoj mjeri prorok kazne i suda, ali ponajprije čovjek koji izgara ljubavlju prema svom narodu i odlikuje se nepokolebivom vjerom u Boga kojemu kao prorok služi. Jeremija je uvjeren u Božju vjernost Savezu i njegovu dobrotu, što se posebice očituje u njegovim molitvama kojima obiluje njegova knjiga.

Jedna od snažnih Jeremijinih molitava glasi: *Bezakonja naša protiv nas svjedoče, smiluj se, o Jahve, rad imena svoga! Jer otpadosmo od tebe, tebi sagriješismo, o nado Izraelova, spasitelju njegov u danima nevolje! ... O Jahve, bezbožnost svoju priznajemo, bezakonje otaca svojih; odista, tebi sagriješismo! Ne odbaci nas, rad imena svoga, ne sramoti prijesto Slave svoje, spomeni se i nemoj razvrći Saveza svog s nama!* (Jr 14,7-8,20-21). Zbog ove i brojnih sličnih molitava u narodu je ostao upamćen kao *ljubitelj svoje braće, koji se mnogo moli za narod i za sav Sveti grad – Božji prorok Jeremija* (2 Mak 15,14).

Jogunasti i Bogu neposlušni prorok Jona, nakon što je kažnjen od Boga pa onda čudesno spašen, uviđa svoj grijeh pa usrdnom molitvom zahvaljuje Bogu što ga je spasio: *Iz nevolje svoje zavapih Jahvi, o on me usliša; iz utrobe podzemlja zazvah, i ti si mi čuo glas. Ti me baci moru u dubine, i voda me opteče... Pomislih: odbačen sam ispred očiju tvojih... Al' ti iz jame izvadi život moj, o Jahve, Bože moj... A ja ću ti s pjesmom zahvalnicom žrtvu prinijeti. Što se zavjetovah, ispunit ću. Spasenje je od Gospoda* (Jon 2,2-10). Znamo iz daljnog sadržaja male, ali lijepe knjižice o Joni da je doista ispunio svoj zavjet. Otišao je propovijedati i pozvati na obraćenje veliki grad Ninivu te tako napokon ispunio Božji nalog koji je na početku odbio.

MOLITVA U OBLIKU PITANJA I PRIGOVORA

Biblija ne skriva kako dijalog između čovjeka i Boga često znade biti opterećen i poremećen. S Božje strane kadikad je zamijenjen prijateljom zbog nevjernosti naroda Savezu i zbog priklanjanja lažnim poganskim božanstvima. S čovjekove strane dijalog se često pretvara u monolog kojim dominiraju pitanja upućena Bogu, u kojima prevladava prigovor zbog toga što Bog ne reagira na nepravdu koja se nanosi njegovu narodu, što ne uzima u zaštitu siromaha i nevoljnika pred tlačenjem silnika i drznika, što dopu-

**Biblijski vjernik
katkada se čudi što
ga je Bog zaboravio,
ali to čuđenje ne
izražava prkosno, već
skrušeno u obliku
molitve: Zašto, Jahve,
odbacuješ dušu
moju? Zašto sakrivaš
lice od mene? (Ps
89,15).**

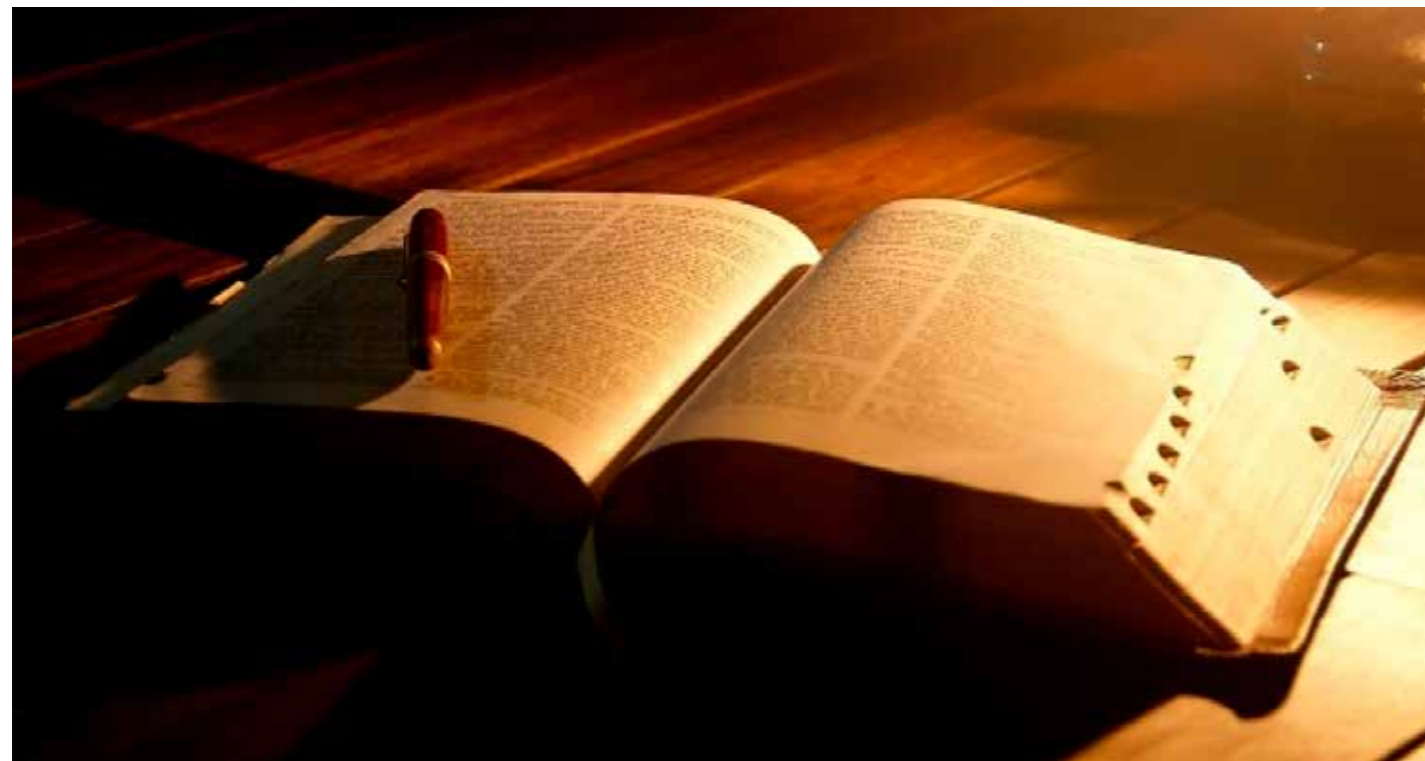
šta da se bezbožnici hvale svojim bogatstvom i što žive u sreći. Ipak, ti razlozi nezadovoljstva starozavjetnog molitelja nikad ne dovode do prekida odnosa s Bogom. Naprotiv, on sve to može tako otvoreno izreći jer Boga smatra prijateljem kojemu može sve povjeriti.

To se možda najbolje vidi na primjeru kako se Mojsije zauzima za svoj narod kad je Bog planuo gnjevom i zaprijetio kaznom zato što je narod razvrgao Savez. Bog govori Mojsiju: *Pusti sada neka se moj gnjev na njih raspali da ih istrijem. Onda ću od tebe razviti velik narod* (Izl 32,10), a Mojsije se svim silama zauzima za narod, podsjećajući Boga što bi mogla biti posljedica toga: *Zašto bi Egipćani morali reći: 'U zloj ih je namjeri i odveo, tako da ih smakne u brdinama i izbriše s lica zemlje!' Smiri svoj gnjev i ljutinu; odustani od zla svome narodu* (32,11-12). Uvjerivši se potom da je narod, dok je on bio odsutan, počinio gnjusna grijeha idolopoklonstva i razvrgnuo Savez s Bogom, Mojsije vapi Jahvi: *Jao! Narod onaj težak je grijeh počinio napravivši sebi boga od zlata. Ipak im taj grijeh oprosti... Ako n ećeš, onda i mene izbriši iz svoje knjige koju si napisao* (32,31-32). Ovo je primjer najnesebičnije molitve u kojoj Mojsije nudi sebe kao žrtvu, da bi stišao Božji gnjev prema narodu.

Potresna je i Jobova molitva kojom se u svojoj nevolji obraća Bogu: *Ako sam zgriješio, što učinih tebi, o ti koji pomno nadzireš čovjeka? Zašto si ko metu mene ti uzeo, zbog čega sam tebi na teret postao? Zar prijestupa mogu ne možeš podnijeti i ne možeš prijeći preko krivnje moje?* (Job 7,20-21). Nakon što je patnja pročistila Jobov pogled na život i nakon što je čuo

Božji odgovor iz oluje, on se kaje za prije izrečene riječi i posve se prepušta Božjem promislu: *Tko je taj koji riječima bezumnim zamračuje božanski promisao? Govorah stoga, ali ne razumjeh, o čudesima meni neshvatljivim... Po čuvenju tek poznavah te dosad, ali sada te oči moje vidješe. Sve riječi svoje zato ja poričem i kajem se u prahu i pepelu (42,3-6).*

Biblijski vjernik katkada se čudi što ga je Bog zaboravio, ali to čuđenje ne izražava prkosno, već skrušeno u obliku molitve: *Zašto, Jahve, odbacuješ dušu moju? Zašto sakrivaš lice od mene?*

Nerijetko se dogodi da čovjek, kad upadne u grijeh, prestane moliti i računati s Bogom. Netko se u takvom stanju grijeha smatra nedostojnim obratiti se Bogu molitvom, a netko podlegne napasti da se uplaši Božje strogosti. I tu nam psalmist može biti učitelj.

(Ps 89,15). I kad mu se čini da bezbožnik objesno trijumfira nad pobožnikom, on se smireno obraća svome Bogu: *Ustani, Gospode Bože, podigni ruku, ne zaboravi siromaha. Zašto da bezbožnik prezire Boga, zašto da kaže u srcu: 'Ne će kazniti!'* Jer ti vidiš, gledaš jad i nevolju, u ruci je mjeriš. Siromah se tebi predaje, ubogu ti si pomoć (Ps 10,12-14).

Pravednik u nevolji može zavapiti: *Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?* (Ps 22,2), da bi, nakon što je postao svjestan Božje uzvišenosti i vjernosti te svoje malenosti i upućenosti na Boga, svoje početne riječi zamijenio riječima hvale: *A sada, braći ću svojoj naviještati ime tvoje, hvalit ću te usred zbora... Jer nije prezreo ni zaboravio muku jadnika, i nije sakrio lice svoje od njega; kad ga je zazvao, on ga je čuo* (Ps 22,23-25). Zar je čudo što je i Isus svoje stanje na križu popratio riječima ovoga psalma (usp. Mt 27,46)?

PSALMI - VRHUNAC STAROZAVJETNE MOLITVE

Sve ono što se u obliku molitvenih tekstova može naći u Mojsijevu petoknjižju, u Prorocima i u Mudrosnim spisima daleko je nadmašeno u Psalmima. I to iz dva razloga: prvo, autori Psalama teološki promišljaju dugu povijest izabranog naroda u Savezu s Bogom i to pretaču u molitvene tekstove u kojima dolaze do izražaja temeljna stajališta starozavjetnog vjernika pred svojim Bogom; drugo, Psalmi su pjesnički tekstovi u koje su pretočena snažna čuvstva nadahnutog autora, a njihov raspon je vrlo širok: od slavljenja Božjih veličajnih djela u stvaranju, mudrosti sadržane u njegovu Zakonu preko gorkog prigovora Bogu što zaboravlja svoj narod i svoga vjernika, koji u istom tekstu natkriljuje osjećaj kajanja za vlastite grijehe, što brzo prelazi u izraz dubokog povjerenja u Božju dobrotu i završava zahvalom za njegovu pomoć koja je sigurna.

Dok se u poganskim religijama nebeska tijela, pa i mnoge životinje slave kao božanstva kojima se čovjek klanja, u Bibliji su to samo Božja stvorenja koja svojom ljepotom i veličajnošću svjedoče o Stvoriteljevoj neiz-

mjernoj moći i uzvišenosti. Zagledan u ljepotu svemira i svega stvorenog, psalmist duboko emotivnim riječima slavi onoga koji je sve to dozvao u život: *Blagoslivljaj Jahvu, dušo moja, Jahve, Bože moj, silno si velik! Odjeven veličanstvom i ljepotom, svjetlošću ogrnut kao plaštem!* (Ps 104,1-2).

Nakon što je divljenje ljepoti Božjih stvorenja zaodjenuo u najljepše pjesničko ruho, on vjernički kliče: *Neka davičeka traje slava Jahvina: Neka se raduje Jahve u djelima svojim!* (Ps 104,31), da bi na kraju Bogu koji je sve tako divno stvorio dao neku

vrstu vlastitog zavjeta: *Pjevat ću Jahvi dokle god živim, svirat ću Bogu svome dokle god me bude. Bilo mu milo pjevanje moje! Ja ću se radovati u Jahvi. Neka zločinci sa zemlje nestanu, i bezbožnika nek više ne bude! Blagoslivljaj Jahvu, dušo moja! Aleluja!* (Ps 104,33-35). Ovaj, ali i mnogi drugi psalmi, mogu nam dozvati u svijest koliko smo slijepi za ljepotu Božjih stvorenja, čime je osiromašeno i naše molitveno iskustvo.

BOG U ŽIVOTU STAROZAVJETNOG MOLITELJA

Kao što se divi Božjim tragovima u ljepoti njegovih stvorenja, psalmist još snažnije doživljava Božju nazočnost u vlastitom životu, što mu daje sigurnost i nadu da će tako biti i

ubuduće. Zato je Ps 23 postao jedan od najčešćih molitvenih tekstova naroda Božjeg: *Gospodin je pastir moj: ni u čem ja ne oskudijevam; na poljanama zelenim on mi daje odmora. Na vrutke me tihane vodi i krijepi dušu moju... Pa da mi je i dolinom smrti proći, zla se ne bojim, jer si ti sa mnom... Dobrota i milost pratit će mene sve dane života moga. U Gospodnjem ću domu prebivati kroz dane mnoge.*

Psalmist je svjestan da ga Bog posve poznaje, do u tančine njegova bića, ali on se toga ne plaši, već se divi Božjoj mudrosti koja mu je povod da svoje divljenje pretoči u zahvalnu molitvu: *Jahve, proničeš me svega i poznaješ, ti znaš kada sjednem i kada ustanem, izdaleka ti već misli moje poznaješ... Hvala ti što sam stvoren tako čudeno, što su djela tvoja predivna. Dušu moju do dna si poznavao, kosti moje ne bjehu ti sakrite dok nastajah u tajnosti, otkan u dubini zemlje... Kako su, Bože, naumi tvoji nedokučivi, kako li je neprocjenjiv zbroj njihov* (Ps 139,1-2.14-17).

Danas se sve više ljudi žali na osjećaj tjeskobe i straha, kojima ne znaju pravi uzrok. Mnogi prolaze kroz depresivna stanja i ne znaju što je prava radost života. Nisu to pojave od jučer. I starozavjetni vjernik je proživljavao takva iskustva, ali se znao bolje s njima nositi. Znao je da je Bog njegova jedina sigurnost i zato mu se s pouzdanjem obraća.

Nerijetko se dogodi da čovjek, kad upadne u grijeh, prestane moliti i računati s Bogom. Netko se u takvom stanju grijeha smatra nedostojnim obratiti se Bogu molitvom, a netko podlegne napasti da se uplaši Božje strogosti. I tu nam psalmist može biti učitelj. On je duboko svjestan svoga grijeha, ali još više Božjeg milosrđa što je urodilo snažnom molitvom koja je također postala dragocjena molitvena baština Crkve: *Iz dubine, vapijem tebi, Gospodine, Gospodine, čuj glas moj! Neka pazi uho tvoje na glas moga vapaja! Ako se, Gospodine, grijeha budeš spominjao, Gospodine, tko će opstati? Al' u tebe je praštanje, da bismo ti služili* (Ps 130, 1-4).

Danas se sve više ljudi žali na osjećaj tjeskobe i straha, kojima ne znaju pravi uzrok. Mnogi prolaze kroz depresivna stanja i ne znaju što je prava radost života. Nisu to pojave od jučer. I starozavjetni vjernik je proživljavao takva iskustva, ali se znao bolje s njima nositi. Znao je da je Bog njegova jedina sigurnost i zato mu se s pouzdanjem obraća: *Blagoslivljaj ću Gospodina u svako doba, njegova će mi hvala biti svagda na ustima!... Veličajte sa mnom Gospodina, uzvisujmo ime njegovo zajedno! Tražijo sam Gospodina, i on me usliša, izbavi me od straha svakoga. U njega gledajte i razveselite se, da se ne postide lica vaša. Eto, jadnik vapi, a Gospodin ga čuje, izbavlja ga iz svih tjeskoba* (Ps 34,2-7).

Od ove snažne molitve možemo puno naučiti. Prvo, psalmist „blagoslivlja Gospodina u svako doba“, što znači i u dobru i u zlu. Suvremeni čovjek u dobru zaboravlja zahvaliti Bogu i slaviti ga, a kad mu je teško, tada obično Boga grdi najružnijim psovkama, misleći da će tako naći oduška svojim teškoćama. Drugo, psalmist „traži Gospodina“, dok suvremeni čovjek, ako još uopće moli, ne traži Gospodina i zajedništvo s njime, već samo neku uslugu od njega. Psalmist je uvjeren da radost dolazi iz „gledanja“ Gospodina i zato poziva svakog jadnika, dakle svakoga koga tište bilo kakve brige, da ih povjeri Gospodinu, a on će ga „izbaviti iz svih tjeskoba“.

Ivan Dugandžić JEDAN JE VAŠ UČITELJ

Biblijska razmišljanja
u godini A

Ivan Dugandžić

JEDAN JE VAŠ UČITELJ

„Bibličar Ivan Dugandžić, umijećem razumijevanja i oštrinom interpretiranja - koje prodire duboko >>ispod teksta<<, u samu Riječ i u srž poruke - pomaže nam otkriti i prihvatiti 'učiteljsku' i 'živodajnu' snagu Kristove riječi i njezinu zbiljnost u liturgiji Crkve. Matejevoj jasnoći pripovijedanja pridružena je jasnoća suvremenoga čitanja i interpretiranja. Stoga ova zbirka homiletskih razmišljanja služi ne samo liturgijskim služiteljima Riječi, nego i svima koji s vjerom pristupaju >>stolu Riječi<< - u želji da ondje blaguju zajedno s Učiteljem.“

Knjigu možete naći u
Suvenirmici Informativnog
centra MIR Međugorje.

Oslobađanje od želje za prvim mjestima ne znači da trebamo izbjegavati funkcije i službe. Nipošto! Obnašati neku odgovornu službu u društvu i Crkvi ili steći akademsku titulu, zašto ne?! Jedino je važno da ne idemo za tim, da ne dopuštamo da to hrani naš ego i da ne pomislimo kako smo postali veći ili bolji ljudi, ako smo porasli u ljudskim očima, nego da vlast ili položaj ili služba postanu zaista služenje – služenje dobru, miru, istini, pravdi, pomaganju ljudima.

Traženje prvih mjesta najteži oblik skretanja u pogrešnom smjeru nalazi u prihvaćanju volje za moći koja se manifestira željom da se drugima upravlja, vlada nad njima, da se bude ispred drugih. Tu svoje mjesto lako pronađe želja biti prvi na račun drugih, pobijediti druge, nokautirati ih – ne samo u boksu – ili ih matirati – ne samo u šahu – isključiti ih „iz igre“...

Volju za moći nemaju samo ljudi na „prvim mjestima“, oni na pozornicama i pod blještavilom reflektora, nego i oni koji misle da su na „posljednjim mjestima“. Ne samo u televizijskim emisijama već i u svakodnevnim razgovorima i diskusijama nastojimo uvjeriti druge da imamo bolje argumente od njih. Trudimo se pokazati pametniji od drugih, nadmudriti ih, pod svaku cijenu biti u pravu, odnosno sve činiti da dokažemo kako su drugi u krivu, da naša bude prva i zadnja...

Želja za prvim mjestom može biti toliko jaka da su ljudi spremni služiti se svim mogućim sredstvima kako

bi ga se domogli. Tako se neki ne ustručavaju uzeti doping-sredstva, a neki prodati sve vrjednute kako bi zasjeli u neku „fotelju“. Prljava je to borba, jer se tu odmah upletu zavist, „laktanje“, razna podmetanja, sukobi, ogovaranja i sl., što donosi nemir u zajednicu, kao u slučaju Jakova i Ivana.

Kako Isus gleda na prvo mjesto? Zato ih Isus dozva i reče im: „Znate da oni koji se smatraju vladarima gospoduju svojim narodima i velikaši njihovi drže ih pod vlašću. Nije tako među vama! Naprotiv, tko hoće da među vama bude najveći, neka vam bude poslužitelj! I tko hoće da među vama bude prvi, neka bude svima sluga. Jer ni Sin Čovječji nije došao da bude služen, nego da služi i život svoj dade kao otkupninu za mnoge.“

Želju Jakova i Ivana kao takvu Isus nije odbacio. Naprotiv, od nje polazi, a potom vodi učenike – ne samo Jakova i Ivana! – prema preobrazbi njihove pameti i srca kako bi želja za prvim mjestom dobila novi smisao i bila prigoda i poziv – ne za vladanje nad drugima nego za služenje dobru drugih. A sve to na koncu potkrjepljuje svojim vlastitim primjerom.

No, sad dolazi teže pitanje: Kako ostvariti Isusove riječi, kako ne htjeti prvo mjesto, a ostvariti ga?

Uvjet za to su sloboda i ljubav.

Shvatio je to fra Slavko Barbarić rekavši: „Sve što činiš, ne čini da te drugi cijene, vole, poštuju, da ti zahvaljuju, jer ljudi umiju i ne cijeniti i ne voljeti i ne zahvaliti pa ćeš se razočarati, ali sve što činiš, čini iz ljubavi prema ljudima!“

Tu je ključ!

Nije Isus protiv toga da nas ljudi cijene, poštuju, priznaju, da nam zahvaljuju. Dobro je ako cijenimo, poštuju i priznajemo druge, ali je važno da ne očekujemo da drugi nas cijene, poštuju i priznaju. Dobro je ako mi zahvaljujemo drugima, ali je važno da ne očekujemo da drugi nama zahvaljuju.

Nedavno, nakon predstave u jednom gradu, priđe mi čovjek i reče: „Molim Vas, učinite mi jednu uslugu!“ „Može“, rekoh. „O čemu se radi?“ „Netko je iz organizacije učinio propust i nije spomenuo ime jedne žene. Radi se o osobi koja je jako zaslužna za predstavu koja je izvedena, ali njezino ime je izostavljeno pa je ona zbog toga jako povrijeđena. Pa Vas molim da odemo do nje i ispravimo

TKO JE PRVI?

FRA MARINKO ŠAKOTA

Evangelist Marko donosi zgodu u kojoj Isusu pristupaju Jakov i Ivan, sinovi Zebedejevi, govoreći mu: „Učitelju, htjeli bismo da nam učiniš što te zaištemo.“ A on će im: „Što hoćete da vam učinim?“ Oni mu rekoše: „Daj nam da ti u slavi tvojoj sjednemo jedan zdesna, a drugi slijeva.“

Iz Isusove reakcije: „Ne znate što ištete“ primjećujemo da molba dvojice braće u Njemu nije naišla na dobar prijam. U čemu su Jakov i Ivan otišli „u krivo“?

Jer su željeli biti što bliže Isusu? Ne vjerujemo da bi u tome mogla biti njihova pogreška. No, možda je Isus, poznajući ljudska srca, u njihovoj želji naslutio i neke druge skrivene motive? Primjerice, da žele biti do Njega samo zato da budu ispred drugih? U čemu se sastoji krivo usmjerenje molbe Zebedejevih sinova? Što to dvojica braće ne znaju?

Ne znaju da su u mislima i želji krenuli u potpuno suprotnom smjeru od Isusova. Isus misli na druge, a oni misle na sebe. Isus želi služiti,

a oni vladati. Isusu je stalo do dobra drugih, a njima samo do sebe. Isus je spreman sebe žrtvovati za druge kako bi drugima bilo dobro, a oni samo na to da njima bude dobro. Isto tako, ne znaju, da su zaokupljeni mislima o sebi i ispunjenju svojih snova zaboravili druge apostole, što će izazvati podijeljenost i vrlo neugodnu atmosferu u zajednici. „Kad su to čula ostala desetorica, počеше se gnjeviti na Jakova i Ivana.“

Ulazeći dublje u analizu želje dvojice braće naići ćemo na nekoliko

motiva koji su često skriveni prostom oku, a koji mogu, ali i ne moraju otići u pogrešnom smjeru. Naravno, ovisi kako ih se gleda i s njima ophodi.

Najprije, poznajući čovjekovu narav želja dvojice braće za prvim mjestima krije u sebi prirodnu čovjekovu čežnju za opstankom i preživljavanjem kao i za ispunjenim životom, tj. biti voljen, cijenjen, hvaljen, viđen i priznat od društva.

No, u toj čežnji čovjek može otići „u krivo“, odnosno nasjesti na prijevaru koja može biti plod uvjerenja da je samo prvo mjesto garancija veličine i poštovanja, da je netko, poseban, ako je na prvom mjestu i ako ga društvo prizna. Uz želju za ljubavlju i priznanjem ponekad se prisloni druga, slična njoj – biti sve to, ali barem malo više od drugih.

pogrješku.“ Uputih se za njim. Izišavši iz zgrade, našli smo se pred tom osobom koja je sjedila. Bila je tužna. Iako nisam bio direktno odgovoran, uputio sam joj ispriku zbog propusta. Osobi pođoše suze niz obraze. Bila je povrijeđena. Pokušao sam je utješiti objašnjavajući da namjera organizatora sigurno nije bila da se njezino ime izostavi, ali se dogodilo. No, nisam uspio. Ni nakon opetovanih molbi osoba nije htjela ući u zgradu gdje su se svi sudionici našli nakon predstave u prijateljevanju.

U želji za prvim mjestom nailazimo i na prirodnu čovjekovu potrebu za pronalaženjem identiteta, što, međutim, može prevariti ako netko poistovjeti identitet s funkcijom koju obnaša ili s titulom koju je stekao. Tako, netko misli da je pronašao odgovor na pitanje tko je ako je zauzeo visoku poziciju u politici, vlasti, poduzeću, ako je osvojio prvo mjesto na natjecanju u sportu ili glazbi ili ako je priznat od društva jer privlači pozornost svojim životnim stilom.

Zašto se spomenuta osoba osjećala povrijeđena? Samo zbog učinjenog propusta sa strane organizatora? Ili se radi o još nečemu?

Spomenuta osoba nije bila slobodna od ljudi, od njihove pohvale i poštovanja. Zato je bila povrijeđena i razočarana. Istina, propust se dogodio. Istine radi, nije bilo namjere, ali jasno je da su organizatori trebali spomenuti i njezino ime jer je to zaslužila. No, u slučaju da je osoba bila slobodna, ne bi je taj propust povrijedio. U slučaju da bi je povrijedio, znala bi da uzrok tomu nije samo propust drugih ljudi nego u prvom redu njezina očekivanja priznanja od drugih.

Drugi uvjet za ispunjenje Isusova poziva na služenje je ljubav. Kako je steći? Gledajući u Isusa, upoznavajući Njegovu ljubav i otvarajući joj srce. Kad upoznamo Isusa, otkrit ćemo smisao i ljepotu služenja. Euharistija je škola Isusove ljubavi. U njoj se ostvaruju Njegove riječi: „Jer ni Sin Čovječji nije došao da bude služen, nego da služi i život svoj dade kao otkupninu za mnoge.“ To je ljubav koja služi životu drugih, sebe daje,

žrtvuje za njihovo dobro. I u tom nalazi najveće životno ostvarenje, priznanje i sreću.

Kad u služnju svojoj obitelji kao muž i otac, supruga i majka, ili svojoj župi kao svećenik otkrijemo njegov smisao, bit će nam darovana radost, a potom i sloboda od ljudi. To što činimo, ne će nam biti teret ni problem već radost. Ne će nas zanimati hoće li netko vidjeti ili ne će što mi radimo, hoće li nam odati priznanje ili ne će. Reći ćemo: „To je samorazumljivo. Bili smo dužni to uraditi.“

Time naša sreća i raspoloženje ne će ovisiti o ljudima i njihovoj dobroj volji da nas vide i cijene ili ne vide i ne cijene. Ako žena kao supruga i majka odgaja djecu i u tome otkrije smisao i radost, nitko ne može biti sretniji od nje. Nema veće službe ni časti, a ni radosti od pomaganja da novi život dođe na svijet, od pomaganja malenima da odrastaju i postanu dobri ljudi i kršćani.

Kako se vježbati u oslobađanju od ljudskih pohvala i priznanja?

Isus nas uči da na gozbu zovemo hrome, slijepce, sakate, dakle, one koji nam ne mogu ničim uzvratiti, one od kojih ništa ne očekujemo i koji ne hrane naš ego... Pomoći će nam vježbanje činiti dobra djela koja nitko ne će vidjeti, dati nekome donaciju, a da to nitko ne sazna, skloniti kamen s puta, a da to nitko ne vidi i da to nikome ne ispričamo.

Sveci nam u tome mogu mnogo pomoći.

Kažu da je Majka Terezija imala svoju vježbu – da je uvijek čistila zajednički toalet u zajednici. Nakon što je vidio što Majka Terezija radi, kako se brine o teško bolesnima, novinar

Foto Ashir/ICMM

iz New Yorka uputi joj je primjedbu: „Ne bih to radio ni za milijun dolara!“ Majka Terezija će na to: „Ne bih ni ja.“

A sveti papa Ivan XXIII. imao je svoj način oslobađanja – humor i ne uzimanje sebe previše ozbiljno. Pripovijeda se da se tek posvećeni biskup tužio u privatnoj audijenciji papi Ivanu XXIII. da mu odgovornost nove službe više ne dopušta da spava. „O!“, reče Ivan u sažalnom tonu. „I meni je isto tako bilo prvih tjedana moga pontifikata, ali onda sam u jednoj sobi vidio moga anđela čuvara koji mi je šapnuo: ‘Ivane, ne uzimaj sebe tako ozbiljno!’ Od tada ponovno spavam.“

Trebamo svaki dan raditi na sebi, preispitivati i provjeravati sebe, otkrivati iluzije, prijekove našeg ega, strahove... Sveta misa, kao i svaka druga molitva, nude nam dvije mogućnosti: da poput farizeja u Hramu utvrđujemo svoje stavove govoreći sebi i Bogu o svojim zaslugama ili da pred Bogom provjerimo svoje stavove, svoja mjerila, svoje gledanje i razmišljanje.

Post i skromni način življenja mogu nam pomoći u oslobađanju od ljudskih taština i traženja položaja. Priča se da je filozof Diogen većinom živio od skromne hrane – kruha i leća. Vidio ga je filozof Aristip koji je udobno živio, jer se ulagivao kralju. Reče mu Aristip: „Nauči se biti podložan kralju i ne ćeš živjeti od leće.“ Odgovori mu Diogen: „Nauči se živjeti od leće pa se ne ćeš morati ulizivati kralju.“

Oslobađanje od želje za prvim mjestima ne znači da trebamo izbjegavati funkcije i službe. Nipošto! Obnašati neku odgovornu službu u društvu i Crkvi ili steći akademsku titulu, zašto ne?! Jedino je važno da ne idemo za tim, da ne dopuštamo da to hrani naš ego i da ne pomislimo kako smo postali veći ili bolji ljudi, ako smo porasli u ljudskim očima, nego da vlast ili položaj ili služba postanu zaista služenje – služenje dobru, miru, istini, pravdi, pomaganju ljudima.

Ako postanemo članom jedne političke stranke, to ne će biti zato da napredujemo u stranci nego da iskoristimo tu priliku kako bismo činili dobro društvu u kojem živimo. Jedino tako možemo ostati slobodni i ne podići ruku samo zato što se tako odlučilo u vlastitoj stranci kad se, primjerice, u parlamentu odlučuje o Istambulskoj konvenciji.

Ako je Bog nekome dao dar pjevanja ili sviranja, neka razvija taj dar. Ali uvijek valja pred sobom imati dvije mogućnosti: Razvijati svoje darove te ih staviti u službu Bogu i ljudima, na Božju slavu i na dobro ljudi, ili služiti egu koji traži da razvijamo dar pjevanja ili sviranja kako bismo postali poznati glazbenici te, ako je ikako moguće, poznatiji i cijenjeniji od drugih. U prvom slučaju uživamo u glazbi, u Božjem daru pjevanja i sviranja, radosni i sretni zbog toga i buđeci radost u drugima, a pri tom ostajući slobodni od priznanja. U drugom pak slučaju dopuštamo egu da nas zarobi i upravlja s nama, da truje našu nutrinu i odnose oko nas, zbog čega lako gubimo mir i pravu radost.

Kako je dobro cijeniti i priznati vrijednost drugih ljudi! Kako je dobro živjeti Pavlove riječi: „Pretečite jedni druge poštovanjem.“ Jako je važno zahvaljivati drugima i učiti djecu zahvaljivati! Kako je dobro kada djeca zahvale svojim roditeljima! Kako bi to roditeljima donosilo radost! Ne treba to njima, ali to je dobro za djecu, jer na taj način djeca uče vidjeti ono što su roditelji za njih učinili. S druge strane je važno ne očekivati da nama zahvaljuju jer ćemo tako sačuvati nutarnju slobodu. Ono što činimo, ne ćemo činiti zbog toga da drugi vide to što činimo i da nam zahvaljuju nego iz ljubavi.

Na koncu, nije dobro brinuti se oko prvog mjesta, jer se možemo prevariti: „Prvi će biti posljednji, a posljednji prvi.“ Znali su to sveci. Zato su stavljeni na prvo mjesto.

DO TEBE JE

Ne prolazi vrijeme.
Prolazimo mi.
Ne teče rijeka.
Teče voda u njoj.
Ne zalazi sunce.
To se Zemlja okreće.
Nije do života.
Do nas je čime ćemo ga ispuniti.
Ne pitaj Boga od kuda zlo.
To pitaj ljude.
Ne mrmrljaj što pada kiša.
Pitaj suhu zemlju o tom.
Nije ključ u stanju oko tebe.
Do (ne)mira je u tebi.
Nije do duljine života.
Do smisla je u njemu.
Nije do mržnje u svijetu.
Do dobrote je u tebi.
Nije koliko ćemo živjeti.
Nego kako ćemo živjeti.
Nije do mraka kad zatvaraš oči.
Do tebe je želiš li ih otvoriti.
Nije potrebno puno vremena.
Potrebno je prepoznati pravi trenutak.
Nije do toga hoće li Bog učiniti.
Nego hoćeš li ti biti hrabar.
Nije hoćeš li moliti.
Do toga je jesi li spreman na promjenu koju uslišanje podrazumijeva.
Nije do puta.
Do tebe je hoćeš li njime ići.
Nije do križa.
Do tebe je želiš li ga nositi.
Nije do pogrješaka.
Do tebe je želiš li iz njih učiti.
Nije do ljubavi.
Do tebe je želiš li prihvatiti trpljenje radi ljubavi.
Nije do drugih kakvi su.
Do tebe je želiš li ih prihvatiti takvima kakvi jesu.
Nije do sreće.
Do tebe je želiš li se boriti za nju.
Nije do kamenja koje bacaju na tebe.
Do tebe je želiš li od njega išta izgraditi.
Nije do zlih riječi.
Do tebe je da ostaneš iznad njih.
Nije do rana.
Do tebe je hoćeš li ih liječiti.
Nije do srca.
Do tebe je čime ćeš ga ispuniti.
Nije do smrti.
Do tebe je hoćeš li je se boriti.
Nije do Boga.
Do tebe je s čime ćeš pred Njega doći.

don Ante Žderić

ZRNCE SPASA

Znaš li što znači imati sve u životu, a nemati ništa? Znaš li kako je teško živjeti vlastito blagostanje kad sebi umisliš da si sam sebi dovoljan, da su drugi samo usput, a da ti u životu moraš imati baš sve? Može li moja potraga za slobodom opravdati tuđu patnju? Zašto Bog ne intervenira na vrijeme kada u životu nešto pođe po zlu? Može li Bog spasiti nekoga pred kraj života, iako ga nikada nije upoznao? Možemo li mi izmoliti spasenje njegove duše?

**FRA ZVONKO
BENKOVIĆ**

NA DUŠNI DAN SAM NAKON ISPOVIJEDI I MISE ŠETAO OKO CRKVE, A ONDA SAM OTIŠAO KOD KRIŽA IZA ISPOVJEDAONICE GDJE LJUDI PALE SVIJEĆE ZA SVOJE POKOJNE. Sjeo sam na zadnju klupu uza zid, a onda sam ugledao bračni par kako pale čitav red svijeća. Oboje su plakali kao mala djeca. Nakon što su upalili posljednju svijeću sjeli su do mene. Dok sam molio kronicu, njih dvoje su me gledali u čudu, a onda su počeli govoriti:

Neobično nam je što sjedimo ovdje ispred ovih upaljenih svijeća i s Vama razgovaramo o životu kojeg više nema. Naši roditelji bili su ateisti, a i mi smo tako odgajani. Iako se vlast u državi davno promijenila, mi nismo bili spremni na promjene. Prošla je godina otkako smo sahranili sina. Izbjegavali smo teške teme, a posjeti prijatelja i rodbine samo su nas još više rastužili. Nismo mogli pronaći mira sve dok nismo doputovali ovdje, jer putovali smo tragom natpisa na niski zrnaca koju nam je sin ostavio s pismom u kovrti o njegovom životu. Na njoj je bilo napisano MEDJUGORJE. Tako smo mi došli u Međugorje, premda nismo ni sanjali da bi to bila destinacija na koju bismo trebali putovati.

Nakon sinove smrti jednim dijelom doznali smo u što je sve bio upleten i kakav je život živio. Cijelo vrijeme smo se zavaravali da to što smo slušali od rodbine i prijatelja nije bila istina. Bili smo uvjereni kako su nam bili samo zavidni pa su nam na svaki mogući način pokušali napakostiti. Vjerovali smo kako nemaju hrabrosti i snage nama ništa prigovoriti pa su nam govorili o našoj djeci.

Brinuli smo o vlastitim uspjesima i položaju u društvu, a djeci nismo htjeli smetati. Pustili smo ih da slobodno odaberu što ih zanima. Uspješno smo se zavaravali. Naša neodgovornost bila je kobna, a progledali smo tek kada nam je policija iza ponoći pokucala na vrata. Objasnili su nam o čemu je riječ i odvezli nas u bolnicu. Sina smo pronašli na odjelu za intenzivnu njegu, bio je sav otečen, a nismo znali što mu se dogodilo.

Bilo je života u njemu. Tijelo mu se dobro oporavljalo, a nakon desetak dana stanje mu se popravilo pa je mogao i govoriti. Ispričao nam je što je sve u životu činio, kao da je imao želju da nam se ispovjedi. Zaprepastilo nas je to kako ništa o svome djetetu nismo znali, kako nam je to sve promaklo, kako smo bili slijepi na sva upozorenja i krađe u kući, ali nismo imali vremena za daljnju analizu.

Mislili smo da će biti sve dobro, ali onda se iznenada stanje zakompliciralo i srce mu više nije izdržalo. Nije mu bilo pomoći. Njegova nas je smrt sledila. Bol je bila tupa i potresla je

Foto Arhiv ICMM

temelje naših života. Shvatili smo kako smo bili u krivu, a često smo mislili kako živimo idealan život.

Moram Vam priznati da ne znamo puno o katoličkoj vjeri i Crkvi, premda smo u ovoj godini naučili i moliti osnovne molitve. Željeli bismo nešto više doznati o vjeri, naučiti moliti uz sinovljevi dar što smo pronašli u kuverti, upoznati tu „Neobičnu ženu“, kako je govorio naš sin, koja ga je potaknula da nam nekoliko tjedana pred smrt prizna sve što je učinio. Večeras smo upalili čitav jedan red svijeća za našega sina, za njegovu dušu da ju Bog spasi, a možda „Neobična žena u bijeloj haljini i plavome plaštu“ izmoli njegovo spasenje.

Na koncu je žena rekla kako su nakon njegove smrti pronašli pismo u kojem je opisao svoj život. Iz torbe je izvadila kopiju pisma i dala mi je da pročitam. U pismu je pisalo:

Dragi moji,

Od najranijih dana znao sam iskoristiti svoj položaj i postupno sam vam radio male, a kasnije i velike probleme. Cijeli sam život želio biti slobodan. Sloboda mi je bila sve što sam imao. Želio sam biti samostalan, bez nadzora. Na sve moguće načine nastojao sam vas se otarasiti misleći da će mi tako biti bolje. Moja sloboda bila je samo i isključivo sloboda od odgovornosti, od obveza, od poštovanja bližnjih, od radnih navika, učenja i razumijevanja drugih. Bila je to isključivo sloboda samo za moje nezaustavljive užitke. Smetalo mi je svako ograničenje. Bio sam histeričan na svaku pa i najmanju sitnicu i zahtjev koji ste postavljali preda mnom. Zbog toga sam odustao od svih sportova koje sam počeo trenirati. Sve mi je smetalo. U svemu tome sam u potpunosti isključio i samu pomisao da moja sloboda znači veliko ropstvo, jer od svega što sam radio stvarao sam nered, a vi ste bili samo čistači mojih krivih postupaka.

Nisu me strašile nikakve sile ni zakoni. Škola me nije zanimala, a u svemu tome dobro mi je poslužila kao paravan za sve moje mutne poslove. Kao dijete, imao sam uvijek više od prosjeka, ali nikada mi nije bilo dovoljno. Krao sam od malih nogu. U početku su to bili slatkiši, a onda novac, nakit i sve što mi je došlo pod ruku. Ništa mi nije bilo sveto, a novca nikada nisam imao. Sve što bih ukrao odmah bih potrošio na cigarete, alkohol i drogu. Još u srednjoj školi postao sam ovisnik, a onda i diler.

U pojedinim trenucima života pitao sam se zašto baš ja? Zašto sam ja bio crna ovca u svojoj obitelji? Jesam li toliko bio ogrezo da nisam primijetio kako sam lako upao u loše društvo, a možda sam i sam bio tvorac tog lošeg društva? Koji je smisao života ako nemaš neki cilj, ako ne poštuješ bližnje, ako ti nema ništa sveto, osim izlike za novu ucjenu?

Te srijede po gradu su me ganjali utjerivači dugova. Danima sam uzimao robu, ali im nisam imao s čime platiti. Skrivao sam se poput miša. Nigdje nisam mogao pronaći sigurno mjesto. Moram priznati da sam se jako bojao. Tog dana sam kao sjenka lutao gradom, a onda sam ugledao kako mi prilaze dvojica u crnom. Mislio sam da mi je došao kraj, a onda sam ugledao vrata neke crkve. Tiho sam se ušuljao i sakrio. To je bilo posljednje mjesto na svijetu na koje bih se do tog trenutka pokušao sakriti, ali nisam imao izlaza.

U crkvi je bilo mračno ili mi se samo tako činilo. Skrio sam se iza jednoga stupa. Nasuprot mene, na pobočnom zidu

stajao je kip mlade žene s raširenim rukama. Bila je mladolika i u bijeloj haljini s plavim plaštem. Lice joj je bilo blago nasmijano, a oči pune povjerenja. Imala je neku vedrinu u očima, kakvu je, sjećam se, imala majka kada smo bili mali. Bilo je nešto u tom kipu. Ispod njezinih nogu bila je košarica s novcem. Brzo sam osmotrio sve i shvatio da nitko ne gledao. Sadržaj sam brzo istresao u torbu, a košaricu sam uredno vratio na mjesto.

Nakon nekog vremena u crkvi mi je bilo dosadno pa sam počeo tražiti neki sporedni izlaz. Izašao sam na neka mala vrata i brzinom munje otrčao do stana. Cijeli put sam preračunavao koliko je bilo novca u košari, a bilo ga je. Nisam se mogao sjetiti što sam sve vidio, ali uz punu šaku kovanica bilo je i puno papirnatoga novca. Pomišljao sam kako bih s tim mogao pokriti dio duga i barem na nekoliko dana odgoditi agoniju.

Ušavši u stan, uletio sam u svoju sobu. Nisam se ni osvrnuo ima li tko u njemu. Svakako su znali da radim samo ono što mi je na umu i da ne doživljam nikoga. Sadržaj ruksaka sam istresao na pod i počeo sam razvrstavati današnji ulov. Izenadan posjet crkvi bio je i više nego uspješan. Za živo čudo bilo je nekoliko stotina kuna. Ispod novčanica bio je neki lančić s uredno složenim zrnacima. Na početku je imao križ na kojem je s jedne strane pisalo nešto nejasno, a na drugoj strani pisalo je MEDJUGORJE.

Bio sam u čudu. Što će to sad meni? Kamo ću to sakriti? Kako ću se toga riješiti? Smijem li ju baciti u kontejner? Hoću li zbog toga biti nesretan? Što znače ta zrnca? Gdje je to mjesto?

Lik one mlade žene iz crkve vratio mi je neki mir. Iako nisam bio nikakav vjernik, imao sam želju ispraviti sve što sam krivo učinio. Želio sam postati bolji. U jednom trenutku shvatio sam da je to ipak bio neki znak. Počeo sam promišljati o vlastitom životu i promjeni koja bi mi dobro došla. Možda mi je ovo bila prilika da nešto učinim od svojega života?

Te večeri sam razmišljao kao bih vam trebao priznati da sam ovisnik i da mi je potrebna vaša pomoć. Čak sam pomišljao kako bi bilo dobro otići u neku zajednicu za ovisnike, iako sam bio svjestan da me nitko ne bi mogao primiti u ovakvom stanju. Tijelo mi je bilo slabo, a ja bez opijata nisam mogao izdržati ni sat vremena.

Pitao sam se zašto me je Bog tako dugo držao na životu? Jesam li ja, unatoč svemu, bio nečiji putokaz do Boga? Možda vaša patnja za nekoga postane otkupljenje? Mogu li majko tvoje suze isprati sve moje krive poteze? Hoće li otac imati snage prihvatiti još jedan poraz, još jedno razočarenje, još jedno poniženje koje će doživjeti zbog sina jedinca? Hoće li moja smrt napokon donijeti mir u moju obitelj? Ako postoji vječni život, hoću li se i ja spasiti?

N. B. Ako ne preživim, potražite ovo mjesto, ma bilo ono na kraju svijeta, jer možda vam pomogne pronaći mir koji ja nisam imao.

Vaš Lukas.

Dok sam čitao pismo, bračni par je otišao. Nisam ni primijetio kada i kako. Na kraju sam i sam upalio jednu svijeću moleći da mu Bog udijeli vječni pokoj.

VAPAJ ZA PUSTINJOM

Odvedi me u pustinju daleko od stvari i ljudi tamo gdje se s Tobom, u zavjetrini od mnoštva i buke, živi od Riječi i blizine neba.

Povedi me u tišinu i mir tamo gdje vjetar pozornom uhu svira i pjeva i tamo gdje vitanja i zalasci bojama i svjetlom ne prestaju šaptati priču o rađanju i smrti.

Povuci me za sobom u samoću pa da u miru kušam kruh, vino i Riječ.

Odvedi me u pustinju i iscijeli od brbljanja u kojem više ne razlikujem svoje od tuđih riječi.

Odvedi me u tišinu i mir i ozdravi mi pogled zasićen i tup od vlastite veličine, pohvala i slika.

Odvedi me u samoću da opet oživi okus, opip i sluh, tamo gdje Tvoja Riječ miriše na vino i kruh pa da živnem

kad se mladica iz panja vine prema nebu.

fra Ante Vučković

Seminar posta, molitve i šutnje

GOSPA ČUJE NAŠE MOLITVE

Toliko čudesa se dogodilo u Kući mira i to posebno u njenom malom podrumu – jednostavnoj kapelici, koja je početkom 90-tih godina postala mjesto i tihi svjedok preobražavanja srdaca. Program seminara posta, molitve i šutnje, skromni uvjeti i „najbolji kruh u svijetu“ postali su uvjeti za otvaranje srca Gospodinu.

TEREZA GAŽIOVA

**I U ZADNJOJ NAS PORUCI
GOSPA POZIVA: „MOLITE SE
VIŠE I OTVORITE VAŠE SRCE
MOM SINU ISUSU.“**

Postom, molitvom i čitanjem Božje riječi otvaramo se i stvaramo prostor za Njega i djelovanje Njegove ljubavi. Oslobađamo se, ozdravljamo, pročišćavamo se i na kraju seminara postajemo još bliskiji, postajemo braća, postajemo sposobni prigrliti i svoj život i sav svijet oko nas. Postom dopuštamo Bogu ostvariti plan koji ima s nama u svoj punini. „Napose živite u postu, jer ćete postom postići i učiniti mi radost, da se ostvari čitav plan koji Bog planira ovdje u Međugorju“ rekla nam je Gospa u jednoj poruci 1985. godine.

O toj radosti staviti se Gospi na raspolaganje da bi je razveselili svjedoči i nekoliko sudionika iz skupine od 45 hodočasnika koji su na međugorskom seminaru posta, molitve i šutnje sudjelovali od 21. do 26. listopada 2018. Seminar je vodio fra Marinko Šakota.

U skupini je bilo nekoliko sudionika iz Bjelorusije i Ukrajine, desetak pravoslavnih vjernika iz Rusije, a većina je bila iz Latvije. Grupu je pratio svećenik Poljak – bivši misionar u Latviji.

Svi su oni nekoć u komunizmu bili nasilno držani zajedno. Zato je kod njih bilo puno zajedničkog – tragovi i posljedice života u tom sustavu, iste rane, slična bol i na kraju uvijek jedna te ista zajednička čežnja i

vapaj srdaca za ljubavlju. U Gospinoj su školi po Njezinoj blizini danas svi ujedinjeni toplinom majčinske ljubavi i postali su spremni i odlučni zajedno rasti i surađivati u Njezinim planovima mira.

Dirljivo je bilo promatrati lica sudionika, kako su otvorenih očiju upijali svaku riječ koja im je bila upućena i kako su pažljivo zapisivali sve što ih se dotaklo.

Njihova otvorenost i glad za Božjom riječju bila je upečatljiva. Nekoliko ih je posvjedočilo i da će im upravo te riječi dati snagu za nastavak života. Stoga ostaje žaljenje što zbog nedostatka svećenika i financijskih sredstava mogućnost sudjelovanja na ovakvom ili sličnim seminarima nije češća.

Na kraju seminara se dogodila još jedna velika milost i dar kad je skupinu posjetio nadbiskup Henryk Hoser, koji je svojim osmijehom i prijateljskim govorom svima donio obilje radosti i nade. Donosimo nekoliko misli iz njegova govora:

Kateheza apostolskog vizitatora za Međugorje mons. Henryka Hosera

POST NAS OTVARA BOGU

„Koliko ja znam, ovo je kraj vaših duhovnih vježbi. Glavna djelatnost ovoga seminara su molitva i post. I u trenutku kada sam vam došao u posjet u tišini ste se klanjali Isusu. Moramo znati da je post neodvojivi pratitelj molitve. Podsjetite se kako se Gospodin Isus molio u Maslinskom vrtu. To je bila najdramatičnija molitva u povijesti svijeta. A što su činili apostoli u to vrijeme? Spavali su! Isus im reče: „Zar niste mogli jedan sat probdjeti sa mnom?“ U Međugorju, klanjanje Presvetom sakramentu, ili čašćenje Križa traje upravo jedan sat. Post se prvo odnosi na ljudsko tijelo, a tijelo ima svoje vlastite potrebe: potrebu za hranom, potrebu za pićem. Zadovoljenje gladi i žeđi je pravedno.

Znamo da milijuni ljudi u svijetu gladuju. Ne mogu zadovoljiti osnovne potrebe ljudskog tijela.

Isus će na posljednjem sudu govoriti: „Jer ogladnjih i dadoste mi jesti, ožednjih i napojiste me.“

Jedna kanadska misionarka mi je rekla što je iskusi na Haitiju, vrlo siromašnom otoku u Srednjoj Americi. U toj državi ima mnogo gladnih i siromašnih jer je zemlja opljačkana od onih koji njome vladaju. Vidjela je kako tamo gladna djeca prave palačinke od blata i jedu ih da bi prevarili trbuh.

To je prvi korak da se zadovolji tijelo, a drugi je da jedemo samo do sita. Na primjer, ako je propisano da se jede samo jedan obrok dnevno, njime se ne smijemo prejesti, a činjenica jest da mnogi ljudi ne znaju granicu sitosti. Uvijek jedu previše i jako su pretili.

Vidio sam u Sjedinjenim Državama u San Franciscu tako debele ljude koji više ne mogu ni hodati, već ih samo prevoze automobilima i voze u kolicima u restorane gdje se opet prejedaju. Ne mogu postiti. Ne mogu reći: „Dosta, ne ću više jesti!“

Isto vrijedi i za piće; obična pića mnogima nisu dovoljna, mora se piti votka. Znaite i sami da se diljem svijeta

pije previše alkohola, problem alkoholizma je jako izražen.

Ljudi se ne mogu zaustaviti, ne mogu postiti.

Sve suvremene ovisnosti: o lijekovima, drogi, kao i nemogućnost seksualne apstinencije znače nedostatak posta.

I zato ovdje postimo kako bismo podsjetili da našim životom ne bi trebalo vladati tijelo, nego um i duh. Naše tijelo jest važno, ali ono treba biti pod vlašću duha. Samo s jakim duhom možemo postiti. Samo duhom možemo reći: „Dovoljno, ne ću više jesti. Više ne ću piti.“

Kad počnemo postiti tako kao vi sada – o kruhu i vodi, izlaze iz nas stvari koje nikada ne bi izašle. Bez posta nikada ne biste shvatili vlastite skrivene stvari – i one loše, i one dobre. Post omogućuje da vladamo duhom. Post nas također otvara Bogu i zato imamo korizmu. U prošlosti su ljudi puno postili u korizmi. Čak su na početku korizme na Čistu srijedu pažljivo očistili sve lonce tako da u njima ne bi bilo nikakvih tragova masnoće. Ljudi su stvarno mogli postiti. Sada ljudi ne poste. Savjetovao bih vam da i nakon ovih duhovnih vježbi kad se vratite kući nastavite postiti petkom.

Primjer posta nam je dao sam Gospodin Isus koji je započeo svoje javno djelovanje 40-dnevnim postom koji je simbolika 40-godišnjeg boravka Izraelaca u pustinji. U pustinji su Izraelci mogli jesti samo toliko da bi zadovoljili svoju glad. Dobivali su manu samo za jedan dan, mana se nije mogla čuvati za sutra. To zato da bi Židovi shvatili da sve dolazi iz Božjih ruku. Svakoga dana su primili samo toliko koliko im je bilo potrebno da bi pre-

živjeli. Također, nisu imali ni vode za piće. Mojsije im ju je donio iz stijene. Pustinja je model, primjer molitve i posta. Tamo se Bog objavio Njegovom narodu, pokazao mu je tko je i što želi od nas.

Mojsijev je grm u podnožju brda Sinaj (kraj samostana svete Katarine) u pustinji jako narastao. I danas nikad ne blijedi, vječno je zizmelen jer je Bog uvijek živ. Bog je život i daje nam život.

U Francuskoj postoji lijepa izreka: „Učinit ću ovo ili ono ako mi Bog da život.“ Bog je darovatelj života. U pustinji nam je Bog dao svojih deset zapovijedi. Znači, ako sudjelujemo na duhovnim vježbama poput ovih kao što je seminar posta – to je zbog toga da nas podsjetite na ono što nam je Bog rekao i što očekuje od nas. Deset Božjih zapovijedi su vrlo kratke. To su vrlo kratke rečenice – ili naredba ili zabrana.

Kad se obraćam mladima, kad dijelim sakrament svete potvrde, govorim da je 10 Božjih zapovijedi slično prometnim znakovima naredbe i zabrane i to su najjači i najstroži znakovi.

Ako ne poštujemo prometne znakove naredbe i zabrane, onda moramo platiti kaznu i nema rasprave. Ali znate da postoje i znakovi upozorenja da će, primjerice, biti skretanje, da će na cesti biti gore ili dolje, koliko posto gore...

Isus nam također daje razna upozorenja u Evanđelju – čuvajte se toga, pazite na to i to. Fra Marinko je vama ovdje također davao takva upozorenja.

Postoje i prometni znakovi koji nas obavještavaju da je tu neko naselje, da je tu mjesto za jesti... Tako je i u slučaju

kada gledamo Božje zapovijedi i evanđeoske savjete. Tko je otvoren Bogu i primi Duha Svetoga, taj može živjeti evanđeoske savjete i to ne samo klasične redovničke zavjete kao što su čistoća, siromaštvo i poslušnost.

Gospodin Isus nam je dao različite savjete. Jeste li danas bili na misi? Sjećate se Evanđelja? Isus kaže: Kad vidite oblake, kažete da će biti kiša, vidite i kada će biti vruće, a ne možete razlikovati znakove vremena. Što su to znakovi vremena? To je sposobnost čitanja događaja

u našoj stvarnosti u svjetlu Evanđelja.

U svakodnevnim situacijama se uvijek dobro prisjetiti da nam Evanđelje navodi kako bi se Gospodin u nekom slučaju ponašao, što je Isus o nečemu rekao. Na primjer, ako si se s nekim posvađao i rekao: „Ja s tom osobom ne ću više razgovarati. Nikad više ne ću s ovom susjedom ništa imati“, tada se moraš sjetiti što je Gospodin Isus govorio o opraštanju. Koliko puta trebamo oprostiti?

Sposobnost čitanja evanđeoskih savjeta je velika mudrost

života. Evanđelje je velika mudrost života. Kupite sebi, ako nemate, barem Novi zavjet, ali i u Starom također ima puno za pročitati. Volim reći, ako sam naučio od svoga katehete da Biblija sadrži 72 knjige, kad preokrenemo brojeve dobijemo broj 27, a to je točno broj knjiga Novoga zavjeta.

U Starom zavjetu se nalazi rudnik znanja o čovjeku. Stari zavjet pokriva povijest od 2 000 godina, i sve moguće i nemoguće životne situacije, da bismo naučili: kako su ljudi na njih reagirali, način na koji su

živjeli i koja je ljudska priroda.

Istodobno Bog se počeo objavljivati. Objavio se Abrahamu, patrijarsima, prorocima, i tako dalje. Novi Zavjet je prvenstveno objava Boga. Jer na čemu se temelji kršćanstvo?

Prva stvar je da je Bog postao ljudsko biće, to jest, on je uzeo na sebe način života koji mi ljudi imamo, tijelo koje mi imamo. I zato kad molimo, molimo s njim, ne samo kao Sinom Božjim, nego i kao Sinom Čovječjim. Gospodin Isus nam je rekao da se molimo našem Ocu: Njegovu i našem. Isus i mi

imamo zajedničkog Oca.

Tu prvu stvar da je Bog postao čovjekom nazivamo Utjelovljenje a zahvaljujući klanjanju vjerujemo da je Isus Krist danas živ u obliku kruha.

Druga stvar koju nam je Isus objavio ne postoji ni u jednoj drugoj religiji jest da je Bog jedan u Presvetom Trojstvu: jedan Bog, a tri božanske osobe.

Činjenica da je Bog u tri osobe znači da postoje odnosi između tih osoba. Znači za onu lijepu ikonu Andreja Rubljova gdje tri božanske osobe sjede za stolom, a ni jedna od njih ne gleda sama

u sebe nego sve gledaju jedna u drugu?

Ta suradnja božanskih osoba u Trojstvu je toliko bliska, toliko povezana da je to jedan Bog.

Naša sličnost s Bogom – jer mi ljudi smo stvoreni na sliku i priliku Božju, također znači da i mi, poput Boga, živimo u odnosima. Osjećamo se usamljeni ako nemamo odnose s drugima.

Bog koji nas je stvorio znao je da nije dobro za čovjeka da bude sam i doveo mu je ženu. I to je također odnos sličan odnosu božanskih osoba u Trojstvu –

u smislu da je Gospodin Isus rekao da će oni biti dvoje u jednom tijelu, da će uspostaviti takav zajednički život da postanu jedno. To je sličnost s Bogom, stoga morate vrlo pažljivo voditi brigu o vašim odnosima s drugima kako biste izbjegavali sukob kao požar. Ovo je jako istaknuto u današnjim čitanjima iz časoslova.

Nakon iskustava vašeg seminara posta bit ćete drugi ljudi: obnovljeni, drukčije ćete gledati na druge ljude i na same sebe, a nadasve ćete biti otvoreni Duhu Svetomu.“

Svjedočanstva sudionika

NORA SKARA, LATVIJA (RIGA): „Već treći put sam na seminaru posta. Ovog je puta bilo divno što je, po riječima pape Franje 'postojala snaga u različitosti'. Svi mi smo se stvarno okupili vrlo različiti – iz Latvije, Bjelorusije, Ukrajine, Poljske, Rusije. Upoznala sam nove ljude s kojima se možemo obogatiti u zajedničkom – donositi Božju riječ u ovaj svijet. Našla sam odgovore na svoja pitanja. Ponovno sam otkrivala da je najvažnija stvar u ljubavi otvorenost i da su naša srca često zatvorena, otvrdnuta. Na seminaru posta sam pronašla opet put u vlastito srce i u srca ljudi oko mene, sve u molitvi uz pomoć Marije i Isusa.“

ALEXANDER, UKRAJINA (ZAPORIZHIA): „Dugo sam želio doći ovdje, ali nije to bilo moguće iz raznih razloga. Trenutno proživljavam teško razdoblje u obitelji i za mene je ovaj seminar bio posebno važan. Jako su mi se sviđali ljudi koji su se ovdje okupili. Unatoč tome što smo bili iz različitih zemalja (Rusija, Bjelorusija, Latvija...), bilo je toplo i iskreno. Osjećao sam blizinu i bratsku ljubav. Došao sam s ozbiljnim unutarnjim stanjem srca. Zbog te teške situacije nalazim se na raskrižju i ne znam što da radim. Bol mi već dugo vremena nagrizala nutrinu.“

Došavši ovdje, ne mogu reći da se dogodilo čudo, ali sam u nutri ni počeo osjećati mir. Još uvijek ne znam odgovore na neka pitanja, ali definitivno se pojavio osjećaj mira. Želim zahvaliti fra Marinku za njegova predavanja. Kombinacija mudrosti i spoznaje evanđelja, sposobnost objasniti teška pitanja na jednostavan način – bilo je za mene vrlo snažno iskustvo. Svako predavanje bilo je vrijedno i pronalazio sam odgovore na mnoga pitanja.

Prvi sam put u Međugorju i na prvi pogled sam se zaljubio u ovo mjesto. Posebno bih spomenuo večernji molitveni program. Posebna je molitva za ozdravljenje, kada svećenik govori, a onda se zajedno pjeva, to stvarno dodiruje srce. Vidio sam ono što rijetko vidam u svojem gradu Zaporozhju u Ukrajini – mnoštvo ljudi koji vjeruju i koji pokušavaju promijeniti nešto u svojim životima, otkriti nešto za sebe. Upoznao sam puno dobrih i milosrdnih ljudi. Drago mi je da sam došao ovamo i nadam se da će od sada stvari u mojem životu krenuti na bolje.“

Nora Skara, Latvija (Riga)

VANDA, LATVIJA (DAUGAVPILS): „Ovo je moje drugo hodočašće u Međugorje. Prvi sam put upoznala Međugorje na molitvenom susretu za mir u Rigi. Tamo mi je jedna osoba poklonila krunicu. Uzela sam krunicu i mislila sam u sebi: ja je ne trebam jer je već imam i moja je djeca imaju. Moja djeca su katolici i ja sam katolkinja, a moj suprug je tada bio ateist. Kad sam došla kući, rekla sam mužu: svi mi osim tebe imamo krunicu. Ova krunica je za tebe. Počeo je moliti. Godinu dana kasnije, 2012. otišli smo zajedno u Međugorje. Moj je muž vjerojatno otišao više iz znatiželje. Tu smo upoznali i prepoznali nebesku Majku kao svoju majku. Svih ovih 6 godina Majka Božja nas je vodila bliže Isusu. Moj suprug je postao vjernik, krstio se u katoličkoj vjeri, svakodnevno čita Riječ Božju, molimo zajedno krunicu.“

Pridružili smo se molitvenoj skupini, služimo u kuhinji za beskućnike, posjećujemo bolnice, zatvorenike. I sve to zahvaljujući vodstvu naše nebeske Majke.

Alexander, Ukrajina (Zaporizhia)

Muž je bio jako tužan zbog toga da ovoga puta nije mogao doći zbog posla. Na ovom seminaru mi je Gospodin otvorio srce i mogla sam vidjeti svoju grješnost i slabosti. Bilo je to putovanje u dubine moga srca.“

INNA ZINYAKINA, RUSIJA (MOSKVA): Unatoč tome što sam teško bolesna od raka, odlučila sam doći u Međugorje i sudjelovati na ovom seminaru posta i molitve. Ako će mi Gospodin dopustiti da dođem još jednom ovdje, želim doći samo na ovaj seminar. Jer se ovdje uistinu otvaraju srca. Hodočašće sam posvetila molitvi za mir. Zato što sam jako zabrinuta zbog svega što se događa s Rusijom, Ukrajinom, Sirijom, Palestinom, Armenijom, Afrikom... Svakog dana molim za mir. Spoznala sam u životu da me Gospodin ljubi i da mi daje toliko milosti i darove. Unatoč činjenici da sam izgubila sina i muža i teški sam bolesnik od raka, radosna sam jer znam da me Bog ljubi. U našoj pravoslavnoj tradiciji ne prakticira

Vanda, Latvija (Daugavpils)

se klanjanje Isusu u Presvetom oltarskom sakramentu. Za mene je to nešto posebno, uvijek se rado doma u Moskvi sjećam trenutaka klanjanja u Međugorju. S velikom radošću, s toplinom i zahvalnošću – ta molitva dodiruje moje srce. U molitvi klanjanja se stvarno može ići dublje, visoko i bliže Gospodinu. Shvaćam da je to put direktno u Božje srce. Na odlasku zadnji dan seminara pročitala sam riječi Evanđelja: 'Idi i odsada više nemoj griješiti... Upoznat ćete istinu i istina će vas osloboditi.' Za mene je upravo to bio razlog zašto sam došla ovamo. 'Istina će vas osloboditi' – to znači sloboda srca, sloboda u ljubavi, sloboda moliti za sve, za cijeli svijet. A ovo je moja iskrena želja.“

VANDA, LATVIJA (RIGA): „Iskusila sam snagu Božje riječi. Fra Marinko nam je u svojim predavanjima otkrio toliko mnogo stvari kroz Božju riječ. Cijeli život čitam iste ulomke iz Sveto-ga pisma, a svaki put nešto novo dotakne moje srce. Shvatila sam

Inna Zinyakina, Rusija (Moskva)

jednu stvar, naime, da kroz Božju riječ mogu još dublje pogledati u sebe i vidjeti istinu i ono što se događa u meni i sa mnom. To me jako dotaklo. Zahvaljujem Bogu što mi je pokazao svojom riječju i moju slabost, bolest i pokazao koliko je velik. Hvala Bogu!“

REGINA IRBE, LATVIJA (ILUKSTE): „U biti sam došla ovdje s takvom mišlju – otvoriti srce Isusu i dopustiti mu da mi pokaže moje manjkavosti. Čak sam rekla: Ja ću raditi na tome da svoje mane promijenim u vrline. Već sam njih bila svjesna, ali jedno je biti svjesno, a drugo je raditi na njima. Penjući se na brdo Križevac osjetila sam neugodnu oštru bol u prsima, i iz njihovih očiju su potekle suze. Nakon što sam se popela na vrh, shvatila sam da sam se morala odvesti 2 500 km autobusom, penjati se na brdo da počnem shvaćati stvarne, konkretne stvari koje su bile pred mojim očima svaki dan, ali nisam ih razumjela i nisam ih vidjela?! I splatilo se proći tolike

Vanda, Latvija (Riga)

kilometre kako bi mi postalo jasnije, što moram činiti, barem tijekom ove godine. Naravno, ne ću moći pretvoriti sve svoje minuse u pluseve odjednom. No znam što trebam početi raditi. Prošle godine kad sam bila u Međugorju, mnoge moje molitve bile su uslišane. Gospa čuje naše molitve. Posebna je bila molitva križnog puta na Križevcu! Bilo je sjajno. Ustali smo rano i osjećala sam se kao u svibnju u Latviji – hladnoća i pjevanje slavuja, svježi zrak, izlazak sunca i cijela atmosfera bili su vrlo impresivni. I na vrhu brda, pod križem, osjetila sam da sam potpuno iscrpljena, iako fizički na nogama, u mojoj duši bio je osjećaj klanjanja križu. „Gospodine, evo me, uzmi me i učini sa mnom što želiš.“

OLGA SUKHAREVA, RUSIJA (MOSKVA): „Prvi sam put u Međugorju i po prvi put na seminaru posta, molitve i tišine. Naravno, vrlo sam impresionirana tim iskustvom. Otkrila sam za sebe puno novih stvari. Nikad prije

Regina Irbe, Latvija (Ilukste)

nisam molila krunicu, tako svjesno iz svoje vlastite volje. O postu sam razmišljala: dobro, preživjet ću. Zato što nisam razumjela značenje posta. Gospodin mi je dopustio da vidim da je post žrtva iz ljubavi za Njega, da je moje odricanje nečega izraz moje ljubavi i povjerenja u Njega. Za mene je ovo iskustvo bilo vrlo važno. Također sam shvatila da je jako važno da budem ovdje i sada. Sadašnji trenutak s Bogom je mir srca! Ako sam počela razmišljati o budućnosti, oko sljedećeg tjedna, o mom vlastitom radu, odmah me nešto unutra počelo upozoravati da to sada nije potrebno. Shvatila sam tu nevjerojatnu potrebu da cijelim srcem budem ovdje i sada. Da ništa ne planiram, već živim svaki trenutak ne razmišljajući o tome što će se dogoditi sljedeće. I sad se radujem povratku kući, jer, da budem iskrena, s velikim nestrpljenjem želim sve to učiniti u praksu. Svaki trenutak ovdje bio je tako intenzivan da jednostavno nisam imala vremena probaviti i razmišljati o svemu. Stoga, želim ponovno čitati sva predavanja i misli koje sam zapisala.“

Olga Sukhareva, Rusija (Moskva)

BANKET LJUBAVI I MILOSRĐA

Više od 100 predstavnika obitelji Marijinih obroka, uključujući podupiratelje, volontere i djelatnike iz Austrije, Hrvatske, Češke, Irske, Italije, Španjolske, Slovenije, Švicarske i Velike Britanije hodočastilo je u Međugorje kako bi se pridružili osnivaču i izvršnom direktoru Marijinih obroka, Magnusu MacFarlane-Barrowu. Svi koji su bili uključeni u prve projekte Marijinih obroka bili su oni kojima su hodočašća u Međugorju promijenila život. Stoga su odlučili da će organizacija biti nazvana u čast Blažene Djevice Marije, Isusove majke, koja je svoje vlastito dijete odgajala u siromaštvu.

Nerijetko o radu Marijinih obroka ljudi po prvi put čuju tijekom posjeta Međugorju. Hodočasnici rado navrate u informativni centar Marijinih obroka koji se nalazi na novoj adresi u Ulici pape Ivana Pavla 29B, kako bi saznali više o radu ove organizacije.

Biskup John Keenan, iz biskupije Paisley u Škotskoj, doputovao je po

prvi put u Međugorje kako bi se pridružio proslavi te blagoslovio novi informativni centar Marijinih obroka. U svom obraćanju nazočnima kazao je sljedeće:

„Jako mi je drago što je moj prvi posjet Međugorju bio upravo na poziv Marijinih obroka kako bi blagoslovio novi centar. Iako dolazimo iz raznih zemalja, ovdje smo okupljeni kao jedna obitelj. Kako humanitarna organizacija Marijini obroci sve više raste, postoji osjećaj potrebe da se vratimo istinskom izvoru Marijinih obroka. Stoga je novi centar Marijinih obroka smješten tu gdje je sve počelo – u Međugorju. Centar će omogućiti da se mnogi ljudi upoznaju s Marijinim obrocima upravo u njihovom izvorištu nadajući se da će u svoje domove ponijeti dio pokreta sa sobom.“

U novom informativnom centru Marijinih obroka osobito je srdačno dočekan apostolski vizitator nadbiskup Henryk Hoser. On se tom prigodom susreo s članovima obitelji Marijinih obroka te se pobliže upoznao s radom i budućim planovima ove organizacije.

U svojoj je propovijedi, na misi zahvalnici za Marijine obroke u crkvi sv. Jakova, nadbiskup Henryk Hoser pohvalno je govorio o djelovanju Marijinih obroka i pozvao vjernike da se mole za sve koji su uključeni u rad ove organizacije koja uspostavlja programe prehrane u školama kako bi pomogli promijeniti život gladne i siromašne djece u 17 zemalja diljem svijeta.

„Iako postoji mnogo humanitarnih organizacija,

danas slavimo izuzetan rad, a to je rad Marijinih obroka. Njihovo djelovanje koje se očituje kroz više od milijun obroka dnevno istinski je banket ljubavi, požrtvovanja, pravednosti i prije svega milosrđa“, rekao je nadbiskup Henryk Hoser.

Nazočnima se obratio i osnivač ove humanitarne organizacije Magnus MacFarlane-Barrow: „Duboko sam zahvalan riječima ohrabrenja koje su nadbiskup Hoser i biskup John Keenan izrekli ovih dana u Međugorju. Uvijek je lijepo vratiti se tu gdje smo započeli naš rad, kako bismo se iznova podsjetili zašto radimo ovo djelo u ime naše Blažene Majke i zašto ga zovemo plodom Međugorja i, naravno, kako bismo se molili za naš rad. Duboko sam zahvalan svima onima koji su se okupili tu s nama kako bi zajedno zahvalili Bogu i molili da nastavi blagoslivljati naš rad. Protekli dani bili su puni radosti i jedva čekamo vratiti se ponovno iduće godine.“

Program prehrane za samo 200 djece započeo je 2002. godine u Malaviju. Danas ova humanitarna organizacija osigurava hranjivi školski obrok za više od 1,3 milijuna djece u nekim od najsiriromašnijih zajednica u svijetu. Osigurani ukusni obrok privlači djecu – koja bi inače izbivala s nastave jer su prisiljeni raditi, prosjačiti ili kopati hranu po ostacima u smeću – u školu gdje mogu dobiti osnovno obrazovanje koje im u budućnosti može poslužiti kao „karta“ za izlazak iz okova siromaštva i gladi.

Razgovor s biskupom Johnom Keenanom

MEĐUGORJE JE POVRATAK IZVORU

Foto Dani

Oče Biskupe, hvaljen Isus i Marija i dobro nam došli!

Hvala vama, i zadovoljstvo mi je biti ovdje s vama.

Je li ovo Vaš prvi posjet međugorskoj župi i kako se ovdje osjećate?

Ovo je moj prvi dolazak u Međugorje. Stigao sam prije dva dana. Odmah po dolasku otišao sam u župnu crkvu na večernju misu. Ono što me na prvu stvarno oduševilo bili su dugi redovi ljudi koji su strpljivo čekali na ispovijed i osjećaj zajedništva za vrijeme molitve krunice. Moj je prvi dojam da je ovo mjesto puno vjere u kojem vjernici traže obraćenje srca, i posvećuju se brizi i zagovoru presvete Djevice Marije.

Gledajući to, i sam osjećam mir i ohrabrenje. Zbog svih ovih razloga uvjeren sam da je Međugorje mjesto u kojem su Crkva i vjera uistinu žive.

Posjetili ste mnoga svetišta i molitvena mjesta diljem Europe i svijeta. Možete li neko od njih usporediti s Međugorjem?

Da, kao svećenik i kao biskup posjetio sam mnoga svetišta i svako od njih je na svoj način posebno. Bio sam u Lurdu više puta, nedavno i u Fatimi, Knocku u Južnoj Irskoj, i svako od tih svetišta je mjesto gdje je crkva živa i gdje se evanđelje živi s velikom radošću i živošću, gdje se osjeća intenzivna obnova vjere. Duhovnost Međugorja bih mogao nazvati duhovnošću mira i to je

ono što me osobno dotaklo ovdje – osjećaj mira koji vidim u onima koji ovdje mole.

U proteklim ste danima imali prigodu upoznati život župe, susresti se s vjernicima, sudjelovati u molitvenom programu, posjetiti Podbrdo i Križevac. Što Vas se od navedenog osobito dojmilo?

Najposebniji dio moga boravka ovdje je bio onaj trenutak kada sam upoznao vidjelicu Mirjanu. Nazočio sam njenom govoru pred nekoliko stotina hodočasnika i to je i za mene bila jedna mala duhovna obnova. Ono što je osobito važno naglasiti jest da u njenom svjedočenju fokus nije bio na fenomenu ukazanja već na evanđelju i porukama koje Gospa ovdje daje. Govorila

Foto Dami

je o onima stvarima koje su uistinu srž naše vjere, o potrebi molitve kao obliku zajedništva s Isusom, o važnosti posta, o središnjoj ulozi euharistije koja je izvor naše vjere. Govorila je o jedinstvenoj ulozi presvete Djevice Marije koja nas vodi ka svome sinu, o potrebi obraćenja kroz sakrament ispovijedi, o središnjoj ulozi svećenika u našem spasenju i koliko je važno moliti za svećenike.

Ono što sam mogao spoznati je da su poruke u biti sažetak one istine u koju vjerujemo. Ja vjerujem da je poruka u biti proročanstvo u onom izvornom značenju riječi proročanstvo. Proroci nam ne govore o budućnosti, nego više o sadašnjosti. Ne govore nam o nekim novim stvarima nego o onim stvarima koje su nam već poznate, ali koje smo na neki način zaboravili. Tako da sam poruke prihvatio kao drugi izraz evanđelja.

Poruke koje nam Gospa ovdje u Međugorju daje i jesu na neki način poziv da se vratimo izvoru?

Točno to! Sva obnova u crkvi se odnosi na vraćanje izvorima. A to je stvarnost koja je dobro shvaćena i na Drugom vatikanskom koncilu. Tamo su dvije riječi vrlo često korištene. Jedna talijanska, a druga francuska, ali zajedno idu jedna s drugom. Talijanska riječ je „Aggiornamento“ znači učiniti evanđelje relevantnim trenutačnom vremenu. Francuska riječ je „Ressourcement“, u prijevodu znači ‘vraćati se izvorima’. Ako želimo evanđelje učiniti relevantnim u današnje vrijeme, moramo se vratiti izvorima i u njima tražiti

milost i mudrost kako bismo mogli obnoviti crkvu i kako bi ona uistinu mogla postati instrument obraćenja. Meni se čini da je upravo Međugorje „Ressourcement“, odnosno povratak izvorima.

Spomenuli ste da ste suslavili sv. misu u crkvi sv. Jakova. Jeste li posjetili i druga molitvena mjesta u Međugorju?

Jučer sam hodio na Brdo ukazanja, a danas poslijepodne namjeravamo ići na Križevac.

Kakvo je iskustvo s Brda ukazanja?

Jučer poslijepodne smo se uspinjali na Brdo ukazanja. Veliki broj različitih skupina, različitih govornih područja iz različitih dijelova svijeta, no svi smo bili ujedinjeni u molitvi krunice. Molili smo radosna otajstva Gospi- ne krunice prateći postaje postavljene uz stazu prema mjestu ukazanja. Dio staze između 5. postaje i samog mjesta ukazanja prošli smo u tišini. Zadržali smo se pred

Gospinim kipom gore na brdu nekih tridesetak minuta i svatko je bio u svojim molitvama i mislima. Iako je bilo mnogo ljudi koji su molili, bio je prisutan mir. Ali to nije bio mir praznine, to nije bila tišina praznine, nego tišina radosti. Ima jedan Psalam koji kaže ovako: „Kao dijete koje se odmara u majčinu naručju“, a tako se odmara i moja duša. To je bio mir u kojemu stvorenje susreće vječnost. Osjećaj kako se Božji narod odmara u majčinskom naručju.

Crkva nas potiče na djela milosrđa i ljubavi prema bližnjemu. Jedan od plodova Međugorja su i Marijini obroci. Pokret koji je nastao ovdje, a danas se proširio po cijelome svijetu.

Ja sam i došao u Međugorje upravo zahvaljujući Marijinim obrocima. Došao sam kako bi službeno blagoslovio novi centar Marijinih obroka koji se nalazi nedaleko od crkve sv. Jakova. Osnivač Marijinih obroka Magnus uvjeren je kako su Marijini obroci jedno od čuda Međugorja. Oni su začeti tijekom rata u Bosni i Hercegovini. Magnus, njegova braća i sestre su još kao tinejdžeri prvi put hodočastili u Međugorje. Mnogo godina kasnije na televiziji su vidjeli ratne sukobe u BiH od kojih ni Međugorje nije bilo pošteđeno. Shvatili su kako je narodu koji je tada proživljavao ratne strahote bilo potrebno mnogo

toga. Kako su već bili povezani s Međugorjem, osjetili su potrebu da trebaju nešto učiniti. Iako su bili vrlo mladi, bili su vrlo poduzetni. Kupili su jedan stari Land Rover i diljem sjeverne Škotske i pronijeli glas kako prikupljaju humanitarnu pomoć. Ono što ih je iznenadilo jest da je u malo vremena prikupljena tolika količina humanitarne pomoći kakvu nisu mogli ni zamisliti. Sve prikupljeno su odvezli u Bosnu i Hercegovinu i podijelili potrebitima. Vratili su se doma ispunjeni radošću da su posao uspješno dovršili. No, ubrzo će se ispostaviti kako je to bio tek početak. Naime, dok su izlazili iz svoga vozila, njihova majka je rekla: „Djeco, naša je koliba ispunjena novim namirnicama.“ Magnus je tada osjetio kako mu Gospodin govori da mora nastaviti ovaj poduhvat dokle god za time bude potreba.

Nakon što je rat u BiH i Hrvatskoj prestao, Magnus je svoje poslanje nastavio u Malaviju. Danas zahvaljujući Marijinim obrocima, 1,3 milijuna djece u 17 zemalja diljem svijeta ima elementarne uvjete za život. Počinjem i sam vjerovati da je ovo jednostavno rješenje za glad u svijetu Gospina ideja. Zato je Magnusu i bilo vrlo važno otvoriti ured ovdje u Međugorju, jer je i sam osjetio potrebu da ovaj pokret vrati svome izvoru kako bi mogao pronaći novu milost za veću žetvu.

Imate li namjeru ponovo doći u Međugorje?

Svakako!

S obzirom da o plodovima Međugorja govorite tako lijepo, mislite li da bi nešto tako bilo moguće primijeniti i u Vašoj biskupiji?

To se u mojoj biskupiji već događa. Mnogi su mladi Škoti nakon svjedočanstava Magnusa i njegove obitelji, hodočastili u Međugorju. Mnogi od njih su se kući vratili obnovljeni i puni vjere i danas aktivno sudjeluju u životu Crkve. Mnogi djeluju pri Craig Lodge Family House of Prayer, mnogi od njih su postali suradnici Marijinih obroka, a neki su se odlučili i na svećeničko i redovničko zvanje. Želim dodati još nešto. Dolaskom nadbiskupa Henryka Hosera ovdje u Međugorje imam osjećaj da smo sada i pod zaštitom Katoličke Crkve. Staza je za mnoge koji žele doći u Međugorje, kako bi se ovdje obratili ili obnovili svoju vjeru, napokon ravnija. Jučer sam koncelebrirao na svetoj misi u zajedništvu s još dvojicom biskupa i to je bilo jedno lijepo iskustvo.

Hvala vam lijepa na razgovoru i želimo Vam svako dobro!

Hvala vama, Bog blagoslovio vas i sve one koji ovdje u Međugorju djeluju.

Razgovarao: Dragan Soldo
Prevela: Bojana Miletić

Foto Dami

Foto Dami

TIJEK TVOGA ŽIVOTA JE OGLEDALO TVOJIH DJELA

Jedan čovjek i njegov sin išli su planinom. Odjednom, dječak zapne o kamen i krikne: „Aaaaaah!“

S planine odjekne: „Aaaaaah!“

Znatiželjan viknu: „Tko si ti?“

S planine odjekne: „Tko si ti?“

Dječak se razljuti pa vikne: „Kukavico!“

Glas odgovori: „Kukavico!“

Dječak pogleda oca i upita:

„Tata, što se ovo događa?“

„Obrati pažnju.“ – reče otac.

Tada otac vikne: „Divim ti se!“

Glas odgovori: „Divim ti se!“

Otac reče: „Predivan si!“

A glas ponovi: „Predivan si!“

Dječak je stajao iznenađen ne shvaćajući što se događa.

Otac mu objasni: „Ljudi ovo zovu jeka.“

Ali, to je ustvari: „Život.“

Život ti uvijek vraća ono što ti daješ.

Želiš li više ljubavi, daj više ljubavi.

Želiš li više dobra, daj više dobra.

Želiš li razumijevanje, trudi se razumjeti druge.

Ako želiš da ljudi budu strpljivi s tobom i da te poštuju,

tada i ti budi strpljiv s ljudima i poštuju ih.

Ovo pravilo odnosi se na svaki aspekt života...

Život ti uvijek vraća ono što daješ!

Tijek tvoga života nije slučajnost.

On je ogledalo tvojih djela.

Razgovor s fra Vladimirom Vidović

DONOSITI ISTINU – APOSTOLAT KATOLIČKOG TISKA

Prošlih je dana u mjesečniku VERITAS – Glasnik sv. Antuna Padovanskog objavljen razgovor s mons. Henrykom Hoserom, apostolskim vizitatorom za Međugorje. Razgovaralo se o raznim temama pa i o Međugorju. Članak su prenijeli brojni katolički portali, pa i tiskani mediji. A u redcima ispod, vi, dragi čitatelji Glasnika Mira, možete pročitati ekskluzivan intervju s piscem gore navedenog članka, franjevcem konventualcem iz samostana sv. Duha u Zagrebu i odnedavnim glavnim urednikom mjesečnika „Veritas“: fra Vladimirom Vidovićem.

FRA VLADIMIR JE RODOM IZ VINKOVACA. Odmalena je osjećao poziv za svećeništvo jer je još kao dječak bio povezan sa franjevcima konventualcima koji djeluju u župi sv. Antuna u Vinkovcima. Međutim, naišao je na žestoki otpor svoje obitelji, posebno oca, tako da je s odlukom morao pričekati. Božji poziv je postojao, i kroz godine traženja, ali uz molitvu i podršku franjevaca te njihov primjer, ipak se odlučuje na taj veliki korak u svom životu. Nakon postulate, novicijata, redovničkih zavjeta, prije 4 godine zaređuje se za svećenika.

Na zadnjem redovnom Provincij-skom kapitulu Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevaca konventualaca 16. svibnja 2018. izabiru ga za glavnog urednika Veritasa. O tome fra Vladimir kaže:

„Po zanimanju nisam novinar, ali me zanima pisana riječ te sam već desetak godina bio u uredničkom vijeću mjesečnika. Već kao studenta i bogoslova zanimao me ovaj, moglo bi se reći, apostolat katoličkoga tiska. Ja ga vidim kao jedan veliki izazov za svećeničku službu: kako u ovaj sekularni svijet donositi istinu Isusa Krista. Časopis se tako i zove: VERITAS (lat. istina). Okruženi smo naime s puno neistina, poluinformacija, dezinformacija... i baš zato imamo ovaj važan zadatak – donijeti vjernicima pravu i istinitu informaciju.

Upravo danas sam od jednog dragog prijatelja dobio komentar: „Ne snalazim se u ovom katoličkom tisku, naime naučio sam na žutilo i negativu iz novina, a ovaj vaš časopis donosi pozitivu, donosi vedrinu!“ To je upravo ono što mislim da je poslanje katoličkog tiska u današnjem svijetu –

donositi istinu, a istina ne može biti tamna jer je naš Bog, Isus Krist, *Svijetlo svijeta* i zove nas da se probudimo!

Činjenica je da ljudi danas sve manje čitaju, sve im je manja pažnja i koncentracija, pa se najčešće i ono malo čitanja svede na čitanje naslova s Facebook profila. Kako Vi gledate na tu „čitalačku krizu“ odnosno „krizu tiska“?

Pa mislim da ne trebamo živjeti u iluziji, naime jesmo u 21. stoljeću u kojem se puno toga prebacilo na digitalne medije, ali mislim da će tiskana riječ uvijek imati svoju važnost. Nijedan napisani tekst nije uzaludan i ima uvijek svoju vrijednost. Veritas je zasad samo u tiskanom obliku, a radimo i na izradi web stranice. Aktivna je Facebook stranica.

Iskustva s Međugorjem?

To je interesantno. Ja sam naime rođen 1982. godine i roditelji su me već kao bebu donijeli ovdje. Ja se toga naravno ne sjećam, ali vidio sam na njihovim fotografijama. Također smo par godina nakon toga bili na ljetovanju u Splitu i pri povratku smo navratili u Međugorje. I dan-danas imam u glavi tu sliku kamena i kamenitog puta Podbrda. Svaki put kada se penjem, kao i danas kad smo bili gore, te slike mi se vrte i osjetim kako je Podbrdo dio mene. Međugorje pratim i s njim sam povezan kao i s mladom generacijom hercegovačkih fratara s kojima sam studirao i mogu reći sve samo pozitivno. Isus je rekao „Po plodovima ćete ih prepoznati!“ A evo ja vidim puno dobrih plodova: plodovi molitve, plodovi vjere, plodovi mira. I ima toliko puno konkretnih dobrih djela koja su prožeta međugorskim duhom i Gospinim porukama o molitvenom životu.

Razgovarala: P. Tomić

SVETOST

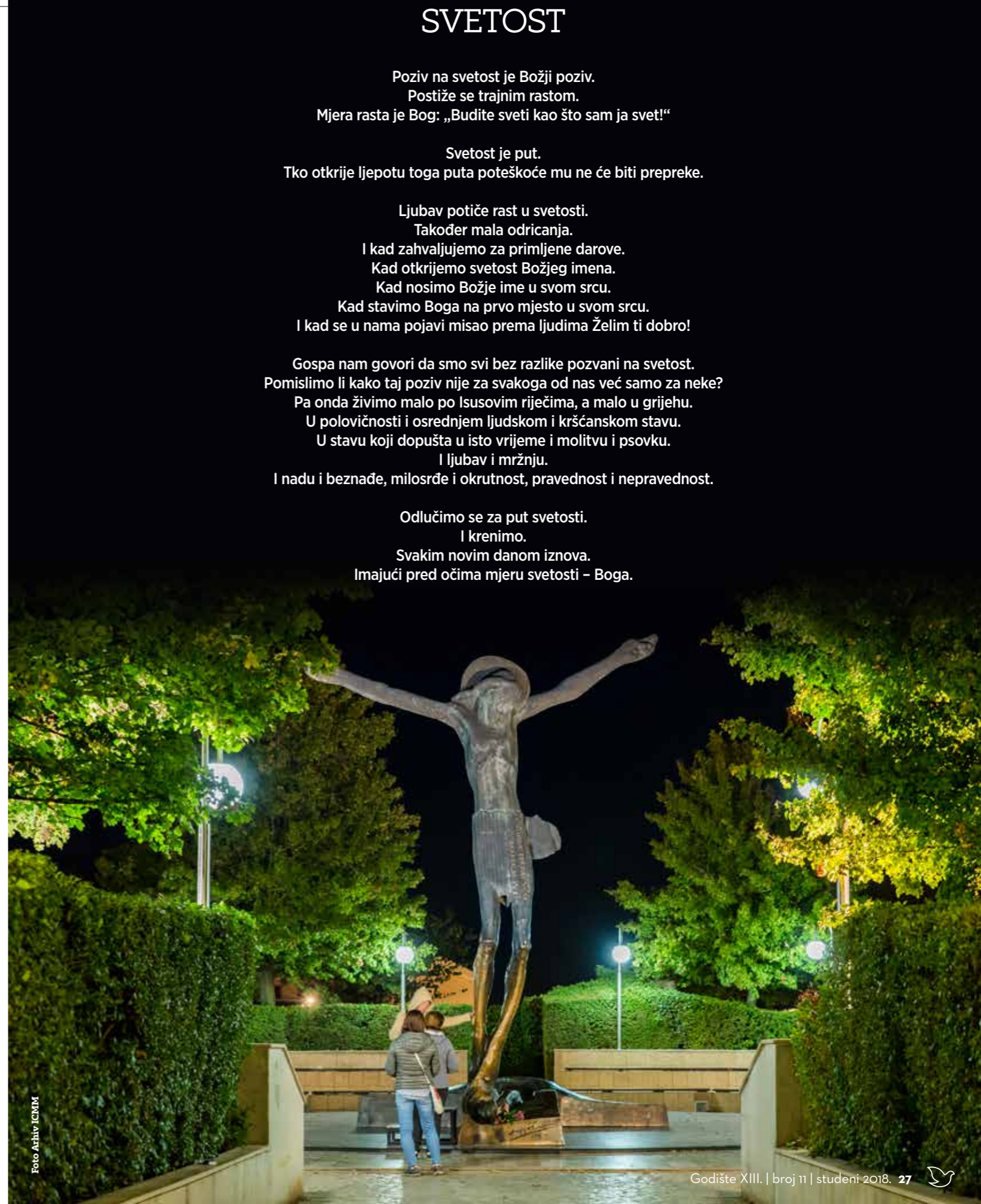
Poziv na svetost je Božji poziv.
Postiže se trajnim rastom.
Mjera rasta je Bog: „Budite sveti kao što sam ja svet!“

Svetost je put.
Tko otkrije ljepotu toga puta poteškoće mu ne će biti prepreke.

Ljubav potiče rast u svetosti.
Također mala odricanja.
I kad zahvaljujemo za primljene darove.
Kad otkrijemo svetost Božjeg imena.
Kad nosimo Božje ime u svom srcu.
Kad stavimo Boga na prvo mjesto u svom srcu.
I kad se u nama pojavi misao prema ljudima Želim ti dobro!

Gospa nam govori da smo svi bez razlike pozvani na svetost.
Pomislimo li kako taj poziv nije za svakoga od nas već samo za neke?
Pa onda živimo malo po Isusovim riječima, a malo u grijehu.
U polovičnosti i osrednjem ljudskom i kršćanskom stavu.
U stavu koji dopušta u isto vrijeme i molitvu i psovku.
I ljubav i mržnju.
I nadu i beznade, milosrđe i okrutnost, pravednost i nepravdu.

Odlučimo se za put svetosti.
I krenimo.
Svakim novim danom iznova.
Imajući pred očima mjeru svetosti – Boga.

AMEN

KARMELIJADA 2018, Majčino selo (Međugorje)

Kao što je već vidljivo u naslovu, ovogodišnje mjesto održavanja godišnjeg susreta mladih u duhu Karmela bilo je Međugorje i to od 6. do 9. 10. 2018. Geslo ovogodišnje Karmelijade bila je jedna riječ: AMEN i tako neka bude. Mnogima se na prvi pogled čini da s riječju AMEN sve završava jer njome završavaju molitve koje molimo, ali zapravo s riječju AMEN sve počinje, tj. sve ono što smo osjetili, primili, izgovorili, izabrali, tek tada treba početi živjeti. A Ona koja nam je u tome najbolji primjer kako to živjeti je Marija – Isusova i naša Majka.

(Otk 1,5b-6). Tako u prvom poglavlju Otkrivenja. A ista knjiga završava zazivom: 'Amen! Dođi, Gospodine Isuse!'" (Otk 22,21)

Otac Tiho je naveo i misao pape Benedikta: „U svojoj molitvi smo pozvani reći 'da' Bogu, odgovoriti s 'amen' prijanjanja, vjernosti njemu čitavog svog života. Tu vjernost ne možemo nikada postići vlastitim snagama, ona nije plod našeg svakodnevnog zauzimanja; ona dolazi od Boga i temelji se na Kristovom 'da' koji kaže: moja je hrana vršiti volju Očevu (usp. Iv 4, 34).“ (Benedikt XVI.)

Riječ Amen se na latinskom prevodi s riječju Fiat – kao kod Marije. Što možemo naučiti od Marije i njezine vjere? Vjera je Božji dar koji je potrebno čuvati (čestim primanjem sakramenata ispovijedi i euharistije), hraniti (sv. Pismo, duhovno štivo) i iz dana u dan živjeti (vršeci djela ljubavi prema bližnjemu). Marija ustraje u svojoj vjeri sve do križa i nosi se s poteškoćama na putu kojih ni ona nije bila pošteđena. I nas čekaju brige i problemi na putu vjere, no s time se trebamo suočiti, a ne bježati. Biti vjernik ne znači zatvoriti se u svoja četiri zida, nego dopustiti Bogu da me vodi i onda kada ne osjećam njegovu prisutnost.

U Kristovom uskrsnuću vidimo da patnja ima smisla, jer iza svake patnje i poteškoće, iza svakoga križa i noći dolazi uskrsno jutro, zora uskrsnuća – svjetlo koje već sada svijetli kao svjetionik u noći, a na nama je da ga slijedimo i da mu se predamo.“

I na kraju otac Tiho je završio: „Marija nam je uzor koji trebamo promatrati na putu vjere i ona nas uči kako konkretno živjeti vjeru u svojoj svakodnevici, ona je savršena učenica Kristova, zvijezda Danica koja nam pokazuje put nasljedovanja Krista.“

devetnicom koju su ove godine sastavili otac Tiho Radan karmelićanin, vlč Darko Zgrablić svećenik porečke i pulske biskupije te s. Marija Dijana Mlinarić. Zahvaljujemo svima čija se molitva utkala u ovaj Susret.

KATEHEZA O SLOGANU SUSRETA: „AMEN“

Otac Tiho Radan održao je katehezu tumačeći riječ AMEN koja dolazi od izraza *aman* koji, na hebrejskom i aramejskom, znači „učiniti postojanim“, „utvrditi“ i, samim tim, „biti siguran“ ili „govoriti istinu“.

Pater Tiho je nastavio: „Sveto pismo riječ Amen stavlja na kraju psalama blagoslova i hvale, kao, primjerice, u Psalmu 41: 'A mene ćeš zdrava uzdržati i pred svoje me lice staviti dovijeka. Blagoslovljen Jahve, Bog Izraelov, od vijeka do vijeka! Tako neka bude! Amen!' (rr. 13-14). Ili pak izražava prijanjanje uz Boga, u trenutku u kojem se Izraelski narod vraća pun radosti iz babilonskog izgnanstva i kaže svoj 'da', svoj 'amen' Bogu i njegovu Zakonu.

U Knjizi Nehemijinoj se pripovijeda kako 'Ezra je otvorio knjigu (Zakona) naočigled svemu narodu – jer je bio poviše od svega naroda – a kad ju je otvorio, sav narod ustade. Tada Ezra blagoslovi Jahvu, Boga velikoga, a sav narod, podignutih ruku, odgovori: 'Amen! Amen!' (Neh 8,5-6)

Otkrivenje svetog Ivana, započinje sa 'amen' Crkve: 'Njemu koji nas ljubi, koji nas krvlju svojom otkupi od naših grijeha te nas učini kraljevstvom, svećenicima Bogu i Ocu svojemu: Njemu slava i vlast u vijekove vjekova! Amen!'

PAULA TOMIĆ

Ove godine na Karmelijadi je sudjelovalo 250 mladih iz devet karmelskih zajednica: iz Zagreba četiri zajednice – Remete, Strmec (Sveta Nedjelja), Hrvatski Leskovac i Vrhovec, zatim bili su mladi s otoka Krka iz mjesta Punat, sudjelovala je i grupa mladih iz Istre, iz Bibinja (Zadar), iz Splita, a domaćini susreta bili su mladi iz Gabela Polja (BIH).

Pripreme za Karmelijadu trajale su nekoliko mjeseci. Mladi su se u svojim zajednicama s voditeljima pripremali kroz molitve i kateheze, animatori su osmišljavali radionice, a tehnička ekipa u Hercegovini je pripremala sve za dolazak.

Priprema Karmelijade bila je obilježena i velikom molitvenom

Razgovor s Ocem Brankom Zebićem, karmelićaninom iz samostana Gospe od Karmela na Vidovcu u Splitu. I jednim od predavača i organizatora Karmelijade:

SAZRIJEVATI ZA NEBESKO ROĐENJE

Molitva je prvo, a onda slijedi sve drugo. Velika su i lijepa iskustva i nas organizatora, a i mladih sudionika na ovim susretima.

Kako su uopće započeli ovi susreti Karmelijade i koji im je cilj?

Započelo je na inicijativu časnih sestara karmelićanki Božanskog Srca Isusova koje su tu ideju proširile, uključila su se i braća karmelićani tako da je to sada postao jedan naš zajednički projekt. Cilj je okupljati mlade koji su inače u našim župama gdje djelujemo i gdje su povezani s nama i žive karmelsku duhovnost. Nastojimo ih okupljati kako bi oni mogu rasti u spoznaji Krista Isusa i tako postajati svijetlo svijeta i sol zemlje. Cilj nam je također i da ti mladi ljudi u svjetlu Božje ljubavi prepoznaju svoj životni poziv: bilo na brak ili duhovni poziv.

Program Karmelijade je bio 3 dana (subota 6. listopada do ponedjeljka 9. listopada), a budući da se nalazimo u Međugorju koje i samo nudi veliki broj duhovnih sadržaja nastojali smo se što više uključivati u program župe, a posebno na večernji molitveni program. Imamo i naše susrete koji su razvrstani na predstavljanje zajednica, kateheze, vrijeme šutnje, svjedočanstva, molitvu te zajedničke obroke.

Gledajući program, primjećujem kako imate puno molitvenih susreta. Nije kako često biva „program prilagođen mladima“ pa je zato puno akcije, koncerata, igara...?

Mi se držimo naše karmelske duhovnosti prema kojoj bez molitve i mrtvljenja sve je ništa. Zato nam je jako važno da uđemo u molitvu srcem, kako Gospa i ovdje želi i da ta molitva bude osobni susret sa Isusom koji je naš prijatelj i za kojeg znamo da nas puno voli. I onda s prijateljem nije teško biti u samoći. Također i žrtva, odnosno mrtvljenje nam je vrlo važno. Ovdje je taj aspekt mrtvljenja u skromnosti smještaja: naime mladi spavaju u dvorani sv. Josipa u Majčinu selu, spavaju na podu, imaju zajednička kupatila. Dakle, nema se puno luksuza, tako da je sve skupa i skroman materijalni budet.

Kako mladi reagiraju na sve?

Vidim da sudjeluju, iako mi se čini da su pomalo introvertirani. Imaju tako puno Božjih darova i talenata, ali se često puta stide to pokazati. Ali to što oni nose u sebi važno je ne samo za njih, nego i za sve druge. Jer Bog nam daje talente uvijek za druge! Zato ih nastojimo animirati da dadnu ono što imaju, da se ne srame svoje vjere, Krista i Crkve. Jer u Crkvi ima toliko puno lijepih

stvari, iako nažalost mediji uvijek izvlače i podvlače ono ružno.

Pomaže li duhovno okruženje Međugorja na ovom susretu?

Ovdje u Međugorju se Nebo zemlji otvorilo i put do Neba je tako jasan i pokazuje nam se. Mi se zapravo osjećamo ovdje kao kod kuće. Zašto? Zato što smo mi marijanski red: Braća BDM od brda Karmel. Dakle, mi smo njezina braća. I naše sestre karmelićanke imaju Mariju za uzor. Postoji milijuni ljudi koji nose karmelićanski škapular. Ovdje smo kući, jer smo ovdje s Marijom. Osjećamo kako Marija sve nas prati, kako nas blagoslivlja i kako nas vodi Isusu. To je zapravo smisao svega: da mi ovdje s Marijom dolazimo k Isusu koji je centar svega. Naša vjera je Kristocentrična. I Isus nas vodi Ocu uz Mariju koja je posrednica milosti.

Koja je Vaša poruka mladima?

Mladi nemojte biti škrtni u darivanju talenata koje vam je Bog dao. Budite ustrajni i postojani jer iz ustrajnosti se dolazi do dobrih navika. Te dobre navike postaju vrline, a te vrline postaju dio našeg karaktera. Tako isto mane, ako se množe, postaju dio našeg karaktera i onda kažemo kako ta osoba nije kako treba, nije karaktera, lijena je, neodgovorna... Dakle sve se to stječe s vremenom. Čovjek je kao i zemlja. Kad smo nešto posijali, ne možemo odmah očekivati rod. Za sve treba vrijeme, treba proces. Tako i za našu moralnu izgradnju. Kao što se i život razvija od začeca, pa rastemo i sazrijevamo, da bi se rodili za Nebo! Ovaj naš život na zemlji je poput majčine utrobe u kojoj po krštenju i po našem moralnom životu sazrijevamo za naše nebesko rođenje.

U Međugorje sam došao s većom grupom mladih koji su došli na svoj godišnji susret, tzv. Karmelijadu koja se u Međugorju, odnosno u Majčinu selu održava od 6. do 9. listopada 2018. To su mladi iz cijele Hrvatske koji se inače okupljaju u župama u kojima djeluju časne sestre karmelićanke Božanskog Srca Isusova i mi karmelićani.

Ovo je 15. Karmelijada u nizu i ima nas oko 250. Mladi su podijeljeni u 15 skupina i svaka ima svoje animatore, a sve skupa nadgledamo i pomažemo mi karmelićani i karmelićanke. Imamo aktivne i poznate web stranice Mladi Karmela i Karmelićani Split. Na njima su duhovni i molitveni materijali kojima se povezujemo. Tako smo se i za ovaj susret pripremali već duže vrijeme molitvenom devetnicom. Svaka molitvena skupina se na svoj način organizirala i pripremala, a čim završi ova Karmelijada, praktično počinju pripreme za slijedeću.

Kakva su vaša iskustva kad nešto pripremate molitvom?

Listopad – Gospin mjesec u Međugorju

Mjesec listopad posvećen je Majci Božjoj od Svete Krunice. Svake godine, pa tako i ove, hodočastiti u Međugorje i moliti krunicu bilo na Podbrđu, bilo prije večernje svete mise za mnogobrojne vjernike postaje nešto što se ne može preskočiti u njihovom godišnjem vjerničkom hodu. Početak listopada obilježile su brojne grupe hodoča-

snika koje su se osim u milostima, natapale i netipičnom toplinom listopadskih dana. Upravo ovo toplo vrijeme i zlaćane zrake sunca omogućile su i da se većina večernjeg molitvenog programa odvijala na vanjskom oltaru pred klupama koje su svih listopadskih dana bile skoro potpuno popunjene.

Spomendan Gospe od Krunice

Taj vikend je protekao u izmjenjivanju sunca i kiše. Ako ste znali odabrati pravi trenutak, brda ste mogli proći ne okupavši se. Mnoštvo je hodočasnika bilo došlo iz Hrvatske, jer je u nedjelju 7. listopada spomendan Gospe od Krunice. Također su bili i mnogobrojni hodočasnici i iz Italije, Slovenije, Amerike, Irske, Poljske, Slovačke, Češke, Njemačke, Argentine... Svi su bili ujedinjeni u molitvi krunice.

Predstavljanje knjige „Ne Bojte se“ Ivana Ugrina

„Ne bojte se“, nova, osma knjiga novinara Slobodne Dalmacije Ivana Ugrina, predstavljena je u petak 5. listopada 2018. u dvorani Ivana Pavla II. u Međugorju s početkom u 20 sati. Predstavljanje knjige je bilo u izravnom prijenosu u emisiji Agape Radio postaje Mir Međugorje, urednika i voditelja fra Marija Knezovića, a osim Ugrina u programu je o knjizi govorio i novinar Hrvatskog tjednika Joško Čelan.

Tekstovi u ovoj knjizi datiraju od 14. rujna 2014. do 24. lipnja 2018. Objavljivani su uglavnom u istoimenoj kolumni „Ne bojte se“ na portalu Misija Slobodne Dalmacije, koji Ugrin uređuje od njegova pokretanja u listopadu 2014. godine.

Tranzitus i svetkovina sv. Franje

Popunjene klupe ispred vanjskog oltara bile su i na svetkovinu sv. Franje Asiškog 4. listopada. Dan prije, 3. listopada, svetu misu i obred preminuća (tranzitus) predvodio je fra Zvonimir Pavičić u koncelebraciji s fra Draganom Ružićem i mons. Henrykom Hoserom te još 114 svećenika, uz pjevanje velikog župnog zbora, učestvovanje FRAME i Franjevačkog svjetovnog reda.

Iz Izvještaja sv. Bonaventure o preminuću sv. Franje „Kad se napokon približio čas njegova preminuća, dao je k sebi pozvati svu braću koja su se ondje našla. S obzirom na svoju smrt, hrabrio ih je utješnim riječima i očinski poticao na ljubav Božju. Govorio im je o strpljivosti, siromaštvu i vjernosti prema Rimskoj Crkvi, a svim je ostalim uredbama pretpostavio sveto Evanđelje. Dok su sva braća naokolo sjedila, nad njima je u obliku križa ispružio prekrížene ruke, jer je taj znak uvijek volio, te je svu, i nazočnu i odsutnu braću blagoslovio snagom i imenom Propetoga. Osim toga je dodao: 'Ostanite mi zdravo, svi moji sinovi, u strahu se bliži kušnja i nevolja, sretnih li onih koji će ustrajati u onome što su započeli. Žurim se Bogu čijoj vas milosti preporučujem.'"

Kad je Bogu nadasve dragi čovjek dovršio te očinske opomene, naredio je da mu se donese evanđelistar i da se čita Evanđelje po Ivanu o mucu i smrti Gospodinovoj koje počinje riječima: 'Bijaše pred blagdan Pashe...', a zatim je blaženi Franjo sam, kako je mogao, zapjevao ovaj psalam: Iz svega glasa vapijem Gospodinu, iz svega glasa Gospodina zaklinjem... i otpjevao ga do kraja:

„Kad su se konačno na njemu ispunile sve tajne i kad se njegova duša lišila tijela i utonula u ponor ljubavi Božje, blaženi je čovjek usnuo u Gospodinu.“

Leonardo Boff

Majčinsko lice Božje

Leonardo Boff

MAJČINSKO LICE BOŽJE

„U Mariji je ženskost dobila povijesnu vidljivost, našla eshatološku anticipaciju i postala simbol onoga, što će se dogoditi sa svime što je žensko, a što se na razne načine ostvaruje u svim ljudima.“

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

Održan prvi susret zajednice Vjera i svjetlo iz Međugorja

Znakovito je da se ovogodišnji prvi susret zajednice Vjera i svjetlo iz Međugorja, koja je dio međunarodnog pokreta Vjera i svjetlo, dogodio baš na obljetnicu zadnjeg Gospina ukazanja u Fatimi, kad se dogodilo tzv. ČUDO SUNCA, 13. 10. 2018.

Znakovito zato što je Gospa Fatimska nekako od početka pratila ovaj projekt u čijem su srcu osobe s intelektualnim teškoćama, njihove obitelji i prijatelji. Bit susreta je da se i ovim osobama s teškoćama omogućiti biti dio molitvenog i liturgijskog života crkve, da i oni mogu sudjelovati u sv. misi na svoj način, a ne, kao što reče jedna majka prisutnog dječaka s autizmom: „Za vrijeme mise uvijek smo negdje vani...“

Cilj je također i stvoriti zajednicu ljudi koji se međusobno podupiru, pomažu i uče vidjeti i prepoznavati u osobama s teškoćama onaj Božji biser skriven u njihovom čistom srcu, ali isto tako i neke druge darove, poput radosnog osmijeha, zahvalnog pogleda, glumačkog talenta, pjevačkog, likovnog...

Statistike za listopad 2018.

Broj podijeljenih sv. pričesti:
188 000
Broj svećenika koncelebranata:
4 261 (136 dnevno)

Na temeljima stare crkve održani Dani kruha 2018.

Kao i proteklih, i ove su se godine učenici OŠ Bijakovići sa svojim nastavnicima i vjeroučiteljima aktivno uključili u obilježavanje Dana zahvalnosti za plodove zemlje i mukotrpnog čovjekova rada. U srijedu 17. listopada 2018. druženje je započelo molitvom djece i roditelja, koju je predvodio župnik fra Marinko Šakota, a nastavljeno igrom, pjesmom i plesom, te kušanjem hrane koju su školarci i njihovi roditelji pripremili. Samu akciju posjetio je i mons.

Henryk Hoser, koji nije krio oduševljenje onim što vidi! Naime, petstotinjak učenika i nastavnika te škole, raspoređenih po razrednim odjelima, na temeljima stare međugorske crkve postavili su 20-ak stolova i upričili prodajnu izložbu kruha, peciva, slastica i ostalih krušnih proizvoda. Ponuđene proizvode kupovali su roditelji učenika, župljani i brojni međugorski hodočasnici.

Postavljena turistička signalizacija u Međugorju

Turistička zajednica Hercegovačko-neretvanskog kantona/županije je ovih dana završila s realizacijom projekta „Izrada i postavljanje signalizacije na području Međugorje, Bijakovići i Miletina“ koji je financirala vlastitim sredstvima. Znakovi su izrađeni po važećim zakonskim propisima i u skladu s europskim standardima, u prepoznatljivoj smeđoj boji.

Projekt postavljanja turističke signalizacije na području Međugorja započet je u svibnju 2018. godine s ciljem da se domaćim i stranim hodočasnici omogućiti lakše kretanje, te da im se daju osnovne informacije o važnijim sadržajima u Međugorju.

Mozartine u međugorskoj crkvi sv. Jakova!

U nedjelju, 28. listopada u crkvi sv. Jakova u Međugorju na svečanoj misi u 11 sati pjevao je djevojački zbor MOZARTINE. Djevojke su pjevale Brittenovu misu u D-duru te djela sakralne glazbe klasičnih autora. Zbor je predvodila dirigentica i voditeljica Pjevačkog studija Mozartine, Iva Majcenić, dok je na glasoviru bila Lorena Deidda. Ovaj koncert u Međugorju nastao je u organizaciji udruge Djevojački zbor Mozartine.

Frama Međugorje osvojila prva mjesta na XXI. Framafestu

Ovogodišnji Framafest održan je 27. listopada 2018. u Sarajevu, pod geslom „Pjevajte mu, svirajte mu, propovijedajte sva njegova čudesa!“ (1 Ljet 16,9). Ovaj XXI. Framafest okupio je oko 1 150 framaša, iz 43 mjesna bratstva BiH, no među njima našla su se i bratstva s područja Hrvatske, kao i iz Albanije. Frama Međugorje na festivalu duhovne glazbe Framafestu u Sarajevu osvojila dvije nagrade, nagradu za scenski nastup i 1. mjesto na Framafestu. Tekst za skladbu „Bog nas ljubi“ napisao je framaš Mario Berišić, glazbu fra Zvonimir Pavičić. Čestitamo!

MEĐUGORJE

PORUKE
KRALJICE
MIRA

PORUKE KRALJICE MIRA

„Dragi čitatelji i Gospini prijatelji, preporučujemo vam ovu knjižicu. Ona ne sadrži ni novu objavu ni novo evanđelje. Njezino čitanje vodit će vas i upućivati na Isusa Krista, što je Gospina želja i smisao njezina dolaska k nama.“

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

BRATSKA OPOMENA – POMOĆ NA PUTU SVETOSTI

KREŠIMIR
MILETIĆ

JEDNA OD STVARNOSTI KOJE RANJAVAJU CRKUVU DANAŠNJI- CE, ALI I KROZ ČITAVU CRKVE- NU POVIJEST JEST SABLAZAN.

Katekizam Katoličke Crkve definira sablazan kao „stav ili ponašanje koje druge navodi na zlo. Tko sablažnjava, postaje bližnjemu napasnik. Nasrće na krjepost i čestitost; može brata uvući u duhovnu smrt. Sablazan je teški grijeh ako onaj tko je izaziva djelom ili propustom hotimice navodi druge na veliko zlo“ (KKC 2284). Da se radi o izrazito ozbiljnoj i pogubnoj opasnosti, koja će uvijek biti aktualna, govori sam Isus, kada nas opominje da „Nije moguće da ne dođu sablazni, no jao onome po kome dolaze“ (Lk 17,1). Sablazan poprima osobitu težinu poradi autoriteta onoga tko je uzrokuje ili slabosti onoga tko joj podliježe, a osobito je teška kad je uzrokuju oni koji su po naravi ili po službi dužni druge učiti i odgajati.

Vjerujem da nam svima kada čujemo riječ 'sablazan' najprije dođu u misli slike nekih mučnih afera koje potresaju Crkvu, bilo da se radi o seksualnim skandalima ili sablažnjivim otkrićima dvostrukog života nekog svećenika ili pak slučajevima zlostavljanja i pedofilije o čemu su izvještavali mediji. No, iako i takvi slučajevi postoje, želja mi je da razmislimo o sablaznima koje mi sami činimo, svaki put kada svojim stavom ili ponašanjem druge navodimo na zlo. Jedan od primjera može biti i ogova-

ranje. Ne spada li i ogovaranje pod definiciju sablazni, kao 'stav ili ponašanje koje druge navodi na zlo'. Nije li često na 'kavama' tema upravo iznošenje najnovijih tračeva, ogovaranje nekih župljana, župnika ili nekog svećenika? Ne navodi li osoba koja ogovara ovu drugu osobu kojoj ogovara nekoga na zlo? Ne stvaraju li se unutar župnih zajednica podjele, rascjepi i nered upravo preko ogovaranja, iznošenja negativnosti i širenja 'zle krvi'?

Možemo ovu temu spustiti i u područje naših obitelji. Kada sam ja kao otac ili kao majka sablaznila svoju djecu? Podsjetimo se, to je baš svaki put kada moj stav ili ponašanje navodi moje dijete na zlo. Koliko se sablazni događa u obiteljima u kojima roditelji ne odgajaju djecu na kršćanski način, dopuštajući ili čak potičući djecu na različite grijehe ili na zlo? Otac koji odgaja dijete da je 'mudro' ne plaćati porez, ne provući svaki račun kroz 'kasu'. Ili roditelj koji psuje i daje djetetu ne samo loš primjer već i model koji će dijete naučiti i širiti zlo psovke dalje u svoju okolinu. Da biste čuli kako se u kojoj obitelji komunicira i psuje, dovoljno je slušati djecu kako psuju dok primjerice igraju nogomet ili ih netko naljuti. Najčešće oni zapravo imitiraju svoje roditelje i ponavljaju stil ponašanja koji su naučili u obitelji.

A Isus je za sablazan izrekao možda i najteže riječi u cijelom Evanđelju. „Tko sablazni jednoga od ovih najmanjih (...) bilo bi bolje da mu se o vrat objesi mlinski kamen pa da potone u dubinu morskou.“ (Mt 18,6) Moramo priznati da često nismo svjesni težine ovih riječi i da ih je potrebno ozbiljno shvatiti. Potrebno je preispitati svoje stavove i svoja ponašanja. Potrebno je često činiti ispit savjesti i to u ogledalu ispravnog crkvenog nauka i Svetog pisma. Jer svatko od nas je vrlo vješt u iskrivljivanju ili umanjivanju svoje odgovornosti ili posljedica našeg sablažnjiva ponašanja. No, što mogu činiti ako primijetim da netko u mojoj okolini svojim stavom ili ponašanjem druge navodi na zlo?

Odgovor daje sam Isus. „Pogriješi li tvoj brat, idi i pokoraj ga nasamo. Ako te poslušao, stekao si brata. Ne poslušao li te, uzmi sa sobom još jednoga ili dvojicu, neka na iskaznu dvojicu ili trojicu svjedoka počiva svaka tvrdnja. Ako

ni njih ne poslušao, reci Crkvi. Ako pak ni Crkve ne poslušao, neka ti bude kao poganin i carinik.“ Riječ je o bratskoj opomeni, koju jako rijetko koristimo, a koju je sam Gospodin dao kao jedan od alata s kojim možemo pomagati jedni drugima na putu svetosti. Zašto tako rijetko ili teško koristimo bratsku opomenu? Zašto nam je lakše pričati nekome iza leđa, ogovarati, a ne poslušati ovaj Isusov savjet i učiniti korake koje je rekao da činimo kad naš brat pogriješi?

Kad vidim brata ili sestru koji griješi ili čini sablazan, nalazim se pred izborom. Ili ću poslušati Isusa i postati preko bratske opomene dionik spasenja tog brata ili ne ću poslušati Isusa i postat ću suučesnik njegove propasti. Da, to je toliko ozbiljno i toliko važno. Mi često imao pogrešno mišljenje da ćemo izgubiti odnos s tom osobom ako joj izrekemo bratsku opomenu, a s druge strane ne razumijemo da ćemo ako prešutimo ili odbijemo dati bratsku opomenu, izgubiti odnos s Isusom i sudjelovati u propasti te osobe. Naravno, bratsku opomenu je potrebno dati u blagosti i u ljubavi. Potrebno je pomoliti se za osobu prije negoli se uputi ta opomena. I tada dopuštamo Gospodinu da preko bratske opomene djeluje na tu osobu. Isus nam govori kako je to jedan od putova da steknemo brata! 'Ako te poslušao, stekao si brata!'

Jakovljeva poslanica jasno kaže: „Braćo moja, odluta li tko od vas od istine, pa ga tkogod vrati, znajte: tko vrati grješnika s lutalackog puta njegova, spasit će dušu njegovu od smrti i pokriti mnoštvo grijeha“ (Jak 5,19-20). Dakle, naša je vjernička zadaća vraćati ljude s krivoga životnog puta. Isus je svakako znao da je nama ponekad teško stati jednima pred druge i nasamo izreći bratsku

Zašto tako rijetko ili teško koristimo bratsku opomenu? Zašto nam je lakše pričati nekome iza leđa, ogovarati, a ne poslušati ovaj Isusov savjet i učiniti korake koje je rekao da činimo kad naš brat pogriješi?

opomenu. Nekome je neugodno, netko se ne voli konfrontirati s drugima i možda očekuje da će onaj kojem upućuje bratsku opomenu reagirati burno. No, to je moja zadaća. I to vrlo ozbiljna zadaća. Možemo reći da je velik dio nereda u našim zajednicama rezultat toga što ne slušamo Isusov napatuk o bratskoj opomeni. Ako o onome što smo vidjeli da netko čini kao sablazan govorimo toj osobi iza leđa, ogovarajući, mi ne činimo ništa što može tu sablazan promijeniti već samo još više širimo zlo. Nema baš nikakve koristi od ogovaranja ili komentiranja na kavama. Treba početi i toj osobi nasamo izreći bratsku opomenu. A ako ne poslušao, povesti sa sobom još nekoliko osoba i ponoviti opomenu. Na kraju, ako ne poslušao otići i reći župniku.

Mi se često doživljavamo kao oni koji nemaju što drugima 'popovati', možda svjesni i osobnih slabosti ili mana. Možda imamo pogrešno uvjerenje da se riječima ne može postići promjena. Najradije bi svalili ovu odgovornost na nekog drugog. Netko će reći kako se jedino treba moliti i postiti za tu osobu. No to nije točno. Treba i jedno i drugo. I moliti i postiti, ali i reći bratsku opomenu. Jer se Isus nije šalio kad je izrekao ovu uputu. U nama postoji, unatoč našem možebitnom malodušju, snaga za ovakvu ljekovitu pastoralnu aktivnost. Sveti je Pavao zapisao: „Ja sam, braćo moja, uvjeren: vi ste i sami puni čestitosti, ispunjeni svakim znanjem, vrsni jedni druge urazumljivati“ (Rim 5,14). I stvarno je tako! Imamo znanja, ali i čestitosti, samo se treba odvažiti na urazumljivanje onih koji krenuše krivim putem. Između ostalog, Crkva uči da je jedno od duhovnih djela milosrđa 'grješnika pokarati'. Dakle, ovime činim i konkretno djelo milosrđa. Sveti Pavao nadodaje: „Braćo, ako se tko i zatekne u kakvu prijestupu, vi, duhovni, takva ispravljajte u duhu blagosti. A pazi na samoga sebe da i ti ne podlegneš napasti.“ (Gal 6,1)

Treba izbjegavati strogost, bahato ispravljanje. Zašto? Jer će samo blagost djelovati pozitivno. Nitko nikoga nije potaknuo na promjenu oholim pristupom, bahatom opomenom, govorom 's visoka'. Trebamo razumjeti da su tuđi problemi i tuđi grijesi i moji problemi, jer je Crkva jedno Tijelo, jedan organizam. I ako pati jedan ud, jedan organ u tijelu, čitavo tijelo, Crkva pati. „Potičemo vas braćo: opominjite neuredne, sokolite malodušne, podržavajte slabe, budite velikodušni prema svima! Pazite da tko komu zlo zlom ne uzvrat, nego uvijek promičite dobro jedni prema drugima i prema svima.“ (1 Sol 14-15)

Na kraju, razmisli o svojim stavovima ili ponašanjima koja su možda sablazan za druge. Pokušaj se sjetiti poznaješ li nekoga u svojoj okolini tko čini neki grijeh ili sablazan i donesi odluku da ćeš poslušati Isusa i uputiti toj osobi bratsku opomenu. Neka nas na tom putu prati zagovor Kraljice Mira!

SVETOST JE ODLUKA

MIRTA MILETIĆ

**Blago onim slugama koje gospo-
dar, kada dođe, nađe budne!** (Lk 12.) Potiče me ova rečenica svetog Luke na budno življenje kršćanskog poziva. Želim da me Gospodar nađe budnom. A vi? Budnost je zapravo otorenost našeg duha prema poticajima Duha Svetog. Budnost prema svim događajima i osobama u životu. Budnost prema znakovima današnjeg vremena i budnost nad vlastitim srcem. To je jedno trajno raspoloženje i trajna opredjeljenost za Gospodina i Njegovo evanđelje. Svjesni smo vlastitih padova, bježanja i Judinih poljubaca koje Isus doživljava od nas. Zašto nam je tako teško konačno prihvatiti evanđelje? Uzeti ga ozbiljno?! Zašto ne igramo na kartu evanđelje? Dijelom je naše takvo ponašanje posljedica istočnog grijeha, a dijelom

je uzrok naša duhovna lijenost i koketiranje sa svijetom. Još nismo do kraja ostavili svijet i djela tijela!

Često doživljavam, razgovarajući s kršćanima o svetosti, čuđenje ili prijezir. Nebo, svetost ili sveto življenje su nepopularne teme. Zanimljiviji su razgovori o cijenama, kreditima, politici, o drugima... Ispada kao da živiš u oblacima ako razgovaraš o svetosti i Nebu. A to je jedina Istina i stvarnost koja nas čeka!

Postoji li neki recept za svetost? Mogućnost biti sveti smo dobili već u krštenju. Kasnije je na svakome od nas koliko ozbiljno shvaćamo svoj kršćanski poziv. Svetost je odluka. Svjesna odluka svaki dan! Unatoč padovima!

Postoji li neki recept za svetost? Mogućnost biti sveti smo dobili već u krštenju. Kasnije je na svakome od nas koliko ozbiljno shvaćamo svoj kršćanski poziv. Svetost je odluka. Svjesna odluka svaki dan! Unatoč padovima! Svetost se vježba svaki dan. Odluka nema nikakve veze s trenutačnim raspoloženjem ili osjećajima.

Svetost se vježba svaki dan. Odluka nema nikakve veze s trenutačnim raspoloženjem ili osjećajima.

Druga važna stvar za svetost je sakrament ispovijedi. Česta ispovijed! Svaka dva tjedna ili mjesec dana. Ona je snaga za našu odluku o svetosti. Ispovijed nam daje nevjerovatnu snagu da ustrajemo. Pomaže nam da bdijemo, da budemo budni nad svojim životom. Ona će nam pomoći da nas Gospodar nađe budne!

Jednom je zgodom međugorska vidjelica Marija Pavlović ispričala neobičnu sliku koju je vidjela za vrijeme molitve: „Za vrijeme molitve vidjela sam kao u slici tri puta jedan cvijet. Prvi put je bio divan, svjež, pun boja. Radovala sam se. Zatim sam vidjela kako je taj cvijet zatvoren, uvenuo, izgubio ljepotu. Bila sam žalosna. Onda sam vidjela kako jedna kapljica vode pada na uvenuti cvijet i on se otvori. Ponovno sam ga ugledala u svojoj molitvi. Prvotnoj svježini i ljepoti. Ja sam pokušala shvatiti što bi ta slika mogla za mene značiti, ali nisam mogla. Odlučila sam stoga pitati Gospu za vrijeme jednoga

ukazanja. Rekla sam joj: „Gospo moja, što znači ono što sam ja vidjela u molitvi? Što znači onaj cvijet?“ Gospa se nasmijala i rekla: „Vaše srce je kao cvijet. Svako je srce divno, puno ljepote. Ali kad dođe grijeh, cvijet uvene, ljepota nestane. Ona kapljica koja je pala na cvijet i oživjela ga, znak je ispovijedi. Vi, kad ste u grijehu, ne možete pomoći sami sebi, nego pomoć mora doći izvana.“

Treća stvar koja je bitna za hod u svetosti je post. Post od hrane, post od oholosti, post od častohleplja i moći, post od ljudskih odobravanja, post od ogovaranja, post od osude drugih. Sve to nam je ponekad vrlo ugodno, ali nema rasta. Za duhovni rast je potrebno nešto dati od sebe, nečega se odreći. Moramo to osjetiti na vlastitoj koži. Mora mi ponekad biti i neugodno i bolno. No, tek tada postajemo slobodni. A to Isus želi za nas! Sveci su slobodni ljudi. Ljudi koji ničemu ne robuju. Želite li takvu slobodu?

I Gospa nas je u poruci od 25. studenoga 1998. pozvala na razmišljanje o ispovijedi i svetosti: „Neka vam sveta ispovijed bude prvi čin obraćenja, a onda, draga djeco, odlučite se za svetost. Neka vaše obraćenje i odluka za svetošću počnu danas, a ne sutra.“

Župa u kojoj živim posvećena je blaženom Ivanu Merzu. Profesor, laik, promicatelj Katoličke akcije. Veliki zaljubljenik u euharistiju. Njegovi suvremenici svjedoče kako je njegova fizička pojava odavala Nebesku prisutnost. Dolazi iz ateističke obitelji, ali već u ranoj mladosti upoznaje Isusa i Njegovo evanđelje. I uzima ga ozbiljno, do kraja! Merz mi je veliki poticaj i ohrabrenje da se može i u laičkom pozivu živjeti svetost. Zanimljive su neke njegove odluke ili pravila koja si je sam zadao kao bi vježbao svetost:

1. *Gledat ću ponizno vršiti Božju volju, da ne budem odviše pohlepan za znanjem.*
2. *Ne smijem zaboraviti na svladavanje tijela. Tvrd ležaj, rano ustajati, kadikad strogo postiti.*
3. *Također je važna njega zdravlja i tjelesne ljepote. Nova generacija mora biti zdrava, vesela, lijepa.*
4. *Boga nikada zaboraviti! Nprestano težiti za sjedinjenjem s njime.*
5. *Svaki dan – ponajbolje zoru – upotrijebiti jedino za razmišljanje i molitvu, po mogućnosti u blizini euharistije ili kod sv. mise. Taj sat treba biti izvor dana.*
6. *Gimnasticirati svaki dan u kojim god prilikama.*
7. *Suvišak svojih dobara siromahu pokloniti.*
8. *Ići u neugodne situacije.*
9. *Ići po najtamnijoj noći na straživa mjesta, pobijediti strah, jačati vjeru.*
10. *Poniženje pred ljudima s veseljem primiti.*
11. *Mala tajna: Isuse, želim da Te po Mariji svaki dan više ljubim!*
12. *Kao pokoru što savršeniije vršiti staleške dužnosti.*
13. *Pričestiti se svaki dan i po mogućnosti pohoditi Presveti oltarski sakrament.*
14. *Jednom mjesečno 24 sata ništa ne jesti ni piti.*
15. *Kod svakog obroka učiniti koju pokoru za spas duša.*
16. *Kada ima dosta druge hrane, što manje kolača.*
17. *Nikada ne prigovarati jelu.*
18. *Kod jutarnjeg ustajanja, umivanja, hoda u crkvu misliti na presv. euharistiju.*
19. *Tko po pravilu živi, Bogu živi, stoga bez važnih razloga ne mijenjati svoje odluke.*

Vjerujem da su vam Merčeva pravila za svetost ohrabrenje. Možete si i sami napisati par odluka koje će vam pomoći u duhovnom rastu. Mi jesmo prolaznici na Zemlji, ali imamo odgovornost kako živimo. Imamo priliku! Valja se samo odlučiti!

Jacques Philippe

**9 DANA
ZA RADOST
U MOLITVI**

Jacques Philippe

9 DANA ZA RADOST U MOLITVI

„Molitva nam pomaže sačuvati dimenziju besplatnosti. Smisao za besplatnost danas je veoma ugrožen jer se o svemu razmišlja u kategorijama isplativosti, učinkovitosti, dostignuća. Prava ljubav ne može se zatvoriti u kategoriju nečega korisnog. Čudesno je to, da kada naučimo biti s Bogom, naučili smo biti i s drugima.“

Knjigu možete naći u
Suvenirmici Informativnog
centra MIR Međugorje.

SABLAZNI U CRKVI I PROTULIJEK – ISPOVIJED

Najnovija kriza koja je dugo tinjala te svom silinom i žestinom buknuła ljetos u američkoj Crkvi zapravo je duboka kriza vjere, kriza ispovijedi, molitve, kriza teologije i navještaja, nutarnja kriza neobraćenosti. Kriza je to sadržaja i smisla svećeničkoga poziva, starija od Drugoga vaticanskog sabora. Ispovijed kao čin kajanja i oprosta grijeha mora sa sobom povlačiti duboku nutarnju promjenu, jer ispovijed bez promjene, bez odluke živjeti novim životom, zapravo je puki ritual ili običaj. Molitva u trajnom stanju teškoga grijeha u biti je samozavaravanje. Treba čitati što Gospodin govori po proroku Izaiji: „Ne, nije ruka Gospodnja prekratka da spasi, niti mu je uho otvrdnulo da ne bi čuo, nego su opačine vaše provaliju i jaz otvorile između vas i Boga vašega. Vaši su grijesi lice njegovo zastrli, i on vas više ne sluša (Iz 59,12). Danas je pak izgubljena svijest grijeha. Kako je relativizam zavladao svijetom, kako nema apsolutne istine, te ako je sve dopušteno, nema ni grijeha te se čovjek nema zašto ni kajati. Pa stoga ne treba ni ispovijed. A Bog je ionako progan iz života i svijesti, on nema više mjesta ni u privatnom ni javnom životu.

FRA TOMISLAV PERVAN

ISPOVJEDAONICA – SVJETIONIK U OLUJAMA

Čini se da je pomno biran nadnevak („timing“) kad će državni odvjetnik u Pennsylvaniji izići u javnost s jobovskom porukom o stanju klera u toj američkoj saveznoj državi. U trenutku kad su deseterci milijuna katolika hodočastili u Marijina svetišta slaviti Mariju na nebo uznesenu, priznajući i osobnu vjeru „u uskrsnuće tijela i život vječni“, na Veliku Gospu, izišao je u javnost s podacima, kako se u minulih osamdeset godina više od 300 svećenika ogriješilo o više od 1 000 djece. Nije nas poštudio groznih pojedinosti. Šok je potresao Crkvu u srži. Da šok bude snažniji, uslijedili su osobni izvještaji papinskog nuncija o skandalima u samome vrhu američke Crkve, čime je cijela Crkva stavljena na stup srama. Potom se požar proširio po cijeloj Americi, a zahvatio je i Europu, pa izlaze na vidjelo i druga zlo-djela povezana sa službenicima Katoličke Crkve. Svi se moramo stidjeti pred činjenicama i u nebo vapijućim grijesima. U minulom prilogu o proročkom glasu snažnih katoličkih žena naveo sam riječi koje je uputila američkoj Crkvi velika Mother Angelica prije četvrt stoljeća. Davno je dignula snažan glas, a tektonski potres je odjeknuo i uslijedio ovih godina u svoj svojoj snazi. Ta muževna žena bila je u pravu kad je dala onodobno onakvu dijagnozu duhovnoga stanja i američkih duhovnih vođa u Katoličkoj Crkvi.

Kad se čovjek istinski zapita, kako se mogla ugnijezditi tolika prljavština i kloaka u krilu svete Crkve, odgovor pruža sv. Terezija Avilska: „Nemoguće je istodobno

NERIJETKO SE DOGAĐA DA ONI KOJI ŽIVE OD CRKVE DJELUJU PROTIV CRKVE, POTKAPAJU JE IZNUTRA. POČEVŠI OD TEologa PA I VIŠEGA KLERA DO NAMJEŠTENIKA. POTKAPAJU TEMELJE VJERE U PUKU, DOK VEĆ JUDA APOSTOL U SVOJJOJ POSLANICI PORUČUJE ONODOBNO VJERNIKE DA „VOJUJU ZA VJERU KOJA JE JEDNOM ZAUVIJEK PREDANA SVETIMA (JUD 3). NEPRIJATELJ DJELUJE IZNUTRA, SNAŽNIJE I UČINKOVITIJE NEGO IZVANA.

moliti i griješiti. Ili ćemo jedno ostaviti, a drugoga se latiti, ili ćemo jedno njegovati, a za drugo ne biti kadri“. Ako je čovjek svojim pozivom vezan uz Sveto, oltar, iz toga bi trebalo slijediti sa svetim raspoloženjem obavljati svete stvari Svetomu. Sjećam se, u sjemenišnoj sakristiji u Visokom stajaše velikim slovima natpis: *Sancte, Sancta, Sanctis!* Tek sam vremenom shvatio poruku tih triju sličnih, a u biti riječi s drukčijim sadržajem. Treba obavljati *sveto, svete čine Svetomu!*

Njemačka biskupska konferencija provela je prije nekoliko godina ispitivanje među svojim zaposlenicima glede sakramenta ispovijedi. Porazne statistike. Među svećenicima 54% ide jednom (ili rjeđe) godišnje na ispovijed, 70% đakona također jednom godišnje, a među pomoćnim pastoralnim osobljem 91% ide godišnje jednom na ispovijed. Uglavnom laici zaposleni u pastoralu. Dakle, više od polovice svećenika rijetko se pojavljuju pred Božjim sudištem, na ispovijedi, da bi iskusili milost oprosta grijeha, kupelj preporoda, milost onoga što svaki put u euharistiji izgovaraju, kad ponavljaju Kristove riječi da se „krv proljeva za oprost grijeha“.

Ne smijemo smetnuti s uma da je Katolička Crkva u Njemačkoj najveći poslodavac. Iz svoga budžeta plaćaju više od pola milijuna namještenika. Dakle, pola milijuna živi od crkvenog novca, iz crkvene riznice. Kad bi svi ti koji primaju plaću od Crkve bili zauzeti vjernici i u službi evangelizacije, kolika bi to bila samo vojska! Gospodin je nakon uskrsnuća na zapovjedni način (u imperativu!) dao četverostruki „sve“ apostolima (usp. Mt 28,18-20).

Nerijetko se, međutim, događa da oni koji žive od Crkve djeluju protiv Crkve, potkapaju je iznutra. Počevši od teologa pa i višega klera do namještenika. Potkapaju temelje vjere u puku, dok već Juda apostol u svojoj Poslanici poručuje onodobno vjernike da „vojuju za vjeru koja je jednom zauvijek predana svetima (Jud 3). Neprijatelj djeluje iznutra, snažnije i učinkovitije nego izvana.

Ispovjedaonica je i danas mjesto gdje čovjek odlaže staroga čovjeka, poderane prnje, kao onaj rasipni sin (Lk 15) te oblači novu haljinu (u izvorniku „prvu“ – krsnu, bijelu haljinu) te odlazi lagan kao ptica, okupan u milosti i „krvi koja se proljeva za oprost grijeha“ (Isusove rije-

Sveci su gorjeli i zapaljivali svijet oko sebe. Možda se bojimo ognja koji bi nas mogao pročistiti, odstraniti u nama nevrijedno od vrijedna, možda se plašimo da bi taj oganj mogao spržiti naše obrazine kojima zastiremo lica, svoj dvostruki život.

či koje svećenik izgovara nad kaležom u misnoj pretvorbi!). Danas su ispovjedaonice, pročitah negdje, mjesto i odlagališta pribora za čišćenje crkvenih prostorija. Metle, kante, krpe, sredstva za pranje i čišćenje. Nepojmljivo, nevjerovatno, ali istinito! Sakrament ispovijedi nestao je

iz prakse zapadne Crkve.

Namjesto sakramenta pokore i ispovijedi u praksi imamo povratak, recidiv u Stari zavjet, tzv. pokorničko bogoslužje. Puk sluša Božju riječ i kaje se za svoje promašaje, grijeha i otpade od Boga u mnogim knjigama Staroga zavjeta. U Starom zavjetu narod stoji pod Božjom i pred Božjom riječi. Bog govori, narod se bije u prsa i kaje, u progonstvu ispašta za svoje otpade. Novi zavjet ne poznaje praksu pokorničkih bogoslužja. U Novom je zavjetu Riječ postala tijelom u Isusu Kristu. Osoba se mora suočiti s Isusom – licem u lice. Isus redovito pita pojedinca, nikada masu, što želi, što hoće. Pojedinaac se mora izjasniti, očitovati. Više od 220

Foto: Arhiv ICYM

puta imamo u evanđeljima Isusa koji pita pojedinca. Nastupa kao onaj koji oprašta grijeh, što je povlastica samoga Boga, dok se njegovi protivnici nad tim sablažnjavaju.

EUHARISTIJA - SUBLIMACIJA LJUBAVI

Svećenici i pastoralno osoblje trebali bi biti i u molitvi „profesionalci“. Ista studija iz Njemačke konstatira kako 58% svećenika, 66% đakona te oko 60% pastoralnih suradnika mole dnevno jednom ili više puta – časoslov, krunicu, klanjanje pred Presvetim. Dakle, molitva nije prioritet u životu duhovnih osoba! Nevjerojatno, 42% svećenika ne moli dnevno! Kako to spojiti s navještajem, kad znamo da je Isus cijele noći molio i onda snagom Duha liječio i navještao? Kako govoriti o stvarima koje ne poznaješ? Govoriti o Bogu bez Boga, ne razgovarajući s njim?! Govoriti o Isusu, a ne komunicirati s Njim?! Prema nekim statistikama braćni drugovi dnevno međusobno razgovaraju manje od deset minuta. Kako može svećenik živjeti u celibatu, a ne razgovarati dnevno ni deset minuta s Isusom Kristom? Čovjek mora pronaći partnera u životu. Jao samcu! Svećenici su inače veoma osamljena čeljad. Kako govoriti o sakramentu ispovijedi, pomirenja, ako sam ne ide na ispovijed? Nepomiren u sebi i sa svojim Bogom pozivati na pomirenje? *Contradictio in adiecto!* Molitva u trajnom stanju smrtnoga grijeha jest puko blebetanje i samozavaravanje.

Trebamo imati na umu: Dva su sakramenta vezana neposredno uz Isusovu muku, križ, smrt i uskrsnuće, naime, sakrament euharistije te ispovijedi, pomirenja. Prije smrti, za Posljednje večere, dok su blagovali pashalno janje, Isus je ustanovio euharistiju. Nad kruhom je izrekao sudbotvorne riječi: „Ovo je Tijelo moje!“ – a nad vinom: „Ovo je kalež Krvi moje... koja se proljeva za vas i sve ljude za OPROST GRIJEHA“. Tu je dao tumač žrtve na križu jer bi bez toga Isusova osobnog tumača smrt na križu bila smrt jednoga buntovnika protiv rimske vlasti.

Nakon uskrsnuća prvo što Isus čini jest ustanova sakramenta pomirenja. „Primiti Duha Svetoga! Opraštajte grijeh!“ Na križu i u smrti predao je svoje tijelo za otkup grijeha. Uzeo je na sebe Jaganjac Božji grijeh svijeta. Nakon uskrsnuća Isus apostole delegira u njegovo opraštati

grijehe, stvarati novi svijet. Na Veliki petak uzima na sebe grijeh svakoga da bi nam u Uskrsu podario novi život, novo stvaranje. Prvi čin – naviješta mir, udahnuje Duha i oprost grijeha! „Kojima grijeh oprostite, oprosteni su!“ – sažetak je Isusova nauka. Tu sažimlje svoju ljubav. Prije uskrsnuća nema u Isusa govora o miru, nego krizi i razdiobi koja ide čak i posred obitelji. Isus je kriza u osobi koja izaziva raskole. Nije teorija, nego zbiljnost nakon uskrsnuća: Mir, Duh, oprost. Čisti čin ljubavi i predanja. Uzeo je ljudsko tijelo da bi objavio Oca ljubavi, On, slika Boga nevidljivoga.

MEĐUGORJE - DUHOVNA PLUĆA EUROPE

Nakon uskrsnuća Isus ne tumači mnogo. Ne pita apostole niti im prigovara izdaju, bijeg, ne pita ni Petra spram njegova zatajenja i suza, nego ga pita spram ljubavi, veće ljubavi. Ne pita gdje su bili, kako su ga sramotno ostavili na cjedilu. Ne pita ih spram želje ni volje biti apostoli. Nema više hoću-ne ću! Ne pita ih glede izbora jer odluka je davno pala, kad ih je pozvao u svoju školu,

Danas su ispovjedaonice, pročitah negdje, mjesto i odlagališta pribora za čišćenje crkvenih prostorija. Metle, kante, krpe, sredstva za pranje i čišćenje. Nepojmljivo, nevjerojatno, ali istinito! Sakrament ispovijedi nestao je iz prakse zapadne Crkve.

da budu učenici. Njegova su duhovna djeca, rodio ih je u Duhu. Sad im daje jasni nalog: PRIMITE DUHA SVETOGA! OPRASHTAJTE GRIJEHE. Isus nastupa, kao što gore rekosmo, s imprevizivima! Svećenici su upravo to danas ispustili iz zrenika. Njihova je misija stvarati novoga čovjeka, novi svijet preko oprosta grijeha. Zato je u svojoj homiliji nedavno u Beču apostolski vizitator u Međugorju nadbiskup Hoser rekao kako je Međugorje postalo „duhovnim plućima Europe, mjestom gdje se otkriva ljepota Crkve“. Upravo zbog činjenice tolikih ispovijedi i obraćenja, tolikih milosti koje se preko sakramenta pomirenja izljevaju na ljude.

Nakon Uskrsa stanje se mijenja. Apostoli nisu više slušatelji. Oni ubuduće sude, presuđuju. Imaju vlast oprostiti i ne oprostiti. Driješiti i vezati. Nismo ni svjesni snage ni dometa svećeničke ovlasti. Nova ovlast vezana je uz slanje i primanje Duha Svetoga. Duh je obuzeo Gospodina na Jordanu, snagom Duha je uskrsnuo, sad neočekivano osposobljuje učenike za isto djelo. Djelovati u snazi Duha Svetoga. Petra potvrđuje kao apostolskog prvaka. Daje mu ključeve, daje i nalog napasati ovce i janjce! Gospodin ne oklijeva osposobiti ih snagom koju nosi u sebi. Duh je to Sveti. Kao što je Isus imao moć prodrijeti u srce grješnika, odsada to čine

oni koji ga do kraja slijede. Dar za Crkvu, čovječanstvom neprocjenjivi i nesagledivi. S tom sposobnošću bit će uvijek između dvije vatre: Grijeh, ponori i dubine grijeha te neshvatljivost dometa službe i ovlasti koja im je darovana u sakramentu. U sakramentu pomirenja uvijek treba snaga Duha. Ne će moći snagom vlastite pameti i razbora razlučivati, nego snagom Duha Svetoga. Gospodin je „izlio Duha Svetoga za oprost grijeha“ – izgovara se u obrascu odrješenja u ispovijedi!

U SNAZI DUHA SVETOGA

Ubuduće će biti zauvijek vezani pupčanom vrpcom uz Gospodina silom Duha i to im daje autoritet. Isus je u osobi Bog i čovjek, a svećenik također djeluje kao čovjek, s druge strane božanski osposobljen, Isusom prožet. Danas su to svećenici izgubili iz svijesti, pa stoga nema ni prakse ispovijedi, ni osobne, a ni kod vjernika, nego nekakav nadomjestak u obliku pokorničkih bogoslužja i službe Riječi.

Isusove riječi trebamo shvatiti doslovce. U tom i jest poanta. To je ona neshvatljivost i nedokučivost vezana uz Isusovu osobu. Moć opraštanja grijeha nije manje zbiljna od pretvaranja kruha i vina u tijelo i krv Gospodinovu. Ne možemo dokučiti do kraja što se u trenutku odrješenja od grijeha zbiva u čovjeku pokajniku. Sam Bog to zna. Čudo Božje milosti. Svećenici trebaju činiti što je Gospodin naredio. Nisu shvaćali, ali su znali da Gospodin pretvara kruh i vino u svoje Tijelo i Krv. Tako i u sakramentu ispovijedi. Sve je u Bogu. Isus Uskrsli – uvijek je prisutan i u euharistiji i u sakramentima Crkve, u ispovijedi na poseban način. Veliki su nam primjeri ispovjednika sv. Arški župnik, sv. Padre Pio, naš sv. Bogdan Mandić, a veliki obraćenici u trenutku ispovijedi su primjerice bl. Charles de Foucauld, pisac i obraćenik Julienne Green i dr.

NOVI ČOVJEK NAKON ISPOVIJEDI

Svećenici bi to trebali sebi i drugima stalno posvješćivati i živjeti iz sakramentalne zbilje Crkve. Isus Krist jest sakrament susreta Boga i čovjeka, a Crkva sakrament intimnoga jedinstva, sjedinjenja ljudi i Boga. Upravo mi svećenici morali bismo živjeti i ozbiljivati tu sakra-

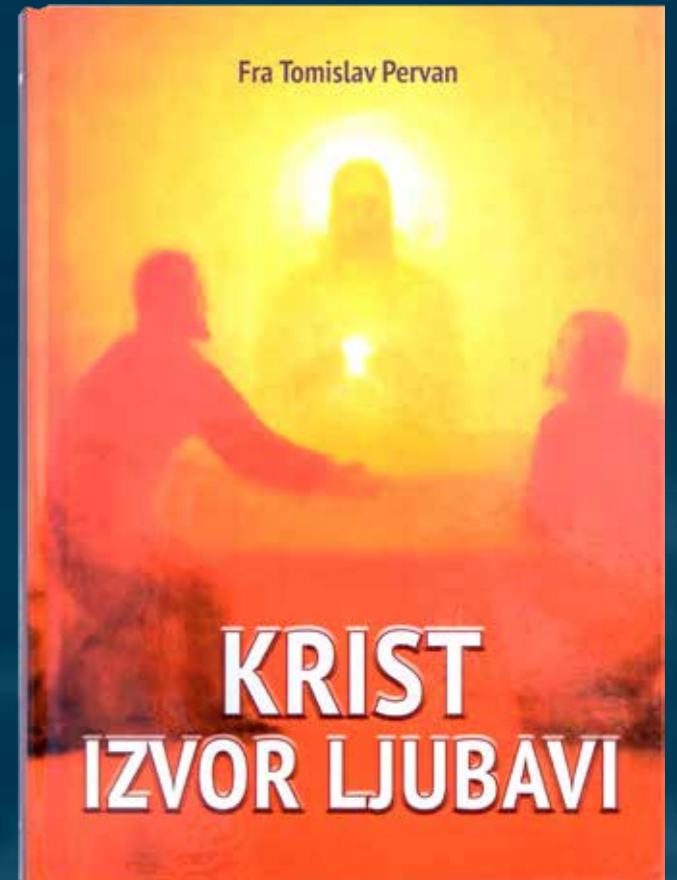
mentalnu stvarnost. Euharistija je žrtva i gozba, a ispovijed pomirenje i stvaranje novoga čovjeka, snagom preporoda što ga izvodi Duh Sveti. Stoga duhovnost i duhovni život nema alternative. Ne samo za svećenike, pastoralne (su)radnike, nego i vjernike postoji samo jedno: Vježbanje u molitvi. Napose to moraju činiti oni koji djeluju *in persona Christi*, koji poučavaju, vode, liječe, dijele sakramente. Ako je vjesnik nevjerodostojan, tko će prihvatiti Radosnu vijest? Ne bi li se moglo na vjesnike i svećenike primijeniti ona iz Izaije (56,10): „Svi su mu stražari slijepi, i ništa ne shvaćaju. Svi su oni psi nijemi, ne mogu lajati. Sanjaju i drijemaju, najmilije im spavati!“

Navještaj koji ne dolazi iz izravnoga razgovora s Gospodinom, iz ognja Duha Svetoga, ostavlja ljude hladne i ne će nikoga zapaliti. Bit ćemo kao gласnici krajnje nezanimljivi. Postoji načelo *contemplare et contemplata aliis tradere*. Čovjek mora kon-templirati, u sebi žvakati, prebirati (kao Marija koja je „prebirala“ što bi Anđelov navještaj mogao značiti!) i tek tada drugima prenositi. U životu je osrednjost i mlakost Gospodinu bljutava. Ili vruć ili hladan! Kršćanstvo nije prosječnost, traži cijela čovjeka, cjelovito srce. Svećenici nisu činovnici koji „odrađuju“ nekakav posao, preko volje.

Nekih je strah, boje se približiti se ognju. Ima riječ iz Isusovih usta, nezabilježena (tzv. agrafon), a glasi: „Tko je blizu mene, blizu je ognju, tko je daleko od mene, daleko je od Božjeg kraljevstva“. Sveci su gorjeli i zapalivali svijet oko sebe. Možda se bojimo ognja koji bi nas mogao pročistiti, odstraniti u nama nevrjedno od vrijedna, možda se plašimo da bi taj oganj mogao spržiti naše obrasce kojima zastiremo lica, svoj dvostruki život. U svećeničkom životu ništa u tolikoj mjeri ne promiče i ne hrani grijeh kao samoća. Mnogi su svećenici osamljeni, trebaju ljudsku blizinu i molitve. Pali su i mnogi „svijetli likovi“, lučonoše, a nekmoli ne će prosječni pojedinci. A ova katastrofa u Americi i Europi zapravo je samo urušavanje lažne postkoncilске fasade koja je izgrađena pod krilaticom „obnove“. Nakon Sabora mnogi su gradili Potemkinova sela obnove, lažne i prijetvorne, koja je (s)rušila poklad vjere i tisućljetnu bogoslužnu praksu Crkve.

Na letu u Fatimu 2010. Benedikt XVI. izrekao je teške riječi o stanju u Crkvi. Fatimska poruka vrijedi za cijeli svijet. Baca svjetlo na povijest. Poruka koju donosi Nebo, a prenose vidioci zaogrnuti je u ljudski rječnik. Bitan je sadržaj poruke. Crkva je putujuća, patnička i vojujuća. Fatima najavljuje trpljenja i patnje u Crkvi. Sam je Gospodin obećao da će Crkva biti patnička do kraja svijeta. Značajno je da se fatimska poruka ne fokusira na pobožne vježbe, kako bi neki htjeli, nego su u žarištu obraćenje, pokora, molitva, vjera, nada i ljubav. To je odgovor koji Crkva mora dati svojim životom. Napadi na Papu i Crkvu ne dolaze samo izvana, nego patnje Crkve dolaze upravo iznutra, zbog grijeha koji postoji, egzistira u Crkvi, što se ovih godina, a i ljetos na strahovit način očitivalo: „Najveći progon Crkve ne dolazi od vanjskih neprijatelja, nego izrasta iz grijeha Crkve. Stoga je prijeko potrebno da Crkva iznova nauči činiti pokoru, prihvatiti čišćenje... Moramo iznova učiti bitno: obraćenje, molitvu, pokoru i božanske krjeposti... Budimo realni, Zlo napada trajno, izvana i iznutra... a Marija, Majka Božja, majčinsko je jamstvo Božje dobrote koja uvijek ima posljednju riječ u povijesti“ (11. 5. 2010.).

Isus je jasno zborio apostolima o sablaznima, progonima, lažnim prorocima. Govorio je kako će se razmahati bezboštvo i bezakone, kako će u mnogih ljubav ohladnjeti (usp. Mt 24,9 sl.), a i sam se pitao, hoće li Sin Čovječji kad dođe naći vjere na zemlji (Lk 18,8). Ne sluti li sve ovo na skori Gospodinov dolazak? „Da, dođi, Gospodine Isuse!“ – završni je usklik i molitva Novoga zavjeta (Otk 22,20).

Tomislav Pervan

KRIST IZVOR LJUBAVI

„Autor na početku još jednog stoljeća i tisućljeća naš pogled želi izdignuti iznad ljudskih obzora moleći da s Kristom brojimo svoje dane, svoje žalosti i radosti. Pođimo zajedno kroz fra Tomislavove riječi i tekstove prema Kristu kao učenici prema Emausu, da ga prepoznamo u lomljenju kruha i nadi koju nam daruje.“

Knjigu možete naći u Suvenirmici Informativnog centra MIR Međugorje.

IZ PRVE PROPOVIJEDI NA POČETKU PONTIFIKATA SV. IVANA PAVLA II. (22. LISTOPADA 1978.)

NE BOJTE SE!

ŠTOVIŠE, ŠIROM OTVORITE VRATA KRISTU!

Godina 1978. unišla je u povijest Crkve i svijeta kao „Godina triju papa“. Neki dan svetim proglašeni Pavao VI. bio je u pontifikatu osporavan, od nekih i preziran, zbog svoje enciklike „*Humanae vitae*“, objavljene prije točno 50 godina. Preminuo je na znakovit nadnevak, 6. kolovoza 1978., svetkovinu Gospodnjega Preobraženja ili Božjeg Lica. Gospodin ga je uzeo u slavu na dan svoje zemaljske proslave na Taboru, kad su izabrani apostoli bili svjedocima Njegove slave. Usljedio je kratki pontifikat od samo 33 dana Ivana Pavla I. Nakon te prerane smrti izbor je pao na prvoga slavenskog papu, krakovskoga Kardinala Karola Wojtylu. Prvi papa koji nije Talijan nakon skoro pola tisućljeća. U javnosti je bio nepoznat, ali je svojim dugim pontifikatom promijenio lice i Crkve i zemlje. Vrijedi prisjetiti se prve homilije koju je održao nakon izbora za Vrhovnog svećenika, 22. listopada, prije točno četrdeset godina. Toga dana slavi se i njegov spomendan u svetačkom kalendaru.

PETAR JE DOŠAO U RIM!

Što ga je drugo vodilo i dovelo u ovaj grad, srce Rimskoga carstva, osim poslušnosti nadahnuću primljenu od Gospodina. Možda taj galilejski ribar nije htio doći ovamo. Možda bi više volio ostati onamo, na obalama Genezaretskog jezera, sa svojom lađom i svojim mrežama. Ali uz Gospodinovo vodstvo, poslušajući njegovu nadahnuću, došao je ovamo!

Prema drevnoj predaji (književno veličanstveno izraženoj u romanu Henryka Sienkiewicza) Petar je htio

Drugi vatikanski koncil podsjetio nas je na otajstvo ove vlasti i na to da se Kristova misija svećenika, proroka-naučitelja i kralja nastavlja u Crkvi. Svi, cijeli Božji narod, sudjeluje u ovoj trostrukoj misiji. Možda je u prošlosti tijara, ova trostruka kruna, stavljena na papinu glavu da bi se tim simbolom izrazio Gospodinov plan za njegovu Crkvu, to jest da svi hijerarhijski redovi Kristove Crkve, sva „sveta vlast“ koja se vrši u Crkvi, nije ništa drugo nego služba, služba s jednom svrhom: osigurati da sav narod Božji sudjeluje u ovom trostrukom Kristovom poslanju i uvijek ostane pod vlašću Gospodnjom; vlašću koja svoj izvor ima ne u vlasti ovoga svijeta, nego od Oca nebeskoga i u otajstvu križa i uskrsnuća.

Tako često danas čovjek ne zna što je u njemu, u dubinama njegova uma i srca. Tako je često nesiguran o značenju života na ovoj zemlji. Salijeće ga sumnja, koja se pretvara u beznade. Stoga od vas tražim, molim vas ponizno i s povjerenjem, dopustite Kristu da govori čovjeku. Samo on ima riječi života, da, vječnoga života.

napustiti Rim za vrijeme Neronovih progona. Ali Gospodin je posredovao: Pošao je susresti ga. Petar mu se obratio pitajući: „*Quo vadis, Domine?*“ (Kamo ideš, Gospodine?). I Gospodin mu je odmah odgovorio: „*Idem u Rim, da me ponovno razapnu.*“ Petar se vratio u Rim i ostao ondje do svog raspeća.

Naše nas vrijeme poziva, potiče i obvezuje da se zagledamo u Gospodina i utonemo u ponizno i pobožno razmatranje nad otajstvom vrhovne vlasti samoga Krista.

On koji je bio rođen od Marije Djevice, tesarev sin (kako se za njega mislilo), Sin živoga Boga, kako je Petar ispovjedio, došao je da nas učini „kraljevskim svećenstvom“.

Apsolutna, ali ipak slatka i blaga vlast Gospodinova odgovara cijeloj dubini ljudske osobe, najuzvišenijim težnjama intelekta, volje i srca. Ona ne govori jezikom sile, nego se izražava kroz ljubav i istinu.

Novi nasljednik Petrov na rimskom sjedištu uzdiže danas gorljivu, poniznu i vjerujuću molitvu: Kriste učini da postanem i ostanem službenikom tvoje jedinstvene vlasti! Službenikom tvoje ugodne vlasti! Službenikom tvoje vlasti koja ne poznaje zalaza. Učini me slugom. Uistinu slugom slugu svojih.

Braćo i sestre, ne bojte se dočekati Krista i primiti njegovu moć.

Pomozite Papi i svima koji žele služiti Kristu, i s Kristovom snagom služiti ljudima i cijelom čovječanstvu.

Ne bojte se. Otvorite, štoviše, širom otvorite vrata Kristu!

Neka se njegovoj spasonosnoj snazi otvore državne granice, ekonomski i politički sustavi, široka polja kulture, uljudbe i razvoja. Ne bojte se! Krist zna „što je u

čovjeku“. Samo on to zna!

Tako često danas čovjek ne zna što je u njemu, u dubinama njegova uma i srca. Tako je često nesiguran o značenju života na ovoj zemlji. Salijeće ga sumnja, koja se pretvara u beznade. Stoga od vas tražim, molim vas ponizno i s povjerenjem, dopustite Kristu da govori čovjeku. Samo on ima riječi života, da, vječnoga života.

Tako često danas čovjek ne zna što je u njemu, u dubinama njegova uma i srca. Tako je često nesiguran o značenju života na ovoj zemlji. Salijeće ga sumnja, koja se pretvara u beznade. Stoga od vas tražim, molim vas ponizno i s povjerenjem, dopustite Kristu da govori čovjeku. Samo on ima riječi života, da, vječnoga života.

Papinsko vijeće za mlade

Paolo Ruffini, prefekt vatikanskog Dikasterija za komunikaciju, govorio je u petak 5. listopada na brifingu o radu XV. redovne opće Biskupska sinode na temu „Mladi, vjera i razlučivanje zvanja“ u Vatikanu te je najavio mogućnost osnivanja Papinskog vijeća za mlade.

„Sinoda je usmjerena na mlade ljude širom svijeta. Govoriti njihov jezik znači uroniti također u sredine koje ih okružuju, poput rata, teškog pronalaznja posla, svaki od njih s vlastitim iskustvima, čak strašnim poput droge, trgovine droge. Crkva se obraća također njima, kao Majka, oni su također Crkva i moraju znati da je Crkva i njihov dom. Oni nisu predmeti, oni su protagonisti“, poručio je Ruffini nadodavši kako je na Biskupskoj sinodi iznesen prijedlog o osnivanju Papinskog vijeća za mlade.

Na XV. redovnoj općoj skupštini Biskupske sinode koja je održana u Vatikanu od 3. listopada na temu „Mladi, vjera i razlučivanje zvanja“ sudjelovalo je 266 sinodskih otaca, od čega 50 kardinala, 23 stručnjaka, tridesetak mladih te osam bratskih delegata, predstavnika drugih crkava i crkvenih zajednica.

Novi sveci Crkve

Sedmero novih svetaca papa Franjo je proglasio na svečanosti kanonizacije na 28. nedjelju kroz godinu, 14. listopada, tijekom svečanoga misnog slavlja koje je održano na prostoru ispred bazilike sv. Petra u Vatikanu. Prije samog svečanog čina kanonizacije prefekt Kongregacije za kauze svetaca kardinal Giovanni Angelo Becciu u pratnji postulatora prišao je Svetome Ocu i zamolio ga da pristupi kanonizaciji sedmero blaženika. Pročitavši njihova imena, kardinal Becciu predstavio je njihove kratke životopise. Potom je Papa pročitao obrazac kanonizacije. „U čast Presvetog Trojstva, radi uzvišenja katoličke vjere i

jačanja kršćanskog života, vlašću našega Gospodina Isusa Krista, svetih apostola Petra, Pavla, nakon dugog razmišljanja, zazvavši više puta Božju pomoć i saslušavši mišljenje mnoge naše braće u biskupstvu, proglašavamo i definiramo svetima blažene Pavla VI., Oscara Arnulfa Romera Galdameza, Francesca Spinellija, Vincenza Romana, Mariju Katharinu Kasper, Nazariu Ignaziu od Svete Terezije od Isusa March Mesu te Nunzija Sulprizija i upisujemo ih u popis svetaca, određujući da ih se u čitavoj Crkvi pobožno časti kao svece. U ime Oca i Sina i Duha Svetoga“, glasio je obrazac kanonizacije koji je pročitao Papa.

Papa Franjo – najutjecajniji influencer na mlade

Među osobama koje imaju najveći utjecaj na društvenim mrežama („influenceri“) na mlade koji se zanimaju za religiju uvjerljivo prvo mjesto zauzima papa Franjo. Pokazuje to istraživanje „Vjera mladih i njihovi influenceri na društvenim mrežama“ koje je prošle godine provela katolička informativna mreža Aleteia na uzorku od 540 milijuna korisničkih profila mladih ljudi starosti između 18 i 25 godina na

društvenim mrežama Instagram i Facebook. Drugo mjesto zauzima brazilski pisac Paulo Coelho, nakon kojega slijedi Dalaj-Lama. „Život mladih ljudi na društvenim mrežama je nalik jadrilici koja treba naći povoljne vjetrove da bi nastavila ploviti, a da ne zna točno koji joj je cilj“, istaknuo je Jesus Colina, koji je 22. listopada na Papinskom sveučilištu Gregoriana predstavio rezultate istraživanja.

U Nigeriji nasilje nad kršćanima u porastu

Nasilje nad kršćanima u Nigeriji posljednjih je godina u porastu, osobito na sjeveru gdje djeluje islamistička teroristička skupina Boko Haram.

Najmanje pet svećenika oteto je ove godine u državi Delta. Pet redovnica oteto je u Nigeriji, javlja Catholic News Agency. Časne sestre, članice reda Misionarki Marte i Marije, otete su 25. listopada dok su se vraćale s pogreba. Otmica se dogodila u blizini mjesta Agbor, u nigerijskoj državi Delta.

Izvještaji navode kako su nepoznati naoružani muškarci presreli časne sestre koje su se nalazile u vozilu. U napadu, ozlijeđene su još dvije redovnice.

Susret mladih u Ujedinjenim Arapskim Emiratima

Oko 1 200 mladih u dobi između 18 i 35 godina sudjelovalo je na susretu katoličke mladeži na Arapskom poluotoku, upriličenom od 26. i 27. listopada u Ras al Khaimahu, u Ujedinjenim Arapskim Emiratima.

Na susretu su sudjelovali mladi iz Omana, Kuvajta, Bahreina, Saudijske Arabije i Ujedinjenih Arapskih Emirata. Susret je odgovor na poziv pape Franje da mladima pristupimo tamo gdje se oni nalaze, da saslušamo njihova očekivanja i da im ponovno pokažemo Isusovo lice

svjedočeno i objavljeno u Crkvi koja je uvijek spremna primiti, uključiti i hodati zajedno bok uz bok, istakli su organizatori.

Tema ovogodišnjeg susreta nadahnut je riječima arkanđela Gabriela: Ne boj se Marijo! Ta našla si milost u Boga (Lk 1,30), što je u skladu s marijanskom temom predstojećeg Svjetskog dana mladih u Panami. Želimo ojačati vjeru mladima koji žive u teškim okolnostima, rekao je biskup Paul Hinder, apostolski vikar za južnu Arabiju.

Preminuo akademik profesor emeritus Ivan Golub

U KB „Sestre milosrdnice“ u Zagrebu u 89. godini života i 62. godini svećeništva preminuo je profesor emeritus Ivan Golub, svećenik i teolog, znanstvenik i književnik, povjesničar kulture, vrhunski hrvatski intelektualac.

Bio je prvi katolički teolog i svećenik koji je, nakon revolucije 1917. godine, održao predavanje 1981. u Sovjetskoj/Ruskoj akademiji znanosti i umjetnosti u Lenjingradu. Pamte ga generacije studenata Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu, a držao je predavanja na brojnim sveučilištima u Europi i u Sjedinjenim Američkim Državama. Iza sebe je ostavio bogati stvaralački opus, za svoj rad bio je nagrađen brojnim priznanjima.

ŠTO SLAVIMO 8. PROSINCA?

MILE MAMIĆ

NEDAVNO SAM POSTAVIO JEDNOJ VJEROUČITELJICI PITANJE: „JE LI ISUS I GOSPIN SPASITELJ?“ Kako biste vi, poštovani čitatelji, odgovorili na to pitanje? Ne dopustite da vas kronologija zbuni. Vjeroučiteljica je bila iznenađena tim pitanjem. Nije navikla tako razmišljati, ali je dosta brzo odgovorila: „Da!“ Slažete li se i vi s njom? Ja se slažem. Dobro je odgovorila.

Crkva je od davnine vjerovala da je Isusova majka začeta bez istočnoga grijeha, tj. da pradjedovski grijeh sa svojim posljedicama nije prešao na nju, nije nju zahvatio. To su isticali naučitelji u prvim stoljećima drugoga tisućljeća, a oštroumni naučitelj blaženi Ivan Duns Scot sažeo je to u glasovitom zaključku „Potuit, decuit, ergo fecit“, što bismo mogli slobodno ovako prevesti: Bog je to mogao učiniti, to se je dolikovalo, dakle, Bog je to učinio. (Tu bi se mogla umetnuti jedna od ovih triju slika, što se može naći u Googleu pod Potuit, Decuit, Ergo Fecit – Image results)

Takvo začće Blažene Djevice Marije slavi se 8. prosinca. Utemeljio ga je papa Siksto IV. 1476. g. Kad su neki modernjaci sredinom 19. stoljeća počeli to opovrgavati, papa Pio IX. proglasio je to dogmom 8. prosinca 1854. Istinitost toga potvrdila je i Gospa u Lurdu kad se je godine 1858. Bernardici predstavila: „Je suis l'Immaculée Conception.“

Kako Gospino predstavljanje u Lurdu prevesti na hrvatski jezik?

Prije nego pokušamo odgovoriti na to pitanje, treba ponovno istaknuti da je Gospa začeta i rođena, začela i rodila bez ljage, mrlje istočnoga i osobnoga grijeha. Postoje četiri različita blagdana kad ta četiri događaja slavimo. Dva se tiču Marijina začća i rođenja, a dva Isusova. 8. prosinca slavimo da je **Marija začeta**, a 8. rujna da je **Marija rođena**. 25. ožujka slavimo da je **Isus začet**, a 25. prosinca da je **Isus rođen**. Između jednoga i drugoga začća i rođenja sačuvan je naravni vremenski razmak od devet mjeseci, koliko žena nosi. Ta dva začća i

rođenja čudesno se isprepliću i međusobno uvjetuju, združuju, kao što su Marija i Isus bili i u životu čudesno povezani. Marija je predodređena da bude Isusova majka. Na temelju njegovih budućih otkupiteljskih, spasiteljskih zasluga ona je unaprijed otkupljena, spašena: začeta i rođena bez grijeha, ljage, mrlje. Nitko razuman ne dovodi u pitanje da je tako Marija začela i rodila Isusa, ali tu nije trebalo „kredit“. Spasitelj je tu!

Prije odgovora na gornje pitanje valjalo bi još reći da Gospino predstavljanje nije jezično sasvim u redu. Začće je čin, zbivanje, događaj. A Marija je bezgriješno začeta i rođena (začela i rodila). Ona nije začće. Ona je začeta. Ona nije rođene. Ona je rođena. Ali „l'Immaculée Conception“ bio je pojam o kojem se dosta u to vrijeme raspravljalo i to se je slavilo 8. prosinca. Vjerojatno je zato i ušlo u Gospino predstavljanje u smislu: Evo, ja sam to! U tom kontekstu valja shvatiti njezino predstavljanje.

Grijeh kao zlo čini dušu prljavom, nečistom, okaljanom, oskvrnjenom, ranjenom. Pridjev od *grieh* je *gr(j)ješan*, osoba u grijehu je *gr(j)ješnik*, *gr(j)ješnica*. Osobina je *gr(j)ješnost*. Sve je to tamna strana osobe. Rečenicom *Tko je od vas bez grijeha, neka prvi baci kamen na nju* Isus je razoružao spremne kamenovatelje. Prema svezi *bez grijeha* načinjena je riječ *bezgr(j)ješan*. Osobina je *bezgr(j)ješnost*. To je čistoća, *svetost*. Postoji i riječ *Bezgr(j)ješna* (najčešće o Mariji), *bezgr(j)ješnost*, *bezgr(j)ješnik*, *bezgr(j)ješnica*.

U vezi s riječima *gr(j)ješan*, *gr(j)ješnik*, *gr(j)ješnica*, *gr(j)ješnost*, *bezgr(j)ješan*, *bezgr(j)ješnost* treba napomenuti da je posrijedi tzv. pokriveno r, tj. glas (slovo) r iza kojega je kratki jat, a ispred njega neki suglasnik. Sve su te riječi u vezi s temeljnom riječi *grieh*, gdje je jat (ije) dug. U svim tim izvedenicama i složenicama dolazi do kraćenja dugoga jata. U drugoj polovici 19. stoljeća na tom se mjestu pisalo, a vjerojatno i izgovaralo *je*. Pri kraju 19. stoljeća Brozov pravopis umjesto *je* preporučuje ili dopušta pisanje *e*. Kasnije, pod jakim političkim pritiskom, Boranićev pravopis širom otvara vrata likovima sa *e*, što se doživljava kao prisilna ekavizacija hrvatskoga jezika. To nailazi na otpor hrvatske kulturne javnosti. U mnogim primjerima likovi sa *je* čuvali su se i u najtežim vremenima (npr. *strjelica*, *sprječavati*, *griješnik* ...). Neki misle da je to postao fonološki zakon i da bi se to događalo da i nije bilo nasilja. Vijeće za normu hrvatskoga standardnog jezika bilo je vrlo oprezno u tom pitanju, ali ne misli da je u pitanju fonološki zakon nego stanovito nasilje radi približavanja ekavskom (srpskom) izgovoru. Dopušta slobodu izbora, uz objašnjenje spomenutih činjenica, i ističe da je odabir pisanja i izgovora *je* više u skladu s hrvatskom tradicijom prije jezičnoga nasilja i pokazuje čvršću vezu s polazišnom riječi. Ipak se slaže da je u nekim primjerima samo *e* (*privredni*, *napredak* itd.) a u nekim samo *je* (*ogrjev*...). Ja sam za čuvanje *je* gdje god je moguće, ali da se to ne doživljava kao neko novo nasilje. Zato sam *j* stavio u zagrade, ali bih liku sa *je* dao načelnu prednost. U skladu s tim Gospino bi predstavljanje u Lurdu na hrvatskom bilo: Ja sam *bezgriješno začće*, a blagdan bi bio *Bezgriješno začće*. Mnoge su crkve i župe nazvane kad je bio na snazi pravopis koji je propisivao *bezgrešno* pa se tako nazvala crkva i župa, ali kasnije i one na svojim mrežnim stranicama govore o *Bezgriješnom začću*. Neke su župe i crkve nastale kasnije pa i u imenu imaju *Bezgriješno začće*.

Kao istoznačnica glagolu *griješiti* bio je glagol *oskvrnuti/oskvrnuti*, *oskvrnivati*, najčešće u vezi s nečim svetim (groblje, oltar, osoba). Staroslavenska osnova *skvrm* značila je „nečistoća,

grieh“. Od glagolskog pridjeva trpnog *oskvrnjen* tvoren je pridjev *neoskvrnjen*. I od toga imamo *neoskvrnjenost*, *neoskvrnjenik*, *neoskvrnjenica*. U vrijeme Gospinih ukazanja u Lurdu vjerojatno je sveza *Neoskvrnjeno začće* bila češća nego *Bezgriješno začće*. U vrijeme Domovinskoga rata često se pojavljivala riječ *oskvrnuće*, *oskvrnjenje*, pa čak i *skrnavljenje*, što je tipično srpski. Glagol *oskvrnuti* nalazimo i u Jeremijinim Tužaljka: „Oskvrnuli su žene na Sionu i djevice u gradovima judejskim.“ (Jr 5, 11). Toga je, nažalost, bilo puno i na našim prostorima, osobito u ratnim strahotama. Kao istoznačnica toga glagola javlja se glagol *obeščastiti* i glagol užega značenja *silovati*.

Čini se da se u novije vrijeme značenje glagola *oskvrnuti*, *obeščastiti* sužava na spolni grijeh. To vrijedi i za druge riječi koje su od toga tvorene: *oskvrnjen*, *neoskvrnjen* itd. Glagol *griješiti* i njegov niz imaju šire značenje. Vjerojatno zato sveza *Bezgriješno začće* potiskuje svezu *Neoskvrnjeno začće*. U tom kontekstu *Neoskvrnjeno začće* dobiva malo arhaičan prizvuk i ustupa pomalo mjesto *Bezgriješnom začću*. Za glagol *oskvrnuti* i njegov niz ne bi se moglo reći da je arhaičan. U tom užem značenju sasvim su normalne riječi: *oskvrnuti/oskvrnuti*, *oskvrnuće/oskvrnjenje*, *rodoskvrnuće* itd. To vrijedi i za glagol *obeščastiti*.

Kad kažemo da je Marija bila djevica prije poroda, u porodu i poslije poroda mislimo na Isusovo utjelovljenje (začće i rođenje). Time se ističe da je Marija kao djevica začela, nosila, rodila i odgojila Isusa. Sveta Ana nije kao djevica začela ni rodila Mariju. To je bilo po biološkim zakonima. Ali posebnom Božjom povlasticom, a na temelju budućih Isusovih zasluga, predodređena da bude Isusova majka, ona je bezgriješno začeta, rođena, živjela, začela, rodila i odgajala. Ona je „puna milosti“, „blagoslovljena među ženama“, sveta, „odjevena u sunce“, nevinna, nedužna, neokaljana, *neoskvrnjena*, *bezgriješna*. Na blagdan 8. prosinca slavimo njezino *začće*, i to *bezgriješno*. S pravom se svetkovina zove **BEZGRJEŠNO ZAČĆE**, zahvaljujući Isusu.

Upitajmo se: Je li Marija mogla odbiti Gabrielovu ponudu? Načelno jest. Ali bi pogriješila. A ona je **BEZGRJEŠNO ZAČĆE**. Osim toga, tko bi vraćao „kredit“? Hvala ti, Marijo, što si htjela biti Isusova i naša majka!

Tjedni molitveni program

zimski raspored (od 1. rujna do 31. svibnja)

PONEDJELJAK I SRIJEDA

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

UTORAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
Euharistijsko klanjanje

ČETVRTAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Krunica
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Križni put uz Križevac
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Čašćenje Križa

SUBOTA

7.30 h, 13 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

8, 11, 18 h Sv. mise na hrvatskom
Ispovijed Prije podne za vrijeme Mise
Prije podne Sv. mise na različitim jezicima
Tijekom dana Susreti sa svjedocima
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Krunica na Brdu ukazanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

POTICAJ ZA LECTIO DIVINA

Iz preobila biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odabranu duhovnu hranu – misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj ćete rubrici naći kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavlje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezinu djelovanju, ona ima snagu mijenjati nas.

Četvrtak, 15. 11. 2018.

Flm 7-20; Ps 146,6c-10; Lk 17,20-25

Petak, 16. 11. 2018.

2lv 4-9; Ps 119,1-2.10-11.17-18; Lk 17,26-37

Subota, 17. 11. 2018.

od dana: 3lv 5-8; Ps 112,1-6; Lk 18,1-8

Nedjelja, 18. 11. 2018.

Dn 12,1-3; Ps 16,5.8-11; Heb 10,11-14.18; Mk 13,24-32

Ponedjeljak, 19. 11. 2018.

Otk 1,1-4; 2,1-5a; Ps 1,1-4.6; Lk 18,35-43

Utorak, 20. 11. 2018.

Otk 3,1-6.14-22; Ps 15,2-5; Lk 19,1-10

Srijeda, 21. 11. 2018.

Prikazanje Blažene Djevice Marije
vl.: Zah 2,14-17; Otp. pj.: Lk 1,46-55; Mt 12,46-50

Četvrtak, 22. 11. 2018.

Otk 5,1-10; Ps 149,1-6a.9b; Lk 19,41-44

Petak, 23. 11. 2018.

Otk 10,8-11; Ps 119,14.24.72.103.111.131; Lk 19,45-48

Subota, 24. 11. 2018.

od dana: Otk 1,4-12; Ps 144,1-2.9-10; Lk 20,27-40

Nedjelja, 25. 11. 2018.

ISUS KRIST KRALJ SVEGA STVORENJA
Dn 7,13-14; Ps 93,1-2.5; Otk 1,5-8; Iv 18,33b-37

Ponedjeljak, 26. 11. 2018.

Otk 14,1-3.4b-5; Ps 24,1-6; Lk 21,1-4

Utorak, 27. 11. 2018.

Otk 14,14-19; Ps 96,10-13; Lk 21,5-11

Srijeda, 28. 11. 2018.

Otk 15,1-4; Ps 98,1-3b.7-9; Lk 21,12-19

Četvrtak, 29. 11. 2018.

Otk 18,1-2.21-23; 19,1-3.9a; Ps 100,1b-5; Lk 21,20-28

Petak, 30. 11. 2018.

SV. ANDRIJA, apostol
vl.: Rim 10,9-18; Ps 19,2-5; Mt 4,18-22

Subota, 1. 12. 2018.

Otk 22,1-7; Ps 98,1-7; Lk 21,34-36

Nedjelja, 2. 12. 2018.

PRVA NEDJELJA DOŠAŠĆA
Jr 33,14-16; Ps 25,4bc-5.8-10.14; 1Sol 3,12 – 4,2; Lk 21,25-28.34-36

Ponedjeljak, 3. 12. 2018.

od dana: Iz 2,1-5; Ps 122,1-9; Mt 8,5-11

Utorak, 4. 12. 2018.

Iz 11,1-10; Ps 72,1-7.8.12-13.17; Lk 10,21-24

Srijeda, 5. 12. 2018.

Iz 25,6-10a; Ps 23,1-6; Mt 15,29-37

Četvrtak, 6. 12. 2018.

Iz 26,1-6; Ps 118,1.8-9.19-21.25-27a; Mt 7,21-24-27

Petak, 7. 12. 2018.

Iz 29,17-24; Ps 27,1.4.13-14; Mt 9,27-31

Subota, 8. 12. 2018.

BEZGRJEŠNO ZAČĆE BL. DJEVICE MARIJE
vl.: Post 3,9-15.20; Ps 98,1-4; Ef 1,3-6.11-12; Lk 1,26-38

Nedjelja, 9. 12. 2018.

DRUGA NEDJELJA DOŠAŠĆA
Bar 5,1-9; Ps 126,1-6; Fil 1,4-6.8-11; Lk 3,1-6

Ponedjeljak, 10. 12. 2018.

Iz 35,1-10; Ps 85,9ab.10-14; Lk 5,17-26

Utorak, 11. 12. 2018.

Iz 40,1-11; Ps 96,1-3.10ac.11-13; Mt 18,12-14

Srijeda, 12. 12. 2018.

Iz 40,25-31; Ps 103,1-4.8.10; Mt 11,28-30

Četvrtak, 13. 12. 2018.

Iz 41,13-20; Ps 145,1.9-13b; Mt 11,11-15

Petak, 14. 12. 2018.

Iz 48,17-19; Ps 1,1-4.6; Mt 11,16-19

Subota, 15. 12. 2018.

Liturgija kvatri
Po izboru iz Prigodnih i zavjetnih čitanja (str. 179-189.): Kol 3, 12-17; Ps 145, 2-11; Lk 17, 11-19

20 godina s vama u molitvi

RADIOPOSTAJA
mir
MEĐUGORJE

Tel.: ++387 36 653 580 uredništvo, 653 548 marketing

Fax: ++387 36 653 552, E-mail: radio-mir@medjugorje.hr

Uživo na internetu: www.radio-medjugorje.com

Radiopostaja "MIR" Međugorje djeluje od 25. studenoga 1997., a od blagdana sv. Franje 4. listopada 1999. emitira program preko interneta. Zahvaljujući satelitskom programu, glas naše Radiopostaje može se čuti u cijeloj Europi, na Bliskom istoku. Svaki dan emitira uživo kronicu i sv. mise iz crkve sv. Jakova u Međugorju. Iz studija se 24 sata emitiraju svakodnevni govorni i glazbeni programi. Radiopostaja "MIR" Međugorje djeluje u sklopu Informativnog centra "Mir" Međugorje.

Poslanje radiopostaje "MIR" Međugorje: povezati hodočasnike Kraljice Mira, naviještati zdrave vjerničke stavove, podupirati normalne općeljudske odnose, širiti ekumensko ozračje među ljudima.

Jajce 87,8 Mhz, **Mostar** 100 MHz, **Banja Luka** 87,8 MHz, **Hercegovina** 101,5 MHz, **Lašvanska dolina** 100 MHz, **Split, Južna Hrvatska** 101,5 MHz, **Sarajevo i Srednja Bosna** 96,1 Mhz, **Bugojno, Uskoplje i okolica** 101,8 Mhz, **Sjeverozapadna Bosna** 106,7 Mhz, **Žepče, Tuzla, Usora, Posavina** 100,1 Mhz, **Dolina Neretve i Južna Hercegovina** 98,3 Mhz, **Rama, Konjic, Sjeverna Hercegovina** 104,7 Mhz, **Zagreb, Lika, Bihać, Srednja Hrvatska** 107,8 Mhz, **Satelit za Europu i Bliski istok:** EUTELSAT 16°E

